"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... .....$2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr 19 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 13 d. Gegužio, (May), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd. 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskolijoj visokiuose kraštuose specijališkai išsiųsti senatoriai visokiuose urėduose daro revizijas ir visur suseka prasižengimus caro tarnų. Prasižengimai tie teip begėdiški, teip biaurus, aiškiai parodo, jog teip valdyti kraštą kaip iki šiol, be kontrolės ukėsų atstovų negalima nes toks valdymo budas palengvina urėdninkams vagystas, sunkina vagystų susekimą. Didžiausios vagystos, kaip pasirodė, papildytos kariumenės intendenturos urėdninkų. Darančių revizijas senatorių susekta, o jie, žinoma, visko susekti negalėjo, nes vagystėse dalyvavo ir augščiausiejie kariumenės perdėtiniai, kyšiais ir tiesiog vogimu kariumenei paskirtų pinigų sau į kišenių į trumpą laiką supylė apie 50 milijonų rublių, žinoma, su skriauda kareivių. Teip besielgiant tiems, kurių pareiga aprūpinti kareivius, argi reikia dar stebėtiesi, jeigu maskoliškasis kareivis yra tikras driskius, pusbadžiai maitinamas, kur tik progą gauna, vagia ir pats viską, kas jam į rankas papuola. Kitur, ypač laike kariumenės manevrų, kur kariumenė ateina, gyventojai kareivius priima kaipo krašto apginėjus, tautos žiedą, Maskolijoj jų pasirodymo gyventojai teip bijos kaip maro, nes jie tiesiog plėšia nuo žmonių ypač maisto produktus. Ką gi darys, išalkę pats budami!

Maskoliškos intedenturos negražus darbai žinomi nuo seniai ne tik Maskolijoj. Yra sena satyra išjuokimui intendenturos darbų parašyta. Joje pasakyta, jog velnias, norėdamas Paryžiuj revoliuciją sukelti, ant Paryžiaus barstė iš augštybių javus, miltus ir šieną iš maskoliškos intendenturos magazinų, todėl juose visada pasirodo kareiviams reikalingų produktų trukumas, nes velniai savo tikslams jų daugybę suvartoja.

Intendentų vagystos aikštėn išėjo kiekviename kare. Jų vagystos ir prigavystės išėjo aikšten laike Krimo karo; tas pats pasirode laike paskutinio karo su Turkija. Kareiviai gaudavo duoną su smeliu maišytą, arba visai negaudavo. Kada bandyta atsiųsti peržiurėti kepančias duoną kareiviams duonkepes, lyg tyčia jos sudegdavo. Tas pats buvo su kareivių drabužių magazinais. Sudegus magazinams, žinoma, kaltininkų surasti nebuvo galima. Laike paskutinio karo su Japonija pražuvo net keli šimtai geležkelių vagonų su sunčiamais kariumenei daiktais turbut todėl, kad pražuvusiuose vagonuose daiktų nebuvo. Prapuolusius tokiu stebuklingu budu vagonus reikėjo paskui paslėpti; todėl juos teisiog parduodavo urėdninkai savo naudai ir tai labai pigiai privatiškoms ypatoms, vien kaipo netinkamą, jau seną medegą.

Laike mušio Rožd̦estvenskio laivyno po Cušima, net maskoliškiejie laivyno oficierai laikraščiuose rašė, jog japonų kulkos į jų neva plienu apkaustytus šarvuočius lindo kaip į sviestą. Taigi matyt tie šarvuočiai ne plienu buvo apkaustyti. Paprasti jurininkai dar to nesuprato, keno kaltė.

Prigavystės, lupimai, nuo gyventojų kyšių spaudimai pasirodė ne tik intendenturoj, bet ir kituose urėduose, ypač policijoj. Policija bauginimais, areštavimais nekaltų žmonių, mėtymais privatiškuose namuose bombų ir uždraustų raštų stengėsi kyšius išlupti. Tokios jau prigavystės buvo ir viešpatystės turtų užveizdoj. Tas dabar, darant senatoriams revizijas visur išėjo aikštėn.

Toki valdininkų darbai turi įgristi visiems doresniems, jų skriaudžiamiems Maskolijos ukėsams. Gerų gi ir dorų valdininkų, turbut nėra ir tame purvyne, kokiame jie gyvena, dori išsidirbti negali. Bet caras ir jo tarnai, rankami iš urėdninkų purvyno, to suprasti negali. Tokiu budu jie patįs rengia dirvą ateinančiai kruvinai revoliucijai. Šiądien dar ne visi Maskolijos ukėsai supranta sanlygas, kokiose gyvena, bet atsiranda vis daugiau suprantančių. Ir Prancuzijoj, valdę kraštą aristokratai ir kunigija to suprasti negalėjo. Todėl ir revoliucija teip kruvinai pasibaigė. Jeigu Prancuzijoj, pirma valdžiusi kraštą aristokrsatija su kunigija butų gerai supratusios savo vietą ir savo darbų svarbumą, nebutų leidusios prietikiams prieiti prie terroro laikų ir kraujo praliejimo, prie guilotinos laikų. Valdininkai to nesuprato, todėl terroro laikai turėjo ateiti ir jie Prancuzijoj atėjo. Ar caro tarnai tą supranta, nežinia. Iš jų dabartinio pasielgimo galima manyti, kad jie to nesupranta. Bet revoliucijos laikai ir juos galėjo persergėti, nes tuose laikuose ne buvo lietuvių, nebuvo lenkų ir kitų ne maskolių, buvo vien Maskolijos ukėsai geidžianti laisvės. Dabar, išgaudžius valdžiai revoliucijos veikėjus, supratusius, kaip Maskoliją galima sudrutinti, urėdninkai paėmė viršų, bet ar ilgam? Atsiras kiti suprantanti, kurie geriau supras susidedančios iš visokių tautų Maskolijos ukėsų reikalus. Tąsyk jau ne fanatikai Maskoliją valdys.

ANGLIJA.

6 d. gegužio pasimirė Anglijos karalius Edvardas VIII. Karalius ką tik sugrįžo iš savo kelionės, bet sugrįžęs, gavo plaučių slogą, ar gal jų uždegimą, ir pasimirė. Nors pasimiręs karalius buvo Prancuzijos šalininku, bet jis, kaipo konstitucijonalinis valdonas, mažai kišosi į Anglijos siekius, nes kreipti politika sulyg savo noro negalėjo. Angliją valdė ir jos politikai pakraipą davė žmonių atstovai. Bet visgi Edvardui pasisekė prašalinti Azijoj nesutikimus Anglijos su Maskolija, per jo prisidėjimą prašalinta antagonizmas Maskolijos su Anglija ir labiau jis Angliją suartino su Prancuzija. Anglija rengėsi karan su Vokietija, su kuria daugiausiai turi nesutikimų. Bet kad Anglijos kariumenė menka, ne tvirtesnė negu Amerikos, tai viena kovon stoti su Vokietija negalėjo. Todėl tai Anglija susidraugavo su Prancuzija, kuri teipgi turi daug nesutikimų su Vokietija, o jos kariumenė ne kiek silpnesnė už vokiškąją. Jeigu tiek kareivių Prancuzija negali pastatyti kiek Vokietija, bet bent kareivių ginklai Prancuzijoj gal geresni už vokiečių ginklus, tas gali atlyginti už mažesnį prancuzų kareivių skaitlių.

Edvardas labiausiai prisidėjo, kad nesutikimai už Azijos plotus terp Anglijos ir Maskolijos tapo prašalinti ir Maskolija susiartino su Anglija. Pasimiręs Anglijos karalius Edvardas valdė kraštą ne ilgai, bet per visą jo valdymo laiką Anglija bent svarbesnių karų neturėjo. Jo viešpatavimas perėjo santaikoj, nes su svarbesniais priešais, dėl silpnumo savo žemės kariumenės, Anglija karų vesti negalėjo.

Pasimirusio Edvardo vietą užėmė jo antrasis sunus, kunigaikštis Valijos, kuris viešpataus kaipo Anglijos karalius Jurgic V. Kadangi jis asabiškai labai susidraugavęs su Maskolijos caru ir Vokietijos ciecoriu, tai Vokietijoj mano, kad jam viešpataujant, Anglijos politika bus prilankesnė Vokietijai, o mažiau prilanki Prancuzijai, ir tokiu budu jis priverš Prancuziją labiau taikytiesi su Vokietija. Ar vokiečių viltys išsipildys, sunku įspėti. Ne reikia užmiršti, kad Anglijos politika ne visada taikosi prie valdonų norų. Politiką ten veda ne valdonai, bet tautos atstovai, valdonai, ar nori ar ne, turi taikytiesi prie parlamento užgirimų, prie tautos norų. Anglija tai ne Maskolija, kur vien caro norai, tankiai su tautos nuostoliais yra valdžios pildomi, be pritarimo tautos atstovų.

Nors Anglijos kariškasis laivynas, valdant Edvardui, buvo dručiausias ir ji jį stengėsi turėti drutesnį už dviejų kitų tvirčiausių ant jurių tautų laivynus, bet lenktyniuojant visoms kitoms tautoms, Anglijai savo veitą vis sunkiau palaikyti, tas reikalauja labai didelių išlaidų. Laivynas suėda labai daug pinigų, per tai Anglijos žemės kariumenė labai silpna. Bet šiądien ypač Anglijai, turinčiai po visą pasaulį išmėtytas valdybas, be žemės kariumenės labai sunku jas apginti, nes su laivynu turinčius tvirtą žemės kariumenę nelengva įveikti. Jau besirišant Anglijai su Prancuzija, prancuzai jai pastatė reikalavimą įvesti Anglijoj priverstiną tarnavimą kariumenėj visų anglijonų, kaip tai yra Prancuzijoj arba Vokietijoj. Bet anglijonai, kaip ir amerikonai ne mėgsta priverstinos kariumenėj tarnystos, angliška, kaip ir amerikoniška karumenė susideda iš samdininkų.

Dėl silpnumo žemės kariumenės Anglijos politiška įtekmė nupuolė. Ji, teip kaip ir Amerika, stengėsi iš tolo laikytiesi nuo civilizuotų taųtu ryšių. Buvo laikai, kada Anglija iš to turėjo naudą, bet atsiekimui svarbesnių siekių pati Anglija persilpna. Todėl prieš akis naujo Anglijos karaliaus stoja naujas reikalas, apie kurį jo pasimiręs tėvas nesirupino — drutinti žemės kariumenę, nesiduoti ant jurių kitiems savę nustumti, ir jieškoti sau draugų, remti ir kitų politiškus siekius, kad tie kiti, užėjus reikalui, Anglijai padėtų.

ROOSEVELTO KELIONĖ.

Buvęs Amerikos prezidentas Roosevelt važinėja toliau po visokius Europos kraštus. visur jis svečiuojasi pas valdonus, kur jį priiminėja kaipo valdoną. Danijoj jis buvo svečiu karaliaus, teipgi Norvegijoj. Norvegijoj, Christanijos akademijoj jis laikė kalbą prieš Nobelio dovanos komitetą apie tautų santaiką. Jis kalbino visas tautas daryti saitaikos traktatus, o prašalinimui karų, susijungti tvirtoms tautoms, kurių pareigu butų, kad ir su prievarta, ne leisti silpnesnėms karus kelti. Graži tai Roosevelto svajonė, bet kad ji ne ant teisybės remiasi, tai negalima jai daug vaišių pranašauti. Argi tik tvirtos tautos prisilaiko teisybės, o silpnos jų nereikalauja? Argi tik tvirtos gali su ginklu rankoj ginti savo kitų įžeistą garbę, o silpnesnėms tas turi but uždrausta? Roosevelto svajonės todėl ne gali karų terp tautų prašalinti, bet greičiau juos gali padauginti. Juk ir silpnos tautos turi tvirtesnių užtarimą, o tos gali stoti apgynime silpnesnių. Todėl tai Roosevelto svajonės gali naują priežastį karams suteikti, jeigu kas bandytų silpnus, jeigu jie skriaudžiami, versti tylėti apie savo skriaudas. Norvegijoj neišmintingai Roosevelto kalbai rods plojo nariai Nabelio dovanos komiteto, bet plojo jam vien kaipo buvusiam Amerikos prezidentui ir tikėdami, kad jis, sugrįžęs Amerikon, dar kartą loš svarbią politišką rolę, bet ne dėl jo kalbos svarbumo.

Iš Norvegijos Roosevelt keliauja Vokietijon, bet čia jį laukia jau apsirikimas: Vokietijoj jau nepriims jį kaipo kokį valdoną. Karštą priėmimą jo sunaikino Anglijos karaliaus mirtis. Buvo sutarta, kad Vokietijos ciecorius patiks Rooseveltą ant gelžkelo stoties, o paskui parsiveš į savo rumą. Bet iš to nieko nebus. Vokietijos ciecorius pranešė Amerikos ambasadoriui, jog buvusio Amerikos prezidento negalės nei ant gelžkelio patikti, ne galės jo nei pas savę priimti. Mat Vokietijos ciecorius važiuoja Anglijon dalyvauti laidotuvėse savo giminaičio Anglijos karalaus Edvardo.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Latvių koncertas buvo miesto salėje balandžio 3 dieną Lietuvių buvo nedaug, nes buvo ant "Sparnų". Patsai koncertas — dainavimas, grajijimas ir choras — butų geras, tik "Vilniaus Latvių Draugijos" pirmininko ne vietoj pasakyta prakalba taip pagadino upą, jog nei patsai koncertas į ausis nelindo. Dar po prakalbai 3 kartus "Bože caria" giedojo su "ura".

"Vilniaus Žinių" buvęs redaktorius P. Vileišis patrauktas teisman už atspauzdinimą "V. Ž." No. 106, 1907 m. žinutės "Iš Paprusės gyvenimo". Beto redaktorius P. Vileišis įdavė teismui ir tos korespondencijos tariamą autorių, pasirašiusį *K—lis*. Tai yra apskritai imant retas atsitikimas, o lietuvių laikraštijoj pirmutinis, kad redaktorius išduotų korespondentą be jo sutikimo.

("L. U.").

Maksimo Gorkijo leidžiamajame "Znanije" pasirodė "Alkanų žmonių" autoriaus K. Jasiukaičio rusiškai parašytas veikalas "Na bulvarie". Nejaugi jaunas musų rašytojas pradėtų rusiškai rašyti?!

Latvių dienraštis "Dzimtenes Wehstnesis' (No. 76) pradėjo vertimus penkių lietuvių liaudies dainų. Vertė — Bideru Juris.

("V-tis").

IŠ VILNIAUS.

(*Nuo musų korespondento*).

Balandžio 16 ir 17 d. "Rutoje" buvo surengta vakarai-spektakliai "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopos" artistai, dramos artistui Liudui Girai režisuojant, balandžio 16 d. vaidino trįveiksmę Siauleniškio dramą "Sparnai", o balandžio 17 d. žinomą visoje Lietuvoje dramą "Genovaitė".

Siauleniškio drama "Sparnai", nors išspauzdinta jau 1907 metais, bet vos šįmet tik dramos cenzuros leista, nei sykio dar Lietuvoje (rodos, ir ne Lietuvoje) nebuvo vaidinta. "Sparnai" — sunkiai įveikiama vaidinti drama, reikalaujanti didelės scenos, puikių dekoracijų, daugelio vaidintojų. "Rutos" gi salės scena nedidelė, nėra atsakomų dekoracijų, tačiaus "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopa" ,su "Rutos" pagelba, kiek galėdama visas tas kliutis stengėsi prašalinti, kad tik parodžius "Sparnus". Kai-kurie šiek tiek daugiau nusimaną apie dekoracijas artistai patįs padirbo umai jas, nors ne vienam jų gal prisiėjo ir be pietų ne vieną dieną likti ir bent po keletą nakčių nedamiegoti. Bet jie su dviguba energija dirbo, kad tik kuo-geriausiai viską atlikus. Ir štai balandžio 16 d. pamatėme "Rutoje" "Sparnus".

Nedidelė "Rutos" salė, kurioje gali tilpti maximum 150—200 žmonių, pusiau tuščia. Susirinko vos nedidelė dalis lietuvių inteligentų, kiti gi nežinia kodėl nebuvo taip malonus atsilankyti, nors šis veikalas, rodos, turėjo visus "Ruton" sutraukti. Kitataučių visai nebuvo. Mat, gavėnios laikas, taigi spektaklis be šokių, pertat ir nėjo jie.

Apie 10 val. vakare prasideda vaidinimas, kuris ir tęsiasi ligi 1 val. naktį. Artistai visi kaip vienas, kiek įmanydami, stengiasi iš paskutinųjų gerai savo roles atlikti, kas jiems visiems, išskyrus gal veiną-antrą vietelę, ir pavyksta Ypač gi gerai atliko savo roles p. L. Gira (Mekaniko Goštauto, sparnų išradėjo rolė), p-lė J. Lietuvninkaitė (Libertos rolė), p-lė Skrinskaitė (Mildos rolė), p-lė Viburytė (Famos rolė), p. Marcinkevičius (Rimkaus r.) ir p. Juodvalkis (Norvilos r.); neblogai taip-pat suvaidino pp. Strazdas (studento Algirdžio r.), Dirsė (prof. Jantakio r.) ir Kasiulaitis (prof. Cirkelio r.). Apskritai imant, vadinimas pavyko neblogai.

Turiu pasakyti dar porą žodžių apie buvusią salėje publiką. Publika šį kartą, nors tai buvo ir inteligentai, nepagirtina, nes užsilaikė blogiau už sodiečius. Dekoracijas mainant, tiek daug buvo darbo, kad ir prie didžiausių norų ir rupesčio, jokiuo budu negalima buvo suskubti permainyti greitai jąs. Antraktai nenoromis turėjo tęstiesi bent valandą (antrasai antraktas tęsėsi kiek trumpiau — 40—45 minutes). Publika gi tuo laiku trypė salėje, nelyginant arkliai. Kojomis trypimas, kedėmis beldimas per abudu antraktu atsikartojo ,kas, žinoma, ne tik nepridavė artistams dvasios, bet ne vienam gal atėmė ir energiją, o per tai ne vienas, man rodos, silpniau ir suvaidino.

Ant rytojaus, balandžio 17 d., vaidinta "Genovaitė". Vaidino tie patįs artistai, ką ir "Sparnus", tik vienas - antras gal naujas jėjo. Ir čia vėl kliutįs. Artistė p-lė G. Lapkauskaitė nei iš šio nei iš to praneša vaidinimo dieną, jog ji atsisako vaidinti. Kas daryti? Tiesiog prisieina atidėti spektaklį. Reikia žinoti, kad p-lė Lapkauskaitė turėjo svarbiausiąją veikale rolę — Genovaitės rolę, kurios nei viena kita artistė nei sykio neskaičius, negali exprontu suvaidinti. Bet ką darysi, ir čia artistai duoda sau "rodą": vakaro neatideda, o tą rolę apsiima vaidinti exprontu p. Skrinskaitė, kuri buvo spektaklin atvykusi ,nieko nežinodama apie p-lės Lapkauskaitės atsisakymą. Nors p-lė Skrinskaitė ir nei sykio nebuvo per repeticiją, nors nei sykio nebuvo ir rolės skaičiusi, visgi sutiko ir ėmė tuoj rengtis vaidinti.

Apie pusę dešimtos valandos vakare scenarijui pranėsus publikai, jog p-lei Lapkauskaitei tą pačią dieną atsisakius vaidinti, Genovatės rolę vaidins exprontu p-lė Skrinskaitė, prasidėjo vaidinimas. Puikios dekoracijos, tiesiog artistiškas artistų vaidinimas malonų darė įspudį ant klausytojų, kurių susirinko apie 80—90 žmonių. Golius (L. Gira), Sigytas (J. Strazdas), Genovaitė(Skrinskaitė), Brunas (Dirsė), Alkis (Kasiulaitis), Berta (Poznanskaitė), Ragana (Moisiepevienė), Mauras (Rodževičius), Benukas (M. Strazdaitė) ir kiti savo puikum vaidinimu tiesiog užžavėjo publiką. Kai-kuriose scenose, kaip: Genovaitė kalėjime sėdinti, ją nuvedus girion nužudyti ir Sigytui Genovaitę atradus ,o taip-pat Sigytui Golių liepiant kalėjiman įmesti, daugelis iš publikos tiesiog verkė žiurėdami į vaidininą; verkė gi šitose vietose ne tiktai klausytojai, bet ir patįs kai-kurie vaidintojai.

Žmonių, kaip jau augščiau minėjau, susirinko į šį vakarą apie 80—90, kurių dauguma buvo nepriskaitomieji prie musų inteligentijos. Musų gi inteligentai, išskyrus keletą, neatėjo, matyti, bijodami, kad nesutepus savo pirmeiviškosios "čystatos". Musų pirmeiviai tiesiog šį vakarą boikotavo. Užtat musų ne inteligetai, buvę šiame vakare, parodė mums, jog jie teatre geriau moka užsilaikyti už savo tėvus-švietėjus inteligentus.

"Genovaitė", kaip girdėjau, dar bus porą sykių atkartota papigintomis kainomis.

— Balandžio 20 d., t. y. trečiąją Velykų dieną (sen. kal.), "Vilniaus lietuvių artistų-mėgėjų kuopos" artistai važiuos su "Rutos" choru Minskan vaidinti. Buvo nutarta vaidinti ten Petliuko farasas "Neatmezgamas mazgas", bet nei cenzuruoto egzemplioriaus, nei afišos neturint sunku gauti leidimą, tat prisiėjo veikalą pakeisti kitu to paties autoriaus veikalu "Velnias — ne boba". *Ave.*

IŠ ANTAZAVOS, ZARASŲ PAV., KAUNO. GUB.

Sausio mėnesį šių metų Antazavoj susitvėrė ukio ratelis. Prie ratelio rašosi Antazavos ir Dusėtų valsčių kai-kurie ukininkai. Yra prisirašiusių jau apie 40 narių. Nario mokestis po 1 rub. metams. Ratelis daro susirinkimus pirmąjį nedėldienį kiekvieno mėnesio po pamaldų. Per pirmąjį susirinkimą tapo išrinkta valdyba, per antrą susirinkimą kovo 7 d. nutarė parsitraukti dirbtinių trąsų ir išsirašyti visokių daržovių ir žolių sėklų.

("Žemė").

IŠ PALANGOS, KURŠO GUB.

Neseniai, važiuojant per miską, buvo užpultas plėšiko Novickis, Grušlaukės dvaro komisorius. Novickis buvo sužeistas šruotais į kuprą. Užpuoliko surasti policija parsikvietė iš Vokietijos mokytą šunį ir kelis policijantus. Šuva policiją nuvedė į vieną sodžių ir surado ten užpuoliką. Sužeistasis Novickis taip pat pažino užpuoliką, nors anas užpuldamas buvo moteriškai persirengęs.

M. Dveigys.

("Saltinis").

IŠ SKIRSNEMUNĖS, RASEINIŲ PAVIETO.

Pavasariais, Nemunu medžius varant, žmonės turi čia gerą uždarbį. Tik tas uždarbis neina jiems naudon. Atsiėmę visos sanvaitės pelną, dažnai subatomis ir visą prageria. Štai kovo 20 d. trįs vyrai, gerai įkaušę, vėlai grįžo namo. Beeidami susipešė, ir Vincas Urbanavičius užmušė Ant. Stasiulaituką, 19 metų amžiaus vaikiną.

Vos mėnesis praėjo, o jau antras užmušimas. Vis tai degtinės darbai.

Lakštingalėlis.

("Saltinis").

IŠ PLUNGĖS, TELŠIŲ PAV.

Kovo 22 d. iš ryto gaisras greitu laiku sunaikinęs apie 20 triobų, tarp jų yra ir monopolis. Nuostolių padaryta į 20 tukstančių rub.

Petras Laičius.

("Saltinis").

IŠ ANYKŠČIŲ, UKMERGĖS PAVIETO.

Kovo 31 d. klebonas Vembra nepaspėjo sakyklon įlipti ir patėmijęs, kad lomkose sėdi kampininkė su mažu vaiku, tuoj užsipuolė ant visų kampininkų: girdi, jųs kampininkai, neturit tiesos lomkose sėdėti, ba prisakysiu brostvininkams, kad išvestų iš bažnyčios. Kampininkai (grintelninkai) išėję po visam susitarė visi ir parašė skundą vyskupui. Klebonas dažinojo apie tai, ir dabar kur tik susitikdamas kokį kampininką vis įkalbinėja ,kad jam (klebonui) nieko nepadarysią.

Kovo 29 d. per metinį vartotojų draugijos susirinkimą revizijos komisijon buvo išrinktas vienas grntelninkas Kastiuška; bet klebonui tas nepatiko ir pradėjo prikalbinėti, kad reikia išrinkti Baranauskas 80 metų senelis. Tai kaip klebonui nepatinka grintelninkai.

Pielinnas.

("L. U.").

IŠ ALUNTOS, UKMERGĖS PAVIETO.

Prieš Kalėdas pražuvo bernaitis E. Bartkus iš Untaliežių sodžiaus. Nieks nežinojo, kur jis galėjęs buti. Dabar atrasta jo lavonas Virinčio upėje. Policija tyrinėja, ar čia nėra užmušimo. Nabašninkas mėgęs gerai išsigerti.

Jievos sunus.

("Saltinis").

IŠ UTENOS, UKMERGĖS P.

Girdėti, Utenos vartotojų draugijos sankrovos kasoje netenką 2800 rub. pinigų. Vieni kaltina tame Utenos dvarininkus, kiti kun. Švagždį, o gal ir pati valdyba kalta.

Ds.

("V-tis").

IŠ PRIENŲ, SUVALKŲ GUB

Per Panelės Sopulingosios atlaidus ėjo iš Prienų namo keli Pakuonio parapijos vaikinai, gerai išsigėrę. Eidami viduriu kelio, nenorėjo praleist važiavusio paskui žmogaus; tas užsispyrė pro juos prasilenkti, bet vaikinai nutvėrė už arklių ir vienas perdurė peiliu arklį, o kits smarkiai perpiovė žmogui ranką. Žmogelis, susimetęs atgal, atlėkęs į Prienus, pasiėmė žemsargį ir pasiviję du ištvirkėlių tuoj suėmė ir nugabeno į šaltąją. Gėda pakuoniškiams!

Sukytis.

("Saltinis").

IŠ VILKAVIŠKIO, SUVALKŲ GUBERNIJOS.

Antgalo Vilkaviškiečiai susilaukė naujo vaito. Sueigoje per vaito rinkimus valstiečiai išrinko vaitu Bestogių kaimo Dobrilą. Dabartinio vaito p. Jakubausko jau seniai valstiečiai norėjo atsikratyti, tik vis neįveikė. Bet šiuo kartu Jakubauskui nepasisekė, nors ir rupinosi dar pavaitauti. Į perdidelius ponus jau buvo išvirtęs. Mat, buvo užmiršęs, kad tai jis turi valstiečiams tarnauti, o ne valstiečiai jam.

K. K.

("Saltinis").

IŠ TULOS, RUSIJOJE.

Lietuvių čia yra apie 50 asmenų. Uždarbiai menki. Kunigą turime lietuvį. Nieks laikraščių neskaito ,išskyrus vieną kunigą.

Vladas Gailunas.

("Saltinis").

VIENYBĖS KIBIRKŠTĖLĖ.

Baltijos juros pakraščius nuo senų senovės buvo apgyvenusios lietuvių-latvių, suomių-igaunių ir skandinavų tautos. Visos šitos gretimos tautos senovės laikuose dažnai tarp savęs susidurdavo, labiausiai karuose ir prekyboje.

Musų dainos ir pasakos kur-nekur mini švedus ir suomiečius, gi beveik visos musų tautos pasakos yra bendros ir latviams. Mat senovės laikais tarp lietuvių ir latvių nebuvo tokio skirtumo kaip dabar, nes lietuviai ir latviai buvo visai artimos tos pačios tautos šakos. Tuomet latvių kalba buvo daug panašesnė į lietuvišką. Tuomet latvių ir lietuvių buvo viena bendra tėvynė, bendra tikyba, bendri papročiai....

Tik vokiečiams latvius apgalėjus, senoji latvių-lietuvių tauta liko perskirta į dvi dali, ypač, kada nelaimingas likimas surišo mus su lenkais.

Nuo to laiko, per ištisus 700 metų perskirta į dvi dali tauta plėtojosi atskirais keliais. Latvius buvo pasijungę vokiečiai, o mus — lenkai, todėl ir dabar didesnė pusė latvių žemės vokiečių baronų rankose, Lietuvos — lenkų-šlėktos.

Pastaruoju laiku, įvykus atmainoms istorijoje, latviai šiek-tiek laisviau kvėptelėjo. Naudodamiesi šiokiu-tokiu palengvėjimu, jie suskubo surinkti tos laisvės trupinius, ir savo didžiu darbštumu ir kantrybe jau augštokai pakėlė savo šalies gerovę. Tuotarpu mes, lietuviai, iš lenkų "brolškai" žudančių kilpų pakliuvome po Muravjovo ir jo pasekėjų kančiumi. Nuo tokio kančiaus, kokiuo pastaruoju laiku mus plušino, rodos, priderėjo mums pabusti; bet kad visi įrankiai iš musų buvo atimti: nei knygos, nei laikraščio, nei mokyklos.... Tad tuo pasinaudojo lenkų tautininkai, kurie, turėdami užtektinai savo veikėjų dvarnose ir klebonijose, slaptomis ir viešai varė karštai ir klotingai lietuvių lenkinimą, gudriai dangstydamiesi savo tautišką propagandą katalikų tikyba. Ir mes, apjakinti lenkų gudrumu, sekėme paskui juos į prapultį kaip avis paskui vilką į mišką. Musų krašte iš musų pačių kraujo priviso daugybė lenkų, kurie dabar mus labiau žudo negu visi musų neprieteliai iš šalies.

Pastaruoju laiku rusų valdžia, išmėginusi įvairias priemones Lietuvai maskolinti ir visomis jomis apsivylusi, sumanė gabenti iš Maskolijos gilumos į Lietuvą maskolius. Daug-daug Lietuvos žemės, ypač Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijose liko išdalinta ateiviams. Lenkai-dvarininkai, neapkęsdami lietuvių, mielai par

duoda Lietuvoje savo dvarus valdžios bankui leisti maskoliams.

Matydami, kas darosi, mes neprivalome nuleisti rankų ir laukti paskutinio galo. Mes turime įtempti visas musų jiegas, kad atsigynus nuo pražuties.

Dabar šitoje svarbioje valandoje, laikas mums, lietuviams ir latviams, atsiminti senovę, kuomet mes buvome viena tauta. Nors 700 metų atskiro gyvenimo mus žymiai atitolino vienus nuo kitų, tačiaus paskutiniai nestengė perskirti, ir ekonominiame žemės klausime musų sutartinis darbas šiandien galėtų buti abiem pusėm labai naudingas....

Tačiaus pirma to mums reikia bent kiek atnaujinti senovės saitai.

Tam dalykui dabar taikosi gera proga. Netrukus į Rygą atvyks iš Vilniaus Lietuvių Padailijos paroda.

Kad tai ta musų paroda taptų kibirkščia, iš kurios įsigautų musų senovės vienybės, meilės ir bendro veikimo žiburys!

Esmaitis.

("R. Garsas").

A. BULOTOS KALBA APIE ŽMONIŲ ŠVIETIMO MINISTERIJĄ.

Dabar apie viduriniąsias mokyklas. Apie tai čionai jau buvo kalbėta. Taigi aš nekartosiu čia nei to, kaip šimtais žudo save mokiniai, nei to, kad tas savęs žudymas paeina nuo baisaus tų mokyklų vyriausybės mokinių persekiojimo. Čia buvo skaitomi laiškai, iš kurių matyt, kodėl 13—14 metų vaikinai daro sau galą: šeimyna, iš kurios jie paeina, nėra tam priežastis; tos priežasties priseina ieškoti tankiausia tvirkinančioje mokyklos įtekmėje, — tos mokyklos, kuri yra tvirkinama žmonių švietimo ministerijos. Vienok ir čia viena ministerijos veikimo pusė ne ganėtinai dar buvo apšviesta. Tai šnipavimo sistema, kurią ministerija stengiasi įskiepyti ir mokytojams ir mokiniams. Iš direktorių reikalaujama du kartu į metus pranešti ministerijai apie mokytojų upą ir padėjimą. Anksčiau mokytojai duodavo charakteristiką baigiančių gimnazijos mokslą mokinių; dabar-gi direktorius turi pranešti ministerijai smulkiausias žinias apie kiekvieną mokytoją. Priegtam ministerija stačiai nurodo, į kokius klausimus direktoriai turi atsakyti: išskyrus reikalingus klausimus, t. y. kaip mokytojas veda savo darbą, kiek jis prie vaikų mokymo yra prisirengęs, — yra ir gana keisti klausimai: ką mokytojas veikia namie, apie ką jis kalbasi su mokiniais ir tt. Taigi jau prisivarė iki tam, kad žingeidauja, ką mokytojas veikia namie! Kazaniaus apskrityj buvo išleista paliepimas, draudžiantis mokytojams dalyvauti mylėtojų teatruose ir koncertuose. Žinoma, visi tie paliepimai turi antrašą "slaptas", įsakyta apie juos niekam nieko nesakyti, ypač laikraščiams nepranešti: iš to, mat, gali pasipiktinti mokytojai, mokiniai ir net pati visuomenė; apie tai, kad neskelbti tų paliepimų laikraščiuose yra ir slapti paliepimai. Taip rupinamasi suaugusiais žmonemis—mokytojais. Visai kitaip prižiurima mokinių elgimasi. Čia žmonių švietimo ministerija — antras vidaus reikalų ministerijos numeris. Žmonių švietimo ministerija nesijaučia tiek stipri ir galinga, kad viena galėtų pridaboti mokinius. Todėl, nėsančiais arba bent nežinomais įstatymais remdamasi, žmonių švietimo ministerija įkurė tam tikras tarybas, kurios turi išdirbti taisykles, kaip čią geriau prižiurėjus mokinių elgimasi. Žingeidu, iš ko susideda tos tarybos — yra tai pilnas šusivienijimas pirmo ir antro numerio vidaus reikalų minsterijos. Taip Rostovo prie Dono į tą tarybą įeina: pirmininkas — gradonačalninkas, vyrų ir moterų gimnazijų direktoriai, kunigijos atstovai ir prokuroras. Saratovo pedagogų taryboj dalyvauja: gubernijinis ir gelžkelio žandarų viršininkai, policmeisteris ir tt. Kodėl gi tat žandarų pulkininkams, rotmistrams ir policmeisteriams nepabandyti eiti lenktyn su tokiais garsiais pedagogais (mokytojais), kaip Ušinskis, Račinskis, Staniuninas ir kiti! Dabar pažiurėkime, kaip tos taisyklės yra sustatytos, kas pagal jų mokiniams yra leista ir kas neleista daryti. Čia jųs pamatysite tokius punktus, kuriuos vien žandarai, policmeisteriai ir Švarco išauklėti pedagogai tegali išgalvoti. Mokiniams užginama vaikštinėti (spacieruoti) gatvėmis, buvoti ant skaitymų ir lekcijų. Ant vieno laipsnio su lekcijomis ir skaitymais pastatytas ir palestuvystės namų lankymas. Jiems ten, žinoma, vistiek, jų ausys prie to pripratusios. Štai vienoje tokioje taisykloje (Varšava) mes randame: "paleistuvystės namų lankyti mokiniams nevalia, ant skaitymų gi ir lekcijų jie gali buvoti tik vyriausybei leidus".

Toliau vėl skaitome (Penzoj): "uždrausta yra lankyti paleistuvystės namus, traktierius, bufetus, o taip pat ir teismo posėdžius". Žinoma, niekas nereikalauja, kad mokiniams galima butų tas vietas lankyti. Bet ar jums nekoktu, ar nekoktu kiekvienam žmogui, kurio neauklėjo p. Švarcas ir policijos departamentas, kada teismo posėdžiai prilyginti ką tik minėtoms anoms įstaigoms? Peterburgo miesto viršininkas (gradonačalnikas) dar smulkiau išdėstė, kaip turi elgtis mokiniai. Jis nurodo, kur ir su kuo negalima vaikščioti, su kuo negalima eiti į atskirus pirties numerius ir tt. Ir išeina, kad jaunuomenė, kuri dažnai net ir nežino, kas tai yra atskiri kabinetai, atskiri pirties numeriai, kas tuos pirties numerius lanko, gavę tas taisykles, "*apsišviečia*". Ir tai ačiu Peterburgo viršininkui.

Taip-pat neužmirštama mokinių ir tuomet, kada jie yra namie. Grovas Uvarovas čionai jau pasakojo, kaip mokytojai laipioja per tvoras ir vartus, kad sušnipinėti ką ten mokiniai namie veikia, kaip mokytojai įsiveržia į svetimus butus, daro kratas ir tt.

Yra dar ir toki paliepimai, kuriais liepta prižiurėti, kokius mokytojus (korepetitorius) tėvai savo vaikams samdo. Pasirodo, kad ir čia žmonių švietimo ministerija, rupindamasi žmonių aptemdinimu, uždėjo savo leteną.

Žinoma, esant tokiai sątaikai tarp vidaus reikalų ir žmonių švietimo ministerijų, policijos nuovados tapo vietoms, kur auklėjama jaunuomenė. Štai Rygoj suėmė ant gatvės dvi gimnazisti. Jas nugabeno į policijos nuovadą. Ten jas pralaikė ilgą laiką; turėjo, mat, išklausinėti, kad protokolą surašyti. Tos mergaitės turėjo sėdėti nuovadoje, kur laikoma suimti girtuokliai ir nepadoriai vedančios save ant gatvių paleistuvės-moterįs. Išeina, kad nuovada — geriausia vieta ištirti, kuo kuris-nors mokinys prisikalto vaikščiodamas miesto sode arba kodėl jis vaikščiojo gatvėmis neužsisagstęs viršutinio apsiausto. Maža to. Armavire tie policistai pedagogai dar geriau pasielgė: Jie prikalbino 14—15 metų mokines važiuoti į smuklę, ten nugirdė jas ir elgėsi su jomis taip, kad iš šitos tribunos net nepadoru yra pasakoti. Apie tai buvo rašyta laikraščiuose. Žodžiu, žmonių švietimo ministerija su policijos pagelba taip auklėja jaunuomenę, jog mums kasdien prisieina skaityti laikraščiuose, kad tai čia tai ten moksleivis pasidarė sau galą, nusižudė.

Kas-gi darosi pačiose mokyklose? Čia, kaip ir anais laikais direktoriai ir inspektoriai vėl pradėjo slapta žiurėti per plyšius, ką mokiniai veikia per lekcijas, ką jie daro per pertraukas; vėl mokinius baudžiama belangėmis, kurios jauniems vaikams įkvepia vien mokyklos baimę ir neapykantą; mokiniams vėl lieka vienas tik kelias—kuogreičiausia pasistengti mokyklą užmiršti ir gyvenimo klausimų išrišimo ieškoti kur kitur, tik ne mokykloj; jaunuomenė taiso savo ratelius, kurie dažnai net ir blėdingi esti, nes jie slapti ir suaugusieji savo gerais patarimais negali ateiti pagelbon jauniemsiems.

Apie privatines mokyklas nėra ko ir kalbėti: jas dabar tiesiok uždaroma arba varžoma tiek, kad nutodama net ir tai, ką ir ant kokių kursų galima priimti, kiek galima priimti žydų ir tt.; sodžių privatinių mokyklų užveizdos verste verčiami buti šnipais, kurie turi sekti, iš kur kas atvažiavo, kur gyvena; o paskui tik žiurėti, ar jis gali išlaikyti kvotimus, kad toliau mokytis, ar ne. Apie platinimą apšvietos lekcijomis, kursais ir kitokiais šale mokyklos budais ir užsiminti nevalia. Draudžia skaityti lekcijas net apie tokius nekaltus dalykus, kaip cholera, rauplės, Halleyo kometa. Šiandien gauta telegrama, kad Ekaterinoslavo gubernatorius neleido vietinei mokslo draugijai susirinkti nužudyto daktaro Karavajevo atminties gerbimui. Daktaras Karavajevas, 2 Dumos atstovas, buvo nužudytas Rusų Sąjungos narių. Jis buvo uolus apšvietimo platintojas. Tiesa, tai užgynė vidaus reikalų ministerija, bet ar ministeris Švarcas kuomet nors protestavo prieš panašius vidaus reikalų ministerijos darbus?! Ne. Taip jis elgiasi dėlto, kad tai nėra paviršutinė, žibanti žmonių švietimo ministerijos veikimo pusė, bet tikras žmonių švietimas.

Dabar aš noriu paaiškinti, kaip musų vyriausybė su žmonių švietimo ministerijos pritarimu šviečia kitataučius. Žinote gerai, kad sulyg paskutiniųjų vyriausybės cirkuliarų tikrais rusais skaitoma vien didžrusiai, visi gi kiti Rusijos gyventojai — tai "inorodcai". Juos tai ir globia savo slaptais cirkuliarais vidaus reikalų ir žmonių švietimo ministerijos. Štai neseniai išleistas cirkuliaras, kurio liepiama persekioti ir varžyti kitataučių draugijas, nors jos tik žmonių apšvietimu rupintųsi. Vidaus reikalų ministerijos valdininkai vis sujieško jose "kramolą", atranda, kad jos griauna Rusijos valstijos tvarką ir, žinoma, tuoj uždaro jas. Tai daroma netik Lenkijoj, Lietuvoj ir Latvijoj, bet ir Ukrainoj; ukrainiečiai dabar irgi "inorodcais" paskaityti. Yra dar ir kitoki cirkuliarai. Laikraščiuose jie nėra atspauzdinti, bet aš turiu apie juos tikras žinias. Ministerių pirmininkas išleido paliepimą, kad Lenkijoj, Lietuvoj, Latvijoj, Baltgudijoj ir Ukrainoj jokių valdiškų vietų — taigi ir mokytojų vietų — kitataučiams neduoti: turi buti skiriami vien rusai ir pravoslavai. Štai ir pavyzdys. Marijampolės (Suvalkų gub.) gimnazijoj pernai vasarą buvo matematikos mokytojo vieta. Tą vietą norėjo užimti lietuvis. Jam pasakė, kad į tą vietą bus paskirtas tik toks mokytojas, kurs galės buti podraug ir inspektorium. Tokiu budu iki Kalėdų 6—7 gimnazijos kliasos buvo be matematikos mokytojo, nes ruso neatsirado, o lietuvio nepriėmė. Bet tai dar neviskas. Atkėlė matematikos mokytoją-inspektorių, o iškėlė rusų kalbos mokytoją, kurs pirmiau čia buvo inspektorium — ir štai kas atsitiko: gimnazijoj, kur rusinimo politika vedama, dabar nėra kam mokinti rusų kalbos.

Tai mat, kaip atsitinka, kad žmonių švietimo ministerija varo vidaus reikalų ministerijos darbą. Maža to, kad neskiria mokytojų lietuvių. Bet ir rusus mokytojus atsiunčia tokius, kad Dieve gelbėk. Šit Panevėžio mokytojų seminarijos lietuvių kalbos mokytoju paskirtas rusas Sorfonovas, kurs taip menkai supranta lietuviškai, jog neatskiria žodžių "nosis" ir "burna", "mokinys" ir "mokytojas". Nesunku įspėti, kaip tie jo mokiniai gražiai kalbės lietuviškai! Toliau į tą-pat seminariją, kuri yra pačiam Kauno gub. viduryj, kur gyvena bemažo vien lietuviai ir kur mokytojai reikalingi irgi lietuviai, lietuvių priimama vos trečdalis ar ketvirdalis. Vietinių rusų tiek neatsiranda, prisieina išrašyti juos iš kitų tolimesnių gubernijų. Beto ir tiems pat lietuviams įstojimas į Panevėžio seminariją labai apsunkintas: reikia gauti leidimas ne tik iš globėjo, bet iš paties ministerio; per tai lietuviui prašymas paduoti prisieina keletą mėnesių ankščiau, negu rusui. Toliau, kada lietuviai, nepastoję į mokytojų seminariją, laiko kvotimus ant mokytojaus liudijimo prie šalies, tai ir čia juos nuolat skriaudžia. Taip Kuršo gub. keletas lietuvių ir rusų išlaikė kvotimus. Mokytojų taryba nutarė išduoti visiems tam tikrus liudijimus. Bet liaudies mokyklų inspektorius leido išduoti liudijimus tik rusams; lietuviams gi neišdavė, nežiurint į tai, kad jie ir geriau, kaip rusai atliko kvotimus. Tai daroma tam, kad mažiau butų lietuvių mokytojų.

Šit dar vienas įdomus atsitikimas. Taujėnų mokyklos (Kauno gub.) mokytojas Antanavičius liko prašalintas iš mokytojaus vietos už tai, kad jis dalyvavo apšvietos draugijose ir išrašinėjo valstiečiams lietuvių laikraščius. Tos draugijos ir tie lietuvių laikraščiai vyrausybės leisti. Čia žingeidu dar tas, kad vietinis žemiečių viršininkas, rusas, užsistojo už tą mokytoją ir išdavė jam kuogeriausį paliudijimą: girdi, politiškai ištikimas, gerai mokina vaikus ir joks revoliucijonierius. Nežiurint į tai, jis visgi buvo prašalintas.

Toliau, aš turiu žinias apie vieną Kauno miesto mokyklos inspektorių — tulą Božko. Šis Božko per veidą ir kur pakliuva muša mokinius. Jo sumušta apie 40% mokinių. Tas žinias aš pasėmiau ne iš laikraščių, bet iš vyriausybės apie jo veikimą padaryto tardymo. Mokytojai, kurie apie tai pranešė vyriausybei, liko palaikyti neištikimais, į juos kreivai žiurima, o inspektorius Božko kaip buvęs, taip ir tebėra tos-pat mokyklos inspektorium.

Dabar keletą žodžių apie augštesniąsias mokyklas. Kad žmonių švietimo ministeris nori visai panaikinti autonomiją, aišku iš to įstatymo sumanymo kurį jis sustatė. Pagal to sumanymo: visa valdžia bus redaktoriaus rankose. Tiesa, redaktorius yra pačių profesorių renkamas, bet ministerija gali jo neužtvirtinti ir tuomet ji pati jau paskirs tokį, kokį norės. Žinoma, kada taip žiurima į augštesniąsias mokyklas, kada visokiais budais persekiojama studentus, — tai vėl universitetuose prasideda riaušės. Kitaip ir buti negali.

Žmonių švietimo ministerija tik dėl žmonių akių rupinasi apšvietimo pakėlimu; ištikrųjų gi ji trukdo apšvietimą, nes gerai žino, kad liaudies apšvietimas tai didžiausias visokių sauvalių priešas. Tai nekartą jau buvo pasakyta. Tuo tik ir galima išaiškinti, kodėl p. Švarcas visokiais budais rupinasi prašalinti iš universitetų moteris, kodėl jis visaip varžo įstojimą į universitetus, kodėl kaikurie tamsybės apaštalai nuo šitos štai tribunos stengiasi purvais drabstyti mokslus einančią jaunuomenę!

Nors tos juodosios jiegos ir drabsto purvais mokslus einančią jaunuomenę, nors jos ir šmeižia moteris, nei jaunuomenė nei moterįs neturi nusiminti. Tos tamsybės galybės nesibijo tai daryti, nes žino, kad teismų ministeris pasirupino apginti juos nuo pabaudos. Lai moksleivija tik ieško šviesos ir mokslo, lai ruošiasi buti savo tėvynės piliečiais, lai eina į liaudį ir neša jai šviesą ir mokslą. Liaudis supras ir seks ją, kaipo savo vadovą.

("Lietuvos Žinios").

IŠ AMERIKOS.

IR VĖL BAISI NELAIMĖ KASYKLOSE.

Birmingham, Ala. Netoli nuo čia, anglių kasyklose Palos No. 3 5 d. gegužio atsitiko baisi dujų expliozija, kurios apie 185 darbininkai tapo užmušti, tame skaitliuje 45 baltparviai, kiti buvo negrai. Išgriebė tik 13 negyvėlių, kadangi dėl prisirinkusių nuodingų dujų, į olą negalima įeiti. Po expliozijai iš olos išsiveržė liepsna, kuri pakilo iki 200 pėdų augštin. Kasyklos tos priguli Palos Coal Co.

PASISVENTĖLIAI DĖL DEGTINĖS.

Hamtington, Ind. Šitame mieste uždrausta pardavinėti degtinę. Atkakęs iš kitur keleivis, užsimanė gurkšnį degtinės išgerti ir paklausė pirmo patikto, kur jis jos gali gauti. Praeivys pasakė, jog tokius gėrimus tik aptiekoj galima gauti. Ištroškėlis nuėjo aptiekon, bet ten jam pasakė, kad degtinę gali gauti tik žmonės nuodingos gyvatės įkasti. Matyt keleivio buta labai ištroškusio, jis už gurkšnį degtinės buvo pasirengęs duotiesi ir gyvatei įkasti, todėl paklausė aptiekoriaus, kur čia gali tokį sutvėrimą rasti. Aptiekorius davė adresą, kur tyčia ištroškėliams buvo gyvatė laikoma. Keleivis ten ir nuėjo. Bet ten rado tokią daugybę laukiančių savo įkandimo kaleinos, kad gyvatė atsisakė kasti, ji sustreikavo.

TVIRTAS VAIKŠČIOTOJAS.

New York. 2 d. gegužio atkako čia į miesto rumą iš San Francisco 77 m. metų senelis Edvard Ponson Western. Visą kelionę nuo vieno oceano iki kitam jis perėjo pėkščias į 77 dienas. New Yorko miesto majoras įdavė seneliui 400 dol., kuriuos sudėjo miesto gyventojai.

NESINAUDOJA IŠ SAVO TEISIŲ.

Šimet renkant miesto majorą Kansase ir Topeka ir moterys galėjo rinkimuose dalyvauti. Bet mažai jų naudojosi iš savo teisių: mieste Kansas iš 14051 balsavusių, moterų buvo tik 3798; Topekoj, iš 9125 balsavusių, moterų buvo tik 2577.

KRUVINOS MUŠTYNĖS.

Pittsburg, Pa. Netoli Yokon, prie kasyklų Westmoreland Coal Co. pereitos nedėlios dieną buvo kruvinas susirėmimas terp streikuojančių darbininkų ir ginkluotų kompanijos pasamdytų kasyklų sargų. Buvo vartojami revolveriai ir karabinai. Vienas darbininkas tapo užmuštas, du mirtinai pašauti. Pašauti ir trįs kasyklų sargai.

SUNUS NUŠOVĖ GIRTUOKLĮ TĖVĄ.

Woodburn, Ga. 13 metų vaikas, Abner Brown, nušovė savo tėvą. Tėvas mat parėjęs girtas namon, pradėjo motiną mušti; pagriebė ją už plaukų ir valkiojo po kambarį. Pamatęs tą vaikas, pagriebė karabiną ir gelbėdamas motiną, nušovė girtą tėvą.

NEMETIS ŽMOGŽUDYS NUŽUDYTAS.

De Land, Fla. Čia likosi pakartas teismo mirtim pasmertas 15 metų Irving Hambett, kuris užmušė 13 metų mergaitę, Clevis Fedder.

DĖL RIEBUMO GRĄŽINA ATGAL.

New York. Ant pasažierinio garlaivio "George Washington į New Yorką atkako iš Vengrijos pas savo svainį Petras Wegman, bet ateivių užveizda nutarė jį grąžinti ir tai todėl, kad jis per storas, kad per daug riebus. Kaž-žin kokias priežastis grąžinimui dar išmislys New Yorko ateivių užveizda?

TIK DU STIKLU ALAUS.

Washington, D. C. Čianykščiai alaus leidėjai pripažino darbininkams 8 val. darbo dieną, bet užtai leista darbininkams laike darbo gerti alaus ne dugiau kaip du stiklu.

VĖTROS.

Kansas Valstijoj 2 d. gegužio siautė vėtros, kurios labai daug nuostolių pridirbo. Vėtra išgriovė suvisu turinti 400 gyventojų miestelį Plymouth. Mieste Kansas City nuo daugelio namų nuplėšė stogus.

NELAIMĖS ANT GELŽKELIŲ.

Springfield, O. Ant Ohio Electric gelžkelio susidaužė viena traukinio dalis. Prie to dvi ypatos tapo užmuštos, o septynios sunkiai sužeistos.

Hillard, Mo. Netoli nuo čia susimušė du bėganti į priešingas puses gelžkelio traukiniai. Prie to vienas gelžkelio tarnas tapo užmuštas, vienas mirtinai sužeistas, sunkiai gi sužeistų yra 22 ypatos.

Clarksburg, W. Va. Ant Baltimore & Ohio gelžkelio netoli nuo čia susimušė du prekių traukiniai. Prie to vienas gelžkelio tarnas tapo užmuštas, o trįs pavojingai apkulti.

EZPLIZIJOS.

Greensburg, Pa. Vienuose namuose atsitiko čia dinamito expliozija, kurios du maskoliški darbininkai tapo užmušti, o du labai pavojingai sužeisti. Kas dinamitą padėjo, nežinia.

Ottawa, Ont. Dirbtuvėse General Expliosives Co. of Canada, netoli Hull, atsitiko baisi expliozija, kurios 15 ypatų tapo užmuštų, o 50 sužeistų. Expliozija išnaikino viską ant ploto 1½ mylios. Net mieste Ottawa, 4 mylios nuo expliozijos vietos, namų langai išbyrėjo.

Macon, Ga. Važiuojant gaisrą gesinti, expliodavo viena garinės čirškynės duda. Prie to trįs ugnagesiai tapo užmušti, o trįs pavojingai sužeisti.

GAISRAI.

Food City, Pa. Sudegė dirbtuvės Pittsburg Plate Glass Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 1500000 dol. Minėtose dirbtuvėse dirbo 5000 darbininkų.

Norwood, Ont. 6 d. gegužio siautė čia gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 150000 dol.

Canoterville, Ill. Netoli nuo čia sudegė Dougloso namai. Ugnyje pražuvo patsai Douglas, jo moteris ir du vaikai dvynučiai.

Baltimore, Md. Sudegė čia mebelių krautuvės Gumprecht & Benesch. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

Kansas City, Mo. Sudegė čia krautuvės Peet Bros Manufacturing Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant pusės milijono doliarių.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *San Francisco, Cal.* Darbai šiuom kartu eina čia negeriausiai, matyt darbininkų be darbo.

¶ Chicago, Ill. Gelžkelių vagonų iškrovėjams likosi algos pakeltos ir tuom jie tapo užganėdinti. Todėl streiko nebus. Vagonų stumdytojai gaus 10% daugiau, o chekeriai ir klerkai 5 dol. mėnesyj daugiau.

¶ *Chicago, Ill.* Vagonų iškrovėjai čianykščių gelžkelių pareikalavo pakėlimo algų ant 10%.

¶ *Chicago, Ill.* Daugelyj duonkepių Chicagoj sustreikavo darbininkai, kadangi duonkepių savininkai nenori pripažinti unijos.

¶ *Chicago, Ill.* Streiko vagonų iškrovėjų čianykščių gelžkelių gal ne bus, kadangi gelžkelių kompanijos padarė darbininkams gana žymius nusilenkimus.

¶ *Danville, Ill.* Čia terp streikuojančių darbininkų ir sugabentų streiklaužių užgimė nesutikimai. Gynimui streiklaužių atkako dvi kompanijos milicijos.

¶ *Boston, Mas.* Nuo 30 d. berželio iki 25 d. liepos iš Waltham Watch Co. dirbtuvių paleis 3500 darbininkų, kadangi padirbtiems laikrodžiams nėra pirkėjų.

¶ *Detroit, Mich.* Konduktoriai ir motormonai čianykščių gatvinių karų nutarė streikuoti, jeigu kompanija ne sutiks pavesti gimusius nesutikimus santaikos teismui.

¶ *Sedalia, Mo.* Sustreikavo mašinistai dirbanti varstotuose Missouri Pacific gelžkelio. Tą patį padarė mašinistai dirbanti varstotuose Little Rock, Ark.

¶ *Providence, N. J.* Budavonių kontraktoriai susitaikė su sustreikavusiais darbininkais ir daugumas darbininkų sutiko grįžti darban.

¶ *Buffalo, N. Y.* 6000 konduktorių New York Central gelžkelio į rytus nuo Buffallo gaus ant 30% didesnes algas. Algos bus teipgi pakeltos konduktoriams Delaware, Lackawanna & Western gelžkelio, teipgi Delaware & Hudson gelžkelio.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtiniuose Valsčiuose buvo 191 nusibankrutinimas, arba 3 daugiaus negu už pereitą.

¶ *New York.* Traukiasi čia duonkepių streikai, kurie jau ir Brooklyną apėmė.

¶ *Columbus, O.* Streikuojanti tarnai Columbus Railway & Light Co. nutarė grįžti darban. Streikas užgimė už prašalintus nuo vietų keturis tarnus.

¶ *Youngstown, O.* Pakeltos algos nuo 6—10% darbininkams Youngstown Sheet and Tube Works ir Republic Iron & Steel Co. dirbtuvių.

¶ *Washingtone, D. C.* Darbo komisijai pranešta, jog darbininkai plieno dirbtuvių South Betlehim gauna vien saugojančias nuo bado mirties algas: už 12 valandų nakties darbo jie gauna tik po 12½c. už darbo valandą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ LEVISTON, ILL.

28 d. balandžio atsilankė čia kun. T. Žilinskas išklausyti velykinės. Laikė ir prakalbą. Kalbėjo apie tautą, tautiškus reikalus ir draugijų naudingumą. Terp kitko pasakė: jog kiekvienas žmogus privalo savais reikalais rupintis, teip lygiai ir tautos privalo savais reikalais rupintiesi. Girdi mes visi turime motiną gimdytoją, bet visi turime vieną bendrą motiną, taigi Lietuvą, kurioj mes gimėme ir augome. Mes ją turime mylėti ir jos reikalais rupintiesi, mylėti ją ne žodžiais, bet darbais ir pasielgimu. Kad musų bendrai motinai galėtume pridirančiai tarnauti, turime šviesties. Apšvietą gi galima įgyti skaitant laikraščius ir lavinančias protą, taigi moksliškas knygas. Kiekvienas lietuvis privalo skaityti Lietuvos istoriją, tai žinos, kaip senovėj Lietuva buvo tvirta ir galinga, žinos, kaip per Lietuvos vaikų kaltę ji nupuolė. Žinos, kaip musų bočiai gynė savo tėvynę. Ragino skaityti geografiją, kad susipažinti su musų apgyventa žeme; reikia skaityti ir astronomiją, kad susipažinti su kitais dangiškais svetais, kuriuos mes matome kiekvieną vakarą ant dangaus skliauto. Turime skaityti ir hygieną, kad žinotume, kaip gyventi, kad sveikais buti; tąsyk ne reiks išleisti šimtus visokiems šundaktariams. Ragino susipažinti su raštais aiškinančiais darbininkų padėjimą ir reikalus, nes musų tauta susideda vien iš darbininkų. Kada viską gerai suprasime, su viso pasaulio darbininkais pastatysime savo reikalavimus ir jie turės but išpildyti ir dabartnis surėdymas bus perkeistas.

Toliaus kalbėjo apie draugijas. Sakė, jog draugijon, kokia ji nebutų, jeigu tik jos mieriai geri, mes privalome rašytiesi, vis tiek, ar ji butų tautiška, ar bažnytinė; kas nepriguli nei į jokią draugiją, tas esąs nevertas žmogaus vardo. Girdi, apšvieta mus išgelbės ir su jos pagelba mes pavysime kitas, mus pralenkusias tautas. Mes svaiginantiems gėrimams kas metai išleidžiame milijonus doliarių; jei atidėsime nors dalį tų pinigų knygoms ir jei jas skaitysime visi, musų tauta greitai pakils, kaip pakilo ir kitos tautos. Seniau, girdi, buvo verti papeikimo ir kunigai, nes bažnyčios, vietoj garbinti Devą, buvo įnagiais lenkinimo lietuvių. Dabar, girdi, jau vis daugiau atsiranda kunigų, kurie dirba lietuvystės labui.

Vakaras pasibaigė dainoms. Merginos ypač dainavo blogai. Aukų surinkta 10 dol. tik nežinia kokiam mieriui. *V. Petronis.*

IŠ SPRINGFIELD, ILL.

1 d. gegužio, 29 kuopa L. S. S. parengė čia prakalbas paminėjimui darbininkų šventės. Kalbėtojai buvo: F. Klembauskas, J. Gugas, K. Airašunas ir keletas kitų, kurių vardų ne atmenu. Visi kalbėtojai savo kalbose išrodinėjo, kaip darbininkai yra išnaudojami. Aiškino 1 d. gegužio šventės prasmę, nuo kada darbininkai pradėjo švęsti, kaip tą dieną viso pasaulio darbininkai apvaikščioja. Aiškino ir moterų padėjimą ir skriaudas, kokias jos kenčia.

Žmonių susirinko apie 70, ar gal daugiau, moterų buvo tik dvi. Gaila, kad musų moterelės teip menkai dalyvauja viešuose darbuose. O kalbėtojai teip vaizdžiai aiškino moterų reikalus, jų sunkų padėjimą! Ragino ir jas šviestiesi, skaityti lavinančius protą raštus. Vienas kalbėtojas peikė jaunimą, kad jis, vietoj šviesties, brangų laiką smuklėse praleidžia.

Kasyklos ne dirba nuo 1 d. balandžio; nieko nežinia, kada prasidės darbai.

Buvęs prakalbose.

IŠ RUMFORD, ME.

Vietinė pašelpinė Šv. Roko draugija buvo parengusi prakalbas. Kalbėti buvo užprašytas "Keleivio" redaktorius S. Michelsonas, bet nežinia dėl kokios priežasties jis nepribuvo. Michelsono nepribuvimas padarė labai nemalonų įspudį. Susirinko žmonės prie salės ir čia išgirdo, kad užkviestas kalbėtojas ne atvažiavo, nes buk jis susirgęs. Mums rodos, kad jam pirmiau reikėjo mums pranešti.

ti (ne visada tas galima, nes liga ne visadą laukia parankaus laiko. Red.). Jeigu jau pats negalėjo pributi, tai savo vietoj galėjo kitą atsiųsti. Juk Bostone netruksta kalbėtojų. *K. P.*

IŠ SO. BOSTON, MAS.

1 d. gegužio, 2 val. po pietų, Dahlgren Halley buvo prakalbos, parengtos Lietuvių Ukėsų draugijos; tuom buvo apvaikščiota 1 d. gegužio šventė. Publikos prisirinko pilna svetainė, apie 500 žmonių. Nors kalbėtojai buvo yvairių pažiurų ir tulų kalbų klausyti nelabai norėjosi, bet publika užsilaikė ramiai. Vedėju buvo minėtos draugijos pirmininkas P. Stanis. L. Grikštas savo kalboj stengėsi išaiškyt prasmę 1 d. gegužio, iš kur, ir kada prasidėjo, bet kadangi pats mažai ką apie tai žinojo, tai ir išaiškyt negalėjo, tankiai pats sau prieštaravo. Paveizdan jis sakė: "Draugai ir draugės, mums reikia mokslo, apšvietos, susipratimo, kad nuverst šitą biaurų surėdymą, kurį palaiko republikonai; demokratai ir socijalistai". Jis pats neva socijalistas, o liepia griaut socijalistišką tvarką, kurios da niekur nėra, lygiai su republikoniška. Antras buvo išsauktas D. L. K. Vytauto draugijos pirmininkas, A. Latvinskas, kuris, kaipo nekviestas, kelis žodžius prataręs, atsiprašė, jog neprisirengęs. Dekliamavo Klemarauckiutė. Paskui kalbėjo "Keleivio" išleistojas J. Gegužis apie 1 d. gegužio šventę. Potam dekliamavo 3 deklamacijas J. Blažis; jis netik dekliamaciją mokėjo gerai iš atminties, bet ir judėjimą gerai nudavė, "Keleivio" redaktorius S. Michelsonas savo kalbą pradėjo Markso žodžiais: "darbininkai visų šalių, vienykitės! Jūs nieko neturit pralaimėt kaip tik retėžius". Ilgoj ir rimtoj savo kalboj jis išaiškino daug svarbių dalykų. Rodės publika tapo užhypnotizuota, užviešpatavo tokia tyla, kad ir tykiausias žodis buvo girdėt. Kada kalbėtojas užbaigęs savo kalbą, nulipo nuo estrados, tai publika nepasiganėdino dėlnų plojimais, bet šaukė antrą kartą kalbėt, bet turbut kalbėtojas per daug pavargo, nes daugiau nekalbėjo. Paskui Birutės Kanklių choras padainavo "Marsailietę", "Jaunų tėvynainių dainą, ir vieną tautišką dainelę. Publika buvo labai užganėdinta ir po kiekvienai dainai ilgai plojo dėlnais.

Paskutinis kalbėjo daktaras F. Matulaitis. Kalbėjo neilgai, bet rimtai ir užimančiai. Visų kalbėtojų tema buvo darbininkų ir lietuviškas klausimas, blogas surėdymas visos draugijos, ir sunkus padėjimas lietuvių. Besibaigiant prakalboms, buvo renkama smulkios aukos uždengmui lėšų, bet kiek surinkta, nebuvo apreiksta.

Nors jau pervėlu, bet kad niekas nepranešė laikraščiams, tai aš paminėsiu, nors keliais žodžiais, kad 16 pereito mėnesio tapo atlošta tragedija "Mindaugis". Lošė teatrališką kuopa "Žaibas". Atlošė teip gerai, kaip nei nesitikėta, nors Žaibas ir pirma atlošdavo gerai; ypatingai 2 svarbiausias roles — Mindaugio — Bagočius, o kryžeivių pasiuntinio — Š. Bakanauskis, atliko kaip tikri artistai. Publikos buvo mažiau kaip perstantant "Kauno pilies išgrovimą", bet visgi gryno pelno liko keliasdešimtis dol. Publika užsilaikė ramiai ir labai buvo užganėdinta. *J. P. Raulinaitis.*

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

Kiekvienas lietuvis jaučia nesmagumą, jeigu jo vientaučiai ką negero padaro, už blogus darbus kelių, jis turi raudonuoti prieš svetimtaučius. Šiai Grand Rapidso angliškuose laikraščiuose nuolatai galima rasti aprašymai peštynių, atsitinkančių lietuvių tarpe, o tie aprašymai pažemina mus visus, o tokių negražių atsitikimų buva net per daug.

10 dieną balandžio, besimokinant ir laviną protą smuklėj lietuviams vienas iš teip besilavinančių pramušė kitam galvą, turbut, manydamas, kad per skylę iš lauko daugiau į galvą proto galės įdėti. Kiek laiko po tam, išėję iš vestuvių, tuli linksmi veselninkai, nuėję ant gatvės, pradėjo peiliais badytis. Trįs suareštavo ir už tokį gražu darbą turėjo užmokėti $27.50.

Dar gražiau atsižymėjo 1 d. gegužės, kada socijalistai dalino netoli bažnyčios savo plakatus. Kunigas, išėjęs iš bažnyčios, pradėjo barti socijalistus, kad jie nuo jo ne išmeldė leidimo plakatus dalyti. Socijalistai atkirto, kad nebuvo reikalo leidimo melsti. Nuo to prasidėjo kova žodžiais, bet prisirinkus daugiau uolių bažnyčios teisių apginėjų, pradėjo mušti socijalistus kuom kas galėjo: metė pagaliais, dumblu, grumstais. Žinoma, socijalistams nebeliko nieko daugiau, kaip prasišalinti nuo teip nemandagių tautiečių. Daro tai tankiausiai tie, kurie savę vadina doros ir meilės artimo užtarėjais ir apginėjais Christaus mokslo. *Jonas Danta.*

IŠ TORONTO, ONT.

Darbai šiuom kartu čia eina gerai; ir iš kitur pribuvusiam galima darbas gauti. Algos irgi nėvisai mažos: nuo $1.50—2.00.

Lietuvių gyvena čia diktas burelis. Yra čia dvi draugijos: Šv. Juozapo ir S. L. A. kuopa, bet abidvi narių turi tik po keletą ir tie pats atšalę, nenoroms lankosi į susirinkimus. 30 d. balandžio Šv. Juozapo draugija turėjo balių su šokiais. Iš pradžių viskas gerai ėjo, bet kada išgertas alus pradėjo veikti, kilo nesutikimai, 12 val. nakties reikėjo svetainė uždaryti, nes tik iki tam laikui svetainė buvo duota. Pamatę salės gaspadorių ateinant su raktais, uždarė barą ir čia susirinkę susistumdė. Trįs vyrai turėjo susirinkusius mėtyti nuo trepų laukan. *J. Kneras.*

IŠ EXPORT, PA.

18 dieną balandžio išėjo ant streiko 1360 angliakasių darbininkų, dirbančių Exporte, Pa., minkštų anglių kasyklose Westmoreland Coal Co. Darbininkai reikalauja, kad Westmoreland Coal Co. pripažintų uniją U. M. W. of America. Kompanija, prispaudus, angliakasius vargina per 20 metu, nenorėdama nieko gero darbininkams suteikti, bet atsiboda darbininkams tokį sunkų jungą nešti, dėlto kiekvienas mainieris apleido darbą kasyklose ir pasižadėjo patol negrįžt prie darbo, kol Westmoreland Coal Co. nepripažįs unijos ir 8 valandų darbo dieną.

Pranešam visiems apie tai, kad nieks nevažiuotų į Export, Pa. už streiklaužį. *Mainieris.*

IŠ PITTSTON, PA.

Nr. 16 "Lietuvos" tilpo korespondencija iš musų miesto, kurioj buvo aprašyta, jog už nenorėjimą pirkti alaus, vienas lietuvis buvo baisiai sumuštas. Suimti tapo broliai Skičiai. 29 d. balandžio Wilkesbarrių teisme pasibaigė jų byla. Teismas rado kaltu tik vieną Miką Skicių. Nuteistas jis vieniems metams kalėjiman. Jo broliai rasti nekaltais ir iš kalėjimo paleisti. Per tuos metus jis galės sau apsvarstyti savo darbo biaurumą, bet to darbo pasekmių jau nesugrąžįs. *Neprigulintis.*

IŠ WHITSETT, PA.

Anglių kasyklose pradėjo jau dirbti, darbininkai 2 d. gegužio su darbdaviais susitaikė. Dabar čia ne sunku darbas gauti ir iš kitur atkakusiam. Į dvi sanvaiti galima uždirbti $35÷40.

Lietuvių yra čia 3 vedusių šeimynos, o 4 pavieni. Pirmiaus buvo daugiau, bet užgimus streikui, išvažinėjo kitur darbo ieškoti. *Antanas Babušis.*

IŠ ST. MICHAEL, PA.

Tegul nieks neyažiuoja į Maryland Coal Co. Colman Shaftą, nes čia streikas. Kompanija nori uniją sudraskyti ir algas numušė vietoj pakelti. Lietuvių čia yra mažai — tik 3 šeimynos ir tiek jau pavienių.

Jonas Michnevičia.

NUO "AUŠROS" DRAUGIJOS.

Įeigos 1910.

Nuo pereitų metų liko iždе	$830.85
22.II.10, Jasiukaičiui čekiai sugrąžinti	49.18
25.II.10, D-ja D. L. K. Gedimino (p. A. Kalvaitį) Seattle, Wash.	10.00
2.IV.10, Jurgis Kazakevyčius iš Pittston, Pa.	3.00
19.III.10, Laike vakarienės laikraštininkų suvažiavimo (amžinajai stipendijai)	16.00
4.V.10, Auka S. L. A. 219 kuopos, Roslyn, Wash. (p. V. S. Jokubyną)	7.00
	$916.28

Išlaidos.

Sausio 25, J. Fr.	$25.00
Sausio 25, V. B.	$50.00
Sausio 25, Fr. V. M.	$25.00
Sausio 25, Fr. Maž.	$50.00
Sausio 25, K. Jasiukaitis	$25.00
Lėšų	$1.00
Gegužio 2, J. Fr*)	$50.00
Gegužio 2, V. B.	$50.00
Lėšų	$1.00
	$277.00
Todėl tuomi sykiu lieka iždе	$639.00

*) *Pastarus $100 pasiųnčiau vėliaus negu buvo liepta komiteto per savo neapsižiurėjimą. Ant nelaimės, laišką nešiojau kišeniuje ilgiaus negu reikėjo. Tikiu, kad man atleis moksleiviai (ko bent prašiau per laiškus).*

J. Šliupas, iždininkas.

NORINTIEMS MOKYTIS.

Pranešu, kad naujas bertainys Valparaiso Universitete prasidės gegužio mėnesyj. Geriau butų pributi čia kelioms dienomis pirm naujo bertainio pradžios, idant dasižinoti apie mokslo skyrius ir apie tai, kokiąs kam lekcijas geriausia butų paimti.

Merginos ir vaikinai, prie šviesos! Mokslas — galybė.

Tie, kurie norėtų platesnių žinių apie šią mokslavietę, tesikreipia į Lietuvių Knygyną, 751 Cyrus st., Valparaiso, Indiana.

M. Bliudžius.

Į KĄ PAVIRTO!

Keli mėnesiai atgal, iš žingeidumo ką pasakys mokyti (aš ir kreipiausi prie mokytų, o ne prie barties mokančių) vyrai, pakėliau klausimą, dėlko socijalistai nekurie niekina tautystę? Nors pats esmu socijalistiškų pažvalgų, bet savo žmonių, iš kurių pats esmu kilęs, ne niekinu, ir prigimtą kalbą godoju ir statau ją pirm kitų, kurias moku ne praščiau prigimtosios ir jokiu budu negalėjau suprasti kodėl žodis tauta musų socijalistų laikomas žemiau kritikos. Aš maniau, kad ištikro musų mokslo vyrai tą klausimą mažiau žinantiems išaiškins. Bet veltui to laukiau; sulaukiau ypatiškus užsipuldinėjimus ir besikoliojimus, klausimas: "Kodėl socijalistai niekina tautystę" — pavirto į klausimą — kuris iš besikoliojančių: J. P. Raulinaitis, ar Kazių Juozas, turi daugiau smegenų.

Vyručiai! ką mums rupi jusų smegenys! Mes ne laukėme nuo jusų, kad jus tirinėtumėte savo galvas, bet laukėme, kad jus, manydami pats bent, už mus daugiau žinančiais tuos dalykus mums išaiškinsite, bet jei negalite dalyko išaiškint, tai visai laikraščio skilčių neterškite asabiškais besikoliojimais, neverskite laikraščių į purvyną, su kurių pagelba, kaip su samčiais purvais drapstotės vieni kitus. Neterškite laikraščių savo ginčais. Pakels balsą toki žmones, kurie dalyką žinó ir paaiškįs žmonėms tą, ko męs reikalaujame; per jusų ginčus, brolyčiai, ir mokyti žmonės turi tylėti, nes nenori reikalų su tokiais žmonėmis turėti, kurie, nežiurėdami teisybės, ar etikos vien mėšlu moka drabstytis. Gana, vyručiai, tuščių ginčų, nes skaitytojai ir teip to gero net per daug turi visur. Namie ginčai, žmonės pasigėrė, daro triukšmus namuose, muša moteris; vis neramumas, prie darbo bosai užpakalyje stovi vis su surauktomis kaktomis, žmogus, radęs ramesnę valandėlę, paima laikraštį į rankas ir mato, kad ir ten žmones raunasi plaukus nuo plikų galvelių!.... Ištikro, nejaugi svietas teip yra pagedęs, kad jau žmogus niekur negalėsi rasti sau ramią vietelę ar valandėlę!

Vyručiai! jeigu mokate parašyti tai parašykite mums žingeidžių straipsnelių, iš kurių mes galėtume šio to pasimokyti, ar nors žmoniškumo ir mandagumo išmokti, bet ne sėkite tokią sėklą, kurią valyti patįs nenorėtumėte.

Gyvename 20tame šimtmetyje; civilizacijos ir mokslo šimtmetyje, kuriame svietas jau teip toli nužengė ir vis žengia pirmyn ir pirmyn, taigi, vyručiai, inekelkite po musų laikraščius peštynių, nes laikai jų seniai praėjo.

St. Miliauckas.

DĖLEI P. LAUKIO IR KITŲ KALBAŽINYSTĖS NURODYMAI.

Praeituose dviejuose "Lietuvos" numeriuose tilpo pono Laukio straipsniai kaslink lietuvių kalbos taisymo. Rasi kiek jo nurodymuose ir teisybės yra, bet čia verstina nurodyti nekurias jo mokinimuose klaidas.

Pirmiausiai, kas link tos įsigarduotos galunės "ybės". Pas p. Laukį kuone didesnė daiktvardžių dalis baigiasi su "ybė", net žodžiai visasvietiniai, vienaip vartojami, kaip: šovinizmas, fanatizmas, etc., pas jį vartojasi — "šovinybė", "fanatybė" ir tt. Tikri dyvai, kuom "izmas" gali buti biauresniu už "ybę"? Žodžiai: reforma, cinizmas, hygijėna, etc., sulyg jo, vartojasi: "reformybė", "cinybė", "sveikatybė" ir tt. Iš tikro neteko niekur patėmyti tiek "ybių", kiek jų prisikalęs p. Laukis. Ar kur reikia, ar kur nereikia, vis "ybė". Lyginai, kaip p. Sutkui "jojo": kaip įsigarduos, tai ar kur reikia ar ne reikia visur dedama "jojo" arba "josios". Kaip "ybė", teip ir "jojo", kur jos reikalingos, ten pats kalbos skambėjimas jų reikalauja. Pagiriu kalbos gražumą Dr. Kudirkos, p. Serno, p. Lalio, teipgi Janonio: nuo jų galima imti gerus pavyzdžius. Jų kalba sanlydi, trumpai ir aiškiai vartojama, be išsaptų galunių, kur reikia ar nereikia, — tame ir gražumas. Jeigu jie vartoja naujus žodžius, tai jie esti harmoniški, gražiai skambanti ir malonus ausiai. Pas šiuos rašytojus nerasime tokių žodžių kaip "nusijautojimai", "nusisiuhtimai", kur nežinia ką iš jų galima išvesti — jaučius ar siuntinius.

Anglai turi turtingą kalbą, bet ar daug jų žodžių yra tikrai angliškais? Didesnė dalis žodžių yra suimti iš kitų kalbų — lotyniškos, grekiškos, francuziškos, vokiškos ir kelių kitų. Tačiaus jie yra perdaug kulturiški, kad neapkęsti visų svetimų žodžių, kuriuos jie senovėje pasisavino, ir dabar, be jokio reikalo, kraipyti juos į "angliškus". Teippat ir su lietuviais; nors dabar lietuviškus žodžius keisime, tą patį kas metas ant kokio kito, tai musų kalba bus tikru jovalu.

Dabartiniame padėjime, klausimas lietuviškos rašybos yra visai paiku. Reikia stebėtiesi ypač iš to, jog tas pats žodis, kur buvo du syk priimtu ir apie du syk atmestu, dabar tampa vėl priimamu, o gal už metų vėl bus atmestu. Kuomet visų buvo vartojama "mes", "vienija", "terp", tada p. Laukis ir kiti neatbutinai gynė vartojimą "męs", "vienyja", "tarp", bet kaip veik tapo priimti jų ginami žodžiai, teip veik jie dabar vartoja pirmiaus jų niekintus "mes", "vienija", "terp" ir kitus. Kuo tokį besimėtymą galimą išaiškinti, sunku pasakyti, jei bent norėjimu buti visada priešingu priimtam žodžių vartojimui ir buti "originališku".

Man rodosi, visviena, kaip tie žodžiai bus vartojami, bet jie *nors kartą turi visada buti priimti vartoti vienaip.* Nes visuomenė tai ne avių burys, kuris gali buti nuolatai klaidinamas sulyg keno nors upo. Teip elgianties, mes niekada nerasime lietuviškai kalbai tinkamų žodžių.

Praeitame "Lietuvos" num. p. Laukis išvedė, jog *arklys* paeina nuo žodžio *aklys*.. Įdomu nuo ko paeina *arklas* — argi nuo *"aklas"?!* Tokiu budu žodį *ark*, galima išvesti, sulyg Laukio, paeinančiu nuo žodžio *ak*, o toliau, besigilinant į žodžio prasmę galima bus žodį *arti* išvesti paeinančiu nuo žodžio *akti* arba *apspangti*. Ar ne?

Reikia pastebėti dar nekuriuos, dabar pamėgtus, žodžius.

*Medžiaga**) — kodėl šis žodis "gražesnis" už žodį *medega?* Argi lietuviams mėgasi turėti savo kalboje juo daugiaus švirkščiančių, šiurkščiančių ir birzgiančių silabų? Ar gi ne malonesni žodžiai ir ar ne malonesnė kalba, kurioje kuomažiausiai yra birzgimų, gergždimų ir yvairių duzgimų? Juk silaba "džia" yra tiesiok prikli ausims. Tokiu budu ir tokius žodžius kaip "vuodega" ir "uodega" reiktų vartoti "nuodžiaga", "uodžiaga".

Narys. Šis žodis šiuo kart yra labai mėgiamu, mat, sulyg dabartinės nuomonės, žodis "naryti" gali atstovėti žodį "sunaryti" arba "narys" yra tuo patim ką ir "sunarys" (sunaris) arba "sąnaris". Na jeigu *sąnarį* perkrikštyti ant "nario", tai kodėl palikti: sąjungą, sąmonę, sąskaitą, sąrašą, sąlygą, sąžinę, etc., neperkeitus į: jungą, monę, skaitą, rašą, lygą (arba *ligą*), žinę ir tt.?

Viešpatija; Karalija. Šiuodu žodžiu vartoja daugiausiai p. Laukis vieton vartojamų "viešpatystė" ir "karalystė". Gal but tas paremtas ant šalies vadinimų, kaip: Žemaitija, Vokietija ir tt., bet tada kam *Valstiją* perdirbti į *Valstybę?* Jeigu ir teip butų, tai visgi, sulyg prasmių, yra tinkamesniais žodžiai "vešpatystė", "karalystė", nes "viešpatija", "karalija" ištikro i.e šalį gali reikšti, bet karalių gentę, arba pačius karalius, imant visus drauge; sulyginkime: žmonija, vaikija, vilkija, etc. Nors ir žodžius "karalystė", "viešpatystė" galima butų sulyg prasmės nesutikdinti imant: "žmogystė", "vaikystė" — bet "karalija" visgi bus tuomi blogesnė už "karalystę", kad ji *nevartojama* žmonių kalboje, kalbą ne filologai, bet žmonės tveria.

Geriausiai priimti žodžius teip, kaip jie lengviaus suprantami musų visuomenei, ypač tada, kada perkeitimas tokio žodžio *nieku nepataiso ir nepagerina nei žodį, nei kalbą.*

Dabar, kaslink žodžio *nei*. Musų kalboje šis žodis apsireiškia, sulyg tarmių, trejopai: *nie, nei, nė*. Visi trįs jie turi vienokį reiškimą, ar Dievas, Deivas (*deivė* — moteriška — Dievė) ir Dėvas; "niekas", reiškia "nė kas" arba "nei kas"; nėra — ne 'ra (ne yra); "tiesa" (įstatymas) — teisa (teisė) ir tt. Todėl visviena, kaip tas žodis vartosis, bet jis sykį priimtas vartoti *nė* ar *nei* ar *nie* turi vienaip ir vartotis, antraip mes nesusigaudysime. Musų rašyboje pirmiausiai buvo vartojama *nei;* vėliaus pasirodė tas netinkančiu, perkeitė ant *nė;* gerai, vartokime *nė*. Bet neužilgio, brukšt, jau *nė* negeras, vėl pasiimta *nei;* gerai, dabar vartosime *nei;* tik klausimas — kaip ilgai? — turbut tol, iki kuriam "kalbažiniui" tas nenusibos. Tas paprasta.

Tas pats ir su žodžiu *męs*. Dzukai jį ištaria "mes", kas išrodo, jog kuris nors nori "mesti", o žemaičiai itšaria *męs* (mens). Išsyk vartota "mes", bet kadangi tas reiškia paėjimą nuo žodžio "mesti", tai vėliaus perkeista ant "męs". Dabar gi "męs" *nusibodo* ir vėl paimta "mes". Gerai, galime "mesti", bet tik ar ilgai?

Moterų. Šį žodį vieni vartoja "moterių", kiti "moterų". Tačiaus visas daiktvardžių minkštas galunes galima keisti tik paliekant minkštumą: moterys, debesys, akmenys, asmenys — moterių, debesių, akmenių, asmenių, kaipo moteriškos lyties. Jeigu sakysime: moterų, debesų, akmenų, tada daiktus turime vadinti: moterai, debesai, akmenai ir tt., kaipo vyriškos lyties.

Dar keli žodžiai apie svetimus vardus. Europos lietuviški laikraščiai ir vietų vardus bando rašyti teip kaip jie neva išsitaria, teip daro ir su svetimais žmonių vardais; "Viltis" net Stolypiną perkeitė į Stoluipiną. Teip daro tik laukiniai. Ištarmė čia ne svarbi, nes ne visus svetimus vardus galima gerai teip parašyti, kaip jie išsitaria. Pati "Viltis" dar vokiškus ir iš dalies prancuziškus vardus panašiai, kaip jie išsitaria parašo, bet angliškus kartais teip parašo, kad nežinia ką turi reikšti. Anglijonai nei vieno svetimo vardo tikrai gerai ne ištaria, bet užtai jie juos rašo teisingai. Teip daro teipgi vokiečiai, prancuzai ir visos civilizuotos tautos vartojančios lotyniškas literas; maskoliai, nors nevartoja lotyniškų literų, bet kad svetimus vardus galima but suprasti, kabėse rašo lotyniškoms literoms, kaip tas vardas rašosi, taigi tuomi jau parodo, kad ant ištarmės remtiesi negalima. Terptauškuose geografų kongresuose susivažiavusių, žinoma ne musų filologų, sutarta vietų vardus rašyti teip kaip juos rašo anglijonai, nes Anglija, turėdama didžiausius žemės plotus po savo globa, daugiausiai ir vietų vardų turi. Jeigu ir mes teip darysime, tai bent pamatę kokios vietos parašytą vardą, žinosime, ką tas turi reikšti, nes dabar ištikro kartais negalima žinoti.

Kas pasakyta apie svetimus vardus, tą patį reikia pasakyti apie moksliską terminologiją, kurios mes neturime, kiekvienas rašantis įveda savąją, o vėl kitas paniekina jau visiems suprantamą, o įveda vėl naują. Teip darant, negalima pastovios terminoliogijos įvesti.

Galima butų dar daug tokių klaidų nurodyti, bet tuosyk užteks ir tiek. *Vienokas.*

darbininkai buvo suvalkiečiai, jie raštuos įvedė suvalkiečių dijalektą. Ir kalbos grynumo dabotojas Jablonskis buvo teipgi suvalkietis. Tokiu budu suvalkiečių tarmė, per besidarbavimus iš Suvalkų gubernijos lietuvių raštininkų "Varpo" gadynėj, kaip tai buvo ir kitur, tapo literatiška lietuviška tarme. Prisidėjus žemaičiams raštininkams, jie nenorėjo apsileisti, ant galo gal nenorėjo gerai susipažinti su vartojama jau raštuose suvalkiečių tarme, pradėjo taikyti tarmes teip, kad nei vienos nenuskriausti. Per tai ir išėjo mišinys, nuo kurio mes negreitai dar atsikratysime. Kitur tarmės tik žodyną naujais žodžiais papildė, bet literatiška tarmė liko. Pas mus daroma kitaip — taikome tarmes ir tai norime, kad tarmių mišinys umai butų priimtu. Ir dagi paskui rugojame, kad maskoliškoji valdžia užtikrina, kad lietuviškos literatiškos kalbos nėra. *Red.*

*) *Žodį medžiaga vartoja žemaičiai. Kol "Varpas" buvo kalbos nurodytoju, kadangi jame san-*

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
501 Brick st., Valparaiso, Ind.

ĮSTATAI TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS.

Skirsnys IX. Narių pridermės ir teisės.

1. Kiekvienas narys pačiu savo T. M. Draugijon įstojimu, apsiima teisingai pildyti jos įstatymus ir seimų nutarimus.

2. Kiekvienas T. M. D. narys moka per metus draugijos iždan šiteip:

1. Amerikoj — 60 centų.
2. Didžiojėj Lietuvoj — 1 rub.
3. Prusų Lietuvoj — 2 marki. ir 4 kitose viešpatybėse sumą, lygią vertėje 1 rub.

3. Nariai teipgi moka kuopos reikalams pagal savo kuopos nusprendimą.

4. Kiekvieno nario pridermė yra rupintis draugijos gerove ir jos padidinimu; saugoti ir ginti draugijos reikalus ir jos garbę.

5. Visi gerai stovį draugijos nariai turi lygias teises; turi tiesą balsuoti draugijos reikaluose; gali buti renkamais pagal savo kvalifikaciją (tinkamybę) į įvairius draugijos ar kuopos urėdus.

6. Visi pilni T. M. D. nariai gauna dovanai T. M. D. knygas, išleistas tais metais, už kuriuos metinė mokestis yra mokama; pirmesnius T. M. D. išleidimus turi tiesą gauti puse kainos.

Skirsnys X. Pagarbos nariai.

1. Be paprastų narių yra dar pagarbos nariai. Pagarbos nariais gali buti tik asmenįs, užsitarnavusieji draugijoj dideliais nuopelnais.

2. Pagarbos nario vardas gali buti suteiktu tik pagal tam tikrą T. M. D. Seimo nusprendimą.

3. Šios rušies nariai yra paliuosuoti nuo visokių priverstinų mokesčių, bet gauna T. M. D. išleistus raštus lygiai su kitais nariais. Jie turi tik patariamąjį balsą draugijos reikaluose, jeigu be pagarbos vardo nenešioja vardo veikiamojo nario.

Skirsnys XI. Kuopos.

1. Tulas skaitlius norinčių įstoti T. M. Draugijon gali sutverti T. M. D. kuopą. Kuopa negal susidėti iš mažiau kaip 5 narių.

2. Tose vietose, kur jau yra senesnė T. M. D. kuopa, nauja gali susitverti tik iš nemažiau, kaip 15 narių.

3. Kuopos, atskyrimui jų viena nuo kitos, yra paženklinamos paeiliniais numeriais pagal jų susitvėrimą. Kuopų susirinkimai gali atsibuti teip tankiai, kaip kuopa matys tą reikalingu, vienok geistina, kad kuopos butinai laikytų nors po vieną susirinkimą kas bertanis.

5. Kuopa turi tiesą balsuoti visuose draugijos reikaluose ir gali dalyvauti T. M. D. seime per savo įgaliotinį, arba nusiųsti seimui savo nutarimus apie įvairius draugijos reikalus.

6. Kuopos reikalais rupinasi kuopos vyriausybė, susidedanti iš: pirmsėdžio, jo pagelbininko, raštininko ir iždininko (pagal reikalą prirenkami iždo globėjai, maršalkos, knygius ir kiti). Visi yra renkami vieniems metams iš gerai stovinčių kuopos narių.

Pridermės kuopos vyriausybės. Pirmsėdis.

7. Prižiuri visus kuopos reikalus ir veda kuopos susirinkimus; užlaiko po savo globa kuopos čarterį. Jam negalint savo pridermių pildyti dėlei kokių nors priežasčių, jo vietą užima jo pagelbininkas.

Raštininkas.

8. Veda protokolų knygą ir atlieka visą kuopos korespondenciją (susirašinėjimą); prižiuri, kad iždininkas laiku išsiųstų kuopos mokestis Centro iždan; pristato Centro sekretoriui surašą visų pilnų kuopoje narių; iždunoda raportą (pranešimą) Centro valdybai apie savo kuopos stovį; išdalina kuopos nariams T. M. D. knygas.

Iždininkas.

9. Laiko savo globoje kuopos iždą; savo laiku išsiunčia Centro iždan prigulinčias nuo kuopos mokestis. Pagal kuopos reikalavimą jis užsistato tinkamą paranką (kauciją).

10. Naujai susitvėrusi kuopa skaitosi teisota T. M. D. kuopa tik nuo to laiko, kada jai yra išduotas T. M. D. čarteris.

Kaip yra tveriamos naujos kuopos.

Atsiradus nemažiaus 5 esmenims, kurie nori pastoti T. M. D. nariais, iš jų galima sutverti naują T. M. D. kuopą. Visi norintieji sutverti naują kuopą, arba abelnai naujais prisirašantieji, turi buti apsipažinę su T. M. D. mieriais ir įstatais. Pirmu žingsniu, tveriant naują kuopą, yra išrinkimas iš tarpo savęs kuopos vyriausybės, susidedančios iš asmenų, kaip pasakyta skirsnyj IX, 5. Tą padarius, naujai išrinktas iždininkas surenka nuo visų narių jų metinę mokestį, o kuopos raštininkas surašo vardais ir pavardėmis naujus narius, paženklindamas kiek kuris iš jų užsimokėjęs. Paprastai pirm to kas nors pasirupina gauti nuo Centro raštininko tam tikrą aplikaciją gavimui kuopos čarterio. Šita aplikacija turi buti išpildyta kuopos susirinkime ir pasiųsta Centro raštininkui kartu su surašu visų naujų narių ir su jų metinėmis mokestimis, teipogi tur buti pridėti antrašai visų kuopos viršininkų. Pinigai geriausia siųsti per "Money orderį". Ant tokio "Money orderio" *reik visados padėti vardas Centralinio iždininko* ir jo antrašas, bet šitą *"Money orderį" reikia siųsti* kartu su naujų narių surašu *Centro raštininkui.* Centro raštininkas, viską paženklinęs savo knygose, pats persiųs money orderį iždininkui, o kuopai suteiks numerį ir čarterį.

Skirsnys XII. Prasikaltimai ir bausmės.

1. T. M. Draugija, neduodama savo nariams piniginio pelno, neskiria teipgi jiems jokių piniginių bausmių už draugijos įstatų laužymą. Vienok, atsimindama tą jog tik ten gali buti pasekmingai atliekama darbas, kur yra tvarka, kur visi dirba pagal vienodus nurodymus, draugija savo tvarkos, vardo ir gerovės apsaugojimui, gali savo narius nubausti už tokius prasižengimus šiteip:

2. Narys, kuris žodžiu, raštu, arba kitu kokiu budu, platintų ką nors žeminančio ir neteisingo apie

visą draugiją, jos valdybą, kuopą arba narį; arba kuris išduotų ėsančias draugijos paslaptis su nuostoliu draugijai, gali buti, radus jį kaltu, prasergėtu, atšalintu, arba išbrauktu iš draugijos.

3. Narys, kuris stengtųsi, kaipo draugijos urėdninkas arba jos narys suvartoti savo valdžią arba įtekmę savo paties naudai, arba kitų naudai su šios draugijos arba kuopos skriauda: kuris stengtųsi permainyti arba panaikyti draugijos mierius ir jos užduotis; teipogi kuris stengtųsi permainyti draugijos įstatų veikmę budu nepatvirtintu draugijos įstatais, arba kuris kenktų, arba stengtųsi kenkti bent kokiai draugijos įstaigai,— toks gali buti pasergėtu, atšalintu iš draugijos.

4. Kiekvienas draugijos urėdninkas, ar narys, kuris prasižengs prieš draugijos įstatus, sulaužydamas kurį jų paragrafą, arba seimų, ar kuopos nutarimą, arba sulaužys duotą prisieką (jei butų drugijos urėdninku), — gali buti nubaustas pasergėjimu, atšalinimu, arba išbraukimu iš draugijos.

5. Narys už prisisavinimą draugijos, arba kuopos turto ir nenorėjimą jo sugrąžinti, dėl paties jo atsisakymo yra išbraukiamu iš draugijos narių.

Apeliacija.

6. Narys, manąs, kad nuosprendis sulyg jo kaltės nėra teisingu, gali apeliuoti šitokiu budu:

a) Nuo kuopos pirmininko nusprendimo gali apeliuoti į visą kuopos susirinkimą tame pačiame susirinkime.

b) Nuo kuopos nusprendimo gali apeliuoti į Centro valdybą, o nuo šios paskutinės nusprendimo į T. M. D. seimą.

c) Visos apeliacijos turi buti paduota nevėliaus dviejų mėnesių nuo paskutiniojo nusprendimo išdavimo.

Skirsnys XIII. Organas.

1. Apkalbėjimui savo reikalų draugija naudojasi vienu iš lietuviškų laikraščių, kuriamę užlaiko T. M. D. reikalų skyrių.

2. Organu lieka laikraštis išrinktas seiminių įgaliotinių ir padarius tam tikrą sutarimą su laikraščo leidėju.

3. Organas turi buti vedamas dvasioj ir pakraipoj, kuri atsako T. M. D. gerovei ir lietuvių tautiškiems siekiams.

4. Už organo vedimą atsako prieš seimą redaktorius ir Centro valdyba.

5. Apie organo kainą garsinama arba seimo protokoluose, arba apie tai praneša Centro valdyba.

6. Organo ėmimas nėra priverstinas, bet yra geistina, kad jį skaitytų kiekvienas narys iš savo liuoso noro.

7. Kuopa turi butinai išsirašinėti nors vieną egzempliorių organo kuopos raštininko vardu.

Skirsnys XIII. Draugijos Ženklai.

1. Draugija turi savo ženklelius, kuriuos kiekvienas narys privalėtų nešioti, kaipo ženklą prigulėjimo prie vienos didelės T. M. D. šeimynos.

2. Ženklelių kaina, išvaizda ir pavidalas priguli nuo seimų nutarimų.

Skirsnys XV. Įvairios papildos.

1. Visų kuopų raštininkai turi pranešti Centro valdybai apie savo kuopų stovį (apie skaitlių narių, jų įmokėjimus, abelną kuopų padėjimą, jr tt.) sykį į metus kovo mėnesyj. Šitie pranešimai (raportai) turi buti siunčiama Centro raštininko adresu ir turi buti patvirtinta kuopos pirmsėdžio ir iždininko parašais.

2. Fiskališkieji T. M. D. metai skaitoma nuo 1-mo sausio iki 31-mos gegužio.

3. Visos kuopų ir pavienių narių metinės mokestįs turi buti sumokėtos iki vasario mėnesiui ir ne vilkinant išsiųstos Centro iždan.

4. Vedimas visų draugijos reikalų, be susinešimų su S. V. valdžia ir kitomis nelietuviškomis įstaigomis ,turi buti lietuviškoj kalboj.

5. Narys gali persikelti iš vienos kuopos kiton, gavęs paliudijimą nuo pirmosios kuopos.

6. Prie draugijos gali prigulėti pavieniai nariai, bet jie draugijos reikaluose turi tik patariamąjį balsą.

(Tąsa ant penkto pusl.)

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

jybė ir garbinama jo priekyje, teip pat ir Sin ir Samas prisimena dar pirma jo, nors assyrų šeimyninkavimo laike Assur, vyriausias assyrų dievas, kaipo jų tautiškas dievas ir užima augštesnę vietą, bet Marduko kultas mažai tesikeičia ir Babilionas, šito kulto verpetas, liekasi ir assyrų karaliams šventu gardu, kur jie atlieka šventas keliones. Nauja-Chaldėjiškos viešpatybės periode garbinimas Marduko pasiekia savo augščiausią laipsnį, teip kad kiti dievai pasirodo beveik tik jo vasalais. Nesenai surasta dvišalė nuotrauka, kurios tęsinys pražuvęs, ant vienos pusės išskaito trisdešimts dievų, terp kurių yra Ninib, Nergal, Bel, Nebo, Sin, Samas, Ramman; ant kitos pusės šitie dievai yra prilyginami prie Marduko įvairiose jo apsireiškimo formose. Labai daug senbabilioniškųjų ir vėlesnių cilinderinių antspaudžių parodo Marduko kovą su slibinu Tiamat. Jis vejasi baisią sparnuotą baidyklę, budamas pats apsirengęs sparnuotais rubais. Jo ginklu yra arba lankas ir prikištas spindulių seidokas, arba ginklas turįs dvigubo trinagio pavidalą, kuriame galima matyti saulės spindulių išreiškimą. Vienas babilioniškų karalių paliepė nupiešti žalčio pavidalo baidyklę ant Marduko šventnamio durų.

Saulinis ir pavasarinis mytas, įeinąs apie svieto sutvėrimą legendos sudėjiman, yra teipgi didesnėsės babylioniečių šventės pagrindu, jų naujametinės šventės cakinuku, arba akitu, per kurią yra garbstoma pavasarinės saulės pergalė ir valdymas svietu. Jau Gudea primena apie naujametinę šventę savo parašuose. Juose minėta šventė yra dievės motinos, žemės dievės Ba'u. Prie jos buvo prijungta ir saulinis dievas Ninib. Šita šventė todėl buvo pašvęsta žemės dievei, nes pavasarį saulė susiriša moterybės ryšiu su žeme. Kadangi sulyg šitos šventės šventimo yra liudijimai saulės garde Sippare, tai sulyginant su švente cakmuku, pašvesta babilioniškam Mardukui, greičiau reikia manyti, jog Sirpurla'je, Sippare ir Kutoje švęsdavo saulegryžtį. Artimesnes žinias iš vėlesnių assyriškų ir naujababilioniškų laikų paduoda mums šitos šventės aprašymas. Jos centru buvo Marduko šventnamis Babilione. Didžiausia šventės vieta, tai dievų surinkimas puikioje, paskirtoje jai ercioje, kuri yra šventnamio šventove ir tikru dievų susirinkimo vietos danguje išreiškimu, sulyg apsakymo pasakoje apie svieto sutvėrimą. Iš Borsibos ant dievų laivo su iškilminiais giedojimais atplaukia Nebo, Marduko sunus, Samas atvažiuoja iš Sipparo, Nergal'is iš Kutos. Ir kol Marduk lemia likimą busimam metui, kiti dangauš ir žemės dievai stovi, lenkdamiesi jam ir rodydami jam didžiausią pagarbą. Ant dievų laivo paveikslo, plaukiąs ant jo dievas turi saulės dievo žymes. Saulė todėl plaukia vandeniu, kad ji vyrauja ant žiemos ir lietingo meto laiko. Kaipo saulinis dievas ir Nebo atvažiuoja į Babilioną ant laivo. Sauliniai gardai turi savo nuosava cakmuku — saulegryžio šventes, per kurias yra garbinamas kiekvieno gardo dievas: Ninib-ba'u, Sirpurla'je, Samas Sippare, Nergal'is Kutoje. Babiliono iškylimo periode babilioniškieji kunigai iš šitos šventės padarė Marduko į dievų karalius iškylimo apvaikščiojimą, kuriame jis turėjo išimtiną rolę, kiti gi dievai ėmė tik valdų dalyvumą. Šitoje liaudies šventėje įdomiausiu dalyku yra dievų šventkelionė Babilionan, suteikianti savimi istorišką liudijimą apie įvairių vietinių kultų centralizaciją.

30. KITI DIDIEJI BABILIONIŠKOJO PANTEONO DIEVAI.

Nin-ib (jo vardas visur rašytas ideografiškai ir priimta buvo skaityti Adar) yra Gudėjos parašuose, (kur šitas vardas parašytas: Nin-gir-su) kaipo karės dievas, smarkus Belo kareivis. Jis yra sauliniu dievu, bet į jį iš pat pradžių įeina karės elementas. Drauge su ugnies ir žemutinio svieto dievais jis išvieno turi grasaus, baisaus dievo ypatybes. Kaupo saulinis dievas jis yra žemdirbystės globėju, nuo kurio priklauso geras laukų ir kanalų padėjimas ir javų augimas laukuose. Teipgi kaipo sauliniam dievui vienas himnų priskaito jam žmonių teisėjo veiksmą. Kaipo laukų dievas jis žavėjimuose vadinama ir Ningirsu ir Ninib. Jis giminiuojasi ir su Marduku, kurio prievardžiai himnuose pernešama ant jo, ir su Tamuzu, kurio mėnesis buvo jam pašvęstas. Vienok jis skiriasi nuo abiejų: jis yra saule, slepiančia savo judėjimą Ea sviete, žemutiniame sviete ir paskui, išeidamas iš ten, nuveja naktį. Iš to suprantama yra jo artima giminybė su Ea; jis vadinama versmių ir marių valdytoju, kuris atranda paslėptas versmes, apšviečia vandenyno gilumą ir siunčia vaiskią šviesą ant naktinio dangaus. Įdomus vieno žavėjamo himno išsireiškimas, kad jis gali atgal sugrąžinti tą, kurio lavonas nusiųstas numirėlių karalijon, priklauso prie tos pačios srities. Jis išsikelia iš žemutinio svieto gilumos ir vėl jon nugrimsta. Užtekančiai saulei bėga prieš akis audros, o tamsa ir debesys stengiasi uždengti savimi jos užtekėjimą. Todėl jis pats vadinama audriniu debesiu, Belo pirmdėliu, kuriam debesiai yra žinnešiais; todėl tai jo pasirodymas, jam su galinga spėka išvaikant nakties tamsą, yra prilyginamas prie neatlaikomo užpuolimo kovoje. Jis skrieja ant audros vilnių, apsisiautęs baisybe ir baidu. Bet kadangi žmonės veržiasi prie saulės, tai jis podraug yra malonum, gailestingu, duodančiu gyvastį; panašiai Samasui, jis yra dievų šviesą, apšviečiančia visą svietą. Yra labai pasiplatinęs ir, nors ir nepatikrintas, vienok tikėtinas manymas, kad sparnuotas bulius, saugojąs rumų duris yra jo paveikslu. Sparnuoti buliai skaityta teipgi sargais įėjimo žemutinin svietan. Panašiai pačiam Ninibui jo pati Gula skaityta atgaivintoja numirėlių, didžiąja gydytoja ir priderančiai tam ji buvo garbinama kaipo gyvasties ir mirties valdovė.

Arti prie Ninibo stovi Nergal. Jame pirmą vietą užima suoprotis apie naikinantį saulės karštį. Jis yra degimančio saulės karščio, pliskinančios pietinės saulės dievu. Tokiu jis eina, Anu sunus, kaip jį vadina vienas himnas, giedriu, skaisčiu dangum, ant kurio augštai randasi jo gyvenimas. Jis dievas su liepsnos kardu, apsisiautęs baisia žara, žudytojas ir naikintojas. Suprantamas dalykas, kad pertai jis tampa, iš vienos pusės, nepergalimu karės dievu, vėdančiu kareivijas prie pergalės ir pustijančiu nevidoningą šalį, iš kitos gi pusės, yra pavietrės dievu ir numirėlių karalijos valdovu. Žmonių suopročiu šitie sanprotavimai yra artimi vienas kitam. Himnuose, šaukimaisi prie jo, kaipo saulės dievo keičiasi su besikreipimu prie jo kaipo didžiojo numirėlių gardo dievo, atliekančio savo aplinkaigą nakčia. Šitos dvi, greta esančios ir tarytum, nesuvienijamos prieštaringos Nergalio ypatybės, kuris yra ir saulės ir požeminio svieto dievu, yra išaiškinama naikinančia Babilionijoje vasarinio saulės karščio veikme. Vienok pažiura į jį, kaipo į numirėlių karalijos prisakinėtoją, yra vyraujančia. Jo gardas Kuta yra ypatingai numirėlių gardu. Kaipo požeminio svieto dievas, jis yra teipgi vaisingumo dievu, išeinančio iš žemės gilumos. Sutapatinimas Nergalio su liutagalviu dievu ir pripažinimas sparnuoto liuto jo simbolu yra teipgi tikėtinais, vienok irgi neprirodomais, kaipo ir susirišimas Ninibo su kolosališkais buliais. Liutas yra tinkamu naikinančiai pietinei saulei*). Himnuose Nergal'is

*) Pastebėjimo vertas pasergėjimas, esantis viename dievų suraše, jog vakarinėj šalyj Nergal vadinama Serrapu, vardas skambąs panašiai biblijiniams serafinams, kurie tokiu budu, gal, yra susirišime su sparnuotomis dievybėmis, turinčiomis liutų pavidalus su žmogaus galva.

vadinama galingu buliumi.

Kaipo deginančio, naikinančio karščio dievas, Nergal gali buti prilygintas prie Gibil'io. Bet pilnas idėjiškas giminingumas yra tik terp Gibil'io ir Nusku dievų, nors pirmapradinė jų prasmė ir nesusitaiko. Gibil yra ugnis visokiame jos pavidale. Iš vienos pusės jis yra artimame giminingume su Ninibu ir Nergaliu, vadinasi, deginančiu saulės karščiu; jis yra Anu sunus, ugnis, ateinanti iš dangaus žaibo pavidale, krintanti iš debesių; jis yra Belo sunumi. Vardas: Gibil-birku [Gibil (yra) žaibas] stovi ypatingai artimame susilietime su šitąja jo apsireiškimo forma, kurioje jis yra paženklinamas kaipo žėrinčio skeptro nešėjas. Čion priklauso ir jo vardijimas, drauge su Rammanu, baisinga audra ir priskaitymas jo drauge su anuo prie audros apsireiškimo. Bet jei jis tokiu budu giminiuojasi su sauliniais dievais, tai nuo kitos, lygiai teip pat galimos atžvalgos, jis yra sujungtas su požeminiu svietu, kuomi ir išsiaiškina tas, jog jis viename paraše apturi vieną po kitam sekančius vardinimus: "Anu atžala, pirmadėlys Belo sunus ir Ea tvarinys". Jis yra žemiška ugnim, gludančia slaptybiškose gelmėse, valdomos Ea srities. Jis valo auksą ir sidarbą ir tarpina nauges. Todėl jis yra kalvių bei auksorių dievų. Bet kaipo žemės ugnis, jis ypatingai yra teipgi sargu ir globėju naminio židinio, kurio liepsna yra jo buties simbolu, todėl jis yra šeimynos apgynėju. Dėl šitos tai priežasties jis yra namų ir gardų statytoju ir šita priežastis be abejonės yra senesnė už tą, kurią nurodo vienas assyrų karalius, buk mėnesis Ab, kuomet išdžiusta šaltiniai ir žemė darosi sausa, pašvęstas ugnies dievui Gibeliui. Augštesnė garbė jam yra duodama kaipo šventai, skaisčiai aukuro liepsnai. Jei jis, iš vienos pusės, yra linkęs susivienyti su sauliniais dievais, tai iš kitos pusės, kaipo aukojimiškoji ugnis, jis tampa augštesniuoju kunigu, žinnešiu ir dievų bei žmonių tarpininku. Be jo negalima aukoti jokios aukos; jis duoda dievams aukinį maistą ir sumalonina jų rustybę. Yra aišku, kad jis turi lošti žymią rolę tuose žavėjimuose, kurie rišasi su aukiškomis apeigomis ir kurių valanti ugnis ant lygios su nuplaujančiu vandeniu buvo laikoma labiausiai veikiančiu pamaldos budu (žr. sk. 38). Kad prie šitokių apystovų Gibil, nežiurint į savo giminingumą su Nergaliu, ypatingai yra dievu, apginančiu žmones nuo pavietrės ir maro ligų, dievu-gydytoju, — tai tas neturi mus stebinti. Tokiomis jau apystovomis yra išaiškinamas ir jo giminingumas su Ea. Be jo svarbos gamtoje, jam dar priskaitoma didelė vertė karžygiško kovotojo su tamsa, kuomet sakoma, jog jis įnešą šviesą ir į vėlių karalijos tamsą. Iš tos pat versmės paeina ir jo vardijimas himnuose didžiųjų dievų šviesa, žėrinčiu, apsisiautusiu ugnimi ir tas, kad prie jo kreipiamasi kaipo prie didžiųjų dievų pasiutinio, meldžiant jo tarpininkybės ir galiaus tas, kad jis vadinama augščiausiu dievo Ea teisėju, greta su kuriuo stovi Sama ir Sin, negalinti be jo teisti, teip pat ir didžiuoju dievų tarpininku. Šventa ugnis yra seniausiu ir abelnu dievinimo pavidalu pas visas tautas. Didžioje šviesos kovoje su tamsa, tveriant svietą, ji pasirodo galingu kovojančio šviesos dievo pagelbininku, bet pragaištingame tvano darbe, šitas labdaringas ir gero žmonėnis velijąs dievas neima jokio dalyvumo.

Nusku beveik vienokias turi ypatybes su Gibiliu ir kartais susimaišo su juo. Tik jo geradėjinga veikmė rybojasi labiau tarpininkaujamu dievų žinnešio ir šventnamių sargo veiklumu. Jis vadinama visų Igigi aukiškų sunešimų sargu; be jo nebuva jokia šventnamio iškilmė, jokis aukinis smilkymas, ar Samaso teismas (aukojant Samasui kreiptasi prie jo). Jis yra šventnamio žinnešiu, atgabenančiu su savim pažadus ir mylistas. Kadangi jis podraug yra dangiškąja, didžiojo žinnešio Anu, Belo numylėtinio ir dieviškų

Pav. 40. Dievas Nebo.

paslapčių karaliaus ugnimi, tai su ypatinga priegaida yra nurodoma į jo karišką spėką, prie ko jam duodama vardai: dangiškoji liepsna, skleidžiąs baimę, galingas ugninis dievas, liepsnojąs švyturys. Jame apsireiškia ir pragaištingas naikinančios ugnies veiksmas, kuomet jis vadinama sielvarto viešpačiu, vadinasi, nelaimių priežaščia. Žavėjimuose jis stovi užpakalyj Gibilio, nors prie jų kreipiamasi ir drauge.

Nebo (Nabu) išpradžių buvo, turbut, pasaulės dievu. Borsippoje buvo jo garbinimo vieta septyniais bokštais šventnamyj, panašiai Beltui Nippure arba Mardukui Babilione. Vienok męs nežinome apie jį nieko tikro iki tam laikui, kol Borsippa ir iš kulto pusės patenka į pilną prigulmingumą nuo Babiliono ir Nebo įgija augštą garbę jau kaipo didysai ir mylimas Marduko sunus. Nuo jo pirmapradinio kulto, kaipo gamtos dievo liko tik tas, kad jam priskaitoma lauko javų augimas. Jis atranda versmes, pripildo grudą; be jo išdžiusta kanalai ir vandens praleidimai. Gali buti, jog dieviškasis jo laivas yra saulinio kulto liekana. Bet Mardukui iškylant į babilioniškąjį karalių ir Nebo įeina į augštesnių dievų glitą, kadangi į jį teipgi atsiliepia jo tėvo didybė. Nabu reiškia — pamokslininkas, pranašas. Jis yra ne tik vyriausiu dievų pasiutiniu, bet ir, panašiai Mardukui, jis suteikia karaliams skeptrą ir karališkos valdžios ženklus; nuo jo paeina tiesos ir įstatymiškas viešpatavimas; kaip ir Mardukui, jam žinomos žavėjimų bei orakulų slaptybės; jis teipgi siunčia laimingus sapnus ir, lygiai kaip Mardukas, duoda ir saugoja gyvastį ir gali prikelti iš numirusių. Ir kaipo geras ir gailestingas dievas, jis yra prišaukiamas žavėjimo maldose demonų-sargų vardais sedu ir lamassu. Bet svarbiausia priežastis teikimo jam augštos vertybės, vienval augančios iki naujachaldėjiškojo periodo, buvo tame, jog jis buvo kunigų dievu. Augščiausias jo atžymėjimas yra tame, kad jis nešioja dieviškąsias likimo lenteles, atženklina ant jų gyvenimo dienas ir turi galybę gyvenimą prailginti; didžiausia išmintis išmintingiausio ir nuoregiausio dievų yra mokėjime ant lentelių rašyti. Jis yra šito mokslo tverėjas, kurio jis mokina ir žmones. Jis yra visasvietiniu raštininku. Visas neįkainojamas tikėjimiškas turtas ir visa išmintis yra molinėse plytelėse, be kurių nėra galimos jokios ceremonijos, aukojimai, žavėjimai ir žynavimai, kaipo ir amžina atmintis ir minėjimai didelių veikalų, — visa kas tas yra išmančia priklausančia dievui Nebo. Bet šita molinių plytelių išmintis, su jų tikėjimišku, astrologišku ir žynavimišku turiniu, buvo išmintingai užslėpta kunigiškų mokyklų slaptybe ir vienval augančia jų galybės versme viešpatybėje ir pas žmones. Šito dėl Nebo ypatingai yra kunigų dievu. Bet podraug jis išdidus ir baisus visiems, nes jo rankose yra likimo knyga, gyvasties ir mirties knyga. Nė vienas dieviškas vardas neina teip tankiai sudėjiman tikrųjų daiktvardžių, kaip Nebo vardas. Su tuomi supuola ta įdomi buitis, kad prie kaikurių babilioniškųjų vėlesnio laiko valdytojų Nebo gauna pirmybę prieš Marduką, — Tasmetu yra Nebo žmona, Bosippos karalienė; panašiai jam, ji yra Marduko duktė.

Be kitų mažesnių dievų šale didžiųjų dievų tankiai minima dangaus dvasios ir žemės dvasios: Igigi ir Anunnaki. Tai yra pagelbininkai ir pasiuntiniai, pildanti dievų valią. Vienok atsitinka, kad ir patys didieji dievai turi šituos vardus.

31. BABILIONIŠKOSIOS DIEVĖS. — ISTAR.

Kaip žodis iltu, reiškiąs dievę yra gramatinguoju išvedimu nuo vyriškos lyties formos ilu, teip, vėlesniame laike ir įvairios dievės, esančios išimtinai dievų pačiomis, yra moteriškomis esybėmis, tolygiomis atsakantiems joms dievams. Senesniame laike daugeliui dievų, matomai, priklausė savarankiška didžiųjų dievių-motinų rolė, esančiu moteriška vaisingumo ir gyvasties susižiedimo pradžia, priešingai vyriškai tveriančiai pradžiai. Gudejos panteonas dar turi apštį moteriškų dievysčių, kurių pobudžio negalima arčiau apsklembti. Vėliaus moteriškų dievybių kultas blyksta, jei tik neturi po savim kokio nors ypatingo pagrindo, k. v. Nana dievės kultas Uruke, iš legendos atskiros nuo Istar, paskui gi suvienytos su ja, kurios paveikslas kadaisia buvo elamitų išplėstas ir paskui kaipo didžiausias laimikis su iškilme vėl sugrąžintas, arba Gula dievės, gydytojų globėjos kultas. Ypatingą vietą užima teipgi, rods, atskirai stovinti požeminio svieto dievė Allatu. Bet moteriškų dievybių kultas turi svarbą tik žavėjimo rašliavoje; vienok ir čion jos prasineša tik tąsyk, kuomet dievybė, esanti jų vyru, įgauna nepapraštą pagarbą. Statymas greta abiejų porinių dievybių tapo abelna vieta kaip istoriškuose paminkluose, teip ir tikėjimiškoje rašliavoje. Jei kokiai dievei buva pašvęstas nuosavas himnas, kaipo gelbėtojai ir užtarytojai sielvarte, tai kiekviena jų be skirtumo gauna augštesnius prievardžius: Belit, valdovės, visų dievų karalės, valdytojos dangaus ir žemės. Gamtos našumo jiega yra suopročiu tolydžio vienijamu su kiekviena moteriška dievybe, o kaipo gyvasties suteikėjos ir kudikio apsaugotojos motinos yščiuje, dievės turi nuosavą vardą Erua ir Serua.

Tankiausiai ant jų yra perkeliamos formos, kuriose apsireiškia Istar, arba prigimti jai veiklumo budai. Istar gauna dievės vertybę ir drauge su tuo vertybę beltum šeimyninkės, surratum karalės ir makatum kunigaikštės. Jungimas Istar su rytmetine ir vakarine žvaigžde buvo, turbut, nuo pradinių laikų (Sin vadinama jos tėvu, o Samas jos broliu) teip pat kaip ir jos buito dvejopybė, išreiškiama vietiniuose kultuose Agane ir Uruke, nežiurint į dauginimąsi smulkmenų, paeinančių nuo kiekvienos šitų dviejų pusių (žr. sk. 26).

Senesniąja Istar garbinimo forma regimai buvo jos kultas Uruke. Vakarinė žvaigždė yra jos simbolu kaipo motinos-dievės, dievės tarpiai žydinčio vaisingumo, aistrios, jausmingos meilės. Istar yra motina ir dievų ir žmonių. Ištvirkęs jos kultas Uruke turi vietinę paeigą; jai tarnauja ten gierodulos moteriškos lyties ir išromytieji. Sulyg šitos pažiuros ji butų neištekėjusi dievė, kuri sulyg savo noro jieško sau vyro; tokia ji yra parodoma didžiojoj Izdubaro epopėjoj, kurios veikimo vieta yra jos garde Uruke. Bet šitas suoprotis turi ir išvirkščią pusę: greta su aistriąja Istar yra kita, žiauri ir myriadarė, kuri siunčia myriop savo jaunybės vyrą ir paskui savo tužboje seka paskui jį į požeminio svieto tamsynę. Meilios rytmetinės žvaigždės, baltos dienos pirmtakunės paveiksle, išeina didėji ir šventoji dievė pirma dienos prašvitimo, galingoji prisakinėtoja, kariška dangaus duktė. Ji yra mušių dievė ir apsiginklavus lanku bei vilyčiomis. Viename himne sakoma, buk ji eidama kalnais šaukia: "aš mušių valdovė", — ir šaukia muštis. Griežtame mergystinės dievės paveiksle ji yra teipgi vaisingumo teikėja. Vienas himnas apgieda ją kaipo dangiškos šviesos suteikėją, iškylančią augščiau žemės ir nusileižiančią ant žemės, ją bevaisinant. Augštoj poėtiškoj formoj garbsto ją himnai esanti žavėjimui ligų ir ji pati atsako besimeldžiančiam kunigui antifoniniu himnu, išgiriančiu jos skaisčia grožybę ir didybę. Pasakojime apie tvaną ji pasirodo žmonėms motina, kuri neišpasakytame nuliudime dėl gimininingos jai žmonijos pražuties raudoja kaip gimdytoja ir atkakliai spiriasi atimti Belui teisę dalyvauti išsigelbėjusio aukadavybėje. Legendose ir žavėjimo himnuose ant pirmos vietos yra statoma dangiška Istar prasmė: ji yra didėji ir tobula šviesa, apšviečianti dangų ir žemę; tą patį išreiškia ir paveikslai ant antspaudžių — cilinderių. Geriausiai žinomas (assyriškas) paveikslas, parodąs ją sądinčia ant leopardo, su sėdoku, vilyčia ir lanku, ant galvos jos sieninė gardo karalės karuna, o viršui jos, jos žvaigždė. Saulė, mėnuo ir Venera tankiai randama drauge kaipo emblėmos, atsiskiriančios savo didumu nuo parodytų greta septynių žvaigždžių.

(Toliau bus).

BR. VARGŠAS

ŽMONĖS

Drama 3-se Dalyse.

ką, antroj pinigus). Ką jisai čia kalba.... Aš.... liepsiu.... Ona.... jis.... aš.... *(Padeda galvą ant stalo. Iš rankų iškrinta bonka ir pinigai ant žemės. Ona teberauda).*

(Uždanga, palengva, leidžiasi).

ANTRA DALIS.

Tubanskio kambarys. Viskas turtingai.

I-ma VEIKMĖ.

TUBANSKIS. *(Vienas).* Neatbutinai nori išeiti. Visgi gaila; daili mergiukštė. Bet kur ji eis ir ką išėjusi veiks? Kaip tą juodplaukį pritraukti? Hm.... Padarysiu kaip ir su kitom, tik blogai, kad jų tėvai ne tokie kaip Vargulis. Su tokiais seniais bepigu, mostelėjai pirštu, parodei degtinę ir kelis skambučius ir jau gatava; be jokių moralų sutinka. *(Įeina Borodko).*

II-ra VEIKMĖ.

Tubanskis ir Borodko.

BORODKO. *(Sveikinasi).* Sveikas!

TUBANSKIS. Sveikas, sveikas!

BORODKO. Ko-gi sėdi vienas, lyg musė smetonoj?. E, laimingas tu žmogus.... Kur tavo.... e, užmirštu vardą....

TUBANSKIS. Ona?

BORODKO. Ona, Onutė, Onelė.... *(Nusijuokia).* Ha.... ha.... Daili mergička....

TUBANSKIS. *(Linksmai).* Jau ketina streikuoti, sako atbodo....

BORODKO. Susirasi naują.... O ką pati rašo?

TUBANSKIS. Kaipgi.... Dar metus pas tėvus žada viešėti.

BORODKO. Sakau, dangiškas tau gyvenimas. *(Greit įeina Petrof).*

III-čia VEIKMĖ.

Tie patįs ir Petrof.

TURBANSKIS. Kur teip skubi uždusęs?

PETROF. *(Sveikinasi su Borodko).* Ir tu čia? Aš skubiu su gera naujiena.

BORODKO. Kas-gi teip?

PETROF. Šiandien atvažiavo Purnis ir, ant kiek sužinojau, turi su savim arti trijų tūkstančių. Tuojau žadėjo buti kliube. Galėsim jį biskį aplengvinti. Tu padėsi kortas, aš perpiausiu ir gatava.

BORODKO. Ir visiems lygiai.

TUBANSKIS. Neatbutinai.

PETROF. Taigi paskubėkim, kad kiti neužimtų vietų.

BORODKO. Einame.

TUBANSKIS. *(Rengiasi).* Tikiuosi, jog partija baigsis į mūsų naudą.

PETROF. *(Išeidami).* Kitaip neapsimokėtų eiti poną Purnį pasitikti.... *(Visi juokdamiesi išeina).*

IV-ta VEIKMĖ.

ONA. *(Viena. Įeina iš šoninio kambario nusiminusi, puikiuose rūbuose).* Ne, ilgiau aš čia nebebusiu. Čia kaž-koks urvas kur susirenka tamsios ypatos.... Jau pusę metų laukiame vestuvių, bet tur but jų nesulauksiu. Aš jam buvau reikalinga.... O, Petrai, šventi tavo žodžiai!.... *(Iš lengvo įeina Vargulis).*

V-ta VEIKMĖ.

Ona ir Vargulis.

VARGULIS. *(Apsižvalgo).* Tu viena? Niekur neduoda kambario; ant rankos reikalauja. Skersai, išilgai išvaikščojau. Ko tu teip nusiminusi? Nesirupink....

ONA. Aš kenčiu čia teip, kaip žmogus begali kentėti.... Vakar liepė man važiuoti pas kokį ten jo draugą, bet kada aš nesutikau sumušė mane....

VARGULIS. Apgavo jis mudu, apgavo! Prižadėjo tave vesti, man užlaikymą duoti, kaipo vyriui, o šiandien apie tai ir girdėti nenori ir kada aš ateidavau, liepdavo tarnui išmesti mane kaip kokį šunį. Kaip aš buvau įtikėjęs jam!.... maniau, kad geriau mudviem bus.... Dabar nekalba apie vestuves.... Papuolėm mudu kaip žiurkės!....

ONA. Tėvas visame kaltas.... Butų dabar Petras....

VARGULIS. Nebekalbėk, kas praėjo....

ONA. Jieškok, tėvai, kuogreičiausiai kambarėlio.... Kaip ištruksime iš tų spąstų aš pati tau nupirksiu ir padėsiu išgerti....

VARGULIS. Teisybė, geriausiai išgerti.... Eisiu vėl landyti, kol neišstums kur.... *(Išeidamas).* Nėra vietos žilą galvą priglausti....

ONA. Tiktai skubėk, tėveli.... *(Vargulis išeina).*

VI-ta VEIKMĖ.

ONA. *(Viena).* Turbut geras daiktas degtinė. Kaip tik mano tėvas išgeria tuoj linksmesnis palieka. Visus vargus užmiršta. Nors trumpą valandėlę jaučiasi laimingu. Pamėginčiau ir aš žinodama, jog rasiu tame nusiraminimą. *(Pauza).* Ką reiks pradėti, vėl pradėjus iš naujo gyventi?.... Iš kur darbą gauti, juk visi apie tai žino, o ir dirbti atpratau.... Tėvas toks pat.... Rankos dreba, akimis blogai mato.... *(Įeina Mateušas).*

VII-ta VEIKMĖ.

Ona ir Mateušas.

MATEUŠAS. Gerą dieną ponutėle!

ONA. Nevadink mane, Mateušai, pone. Aš lygi tau elgėta.

MATEUŠAS. Žmogus visur turi vietoj rastis. Kitam nepasakau — "pone" ir supyksta.... Kur tėvelis?

ONA. Išėjo kambarių jieškoti.

MATEUŠAS. Kaip tai?

ONA. Nebebusiu čia daugiau, Mateušai.... Suėdė jis mane, apgavo....

MATEUŠAS. Kaip kokiam žmogui klojasi; vienam šiaip, kitam kitaip. Pasakysiu šventą teisybę: jis tamstėlės tėvą prigavo. Juk jis jau yra vedęs, tik su pačia negyvena.

ONA. Kaip?!

MATEUŠAS. Šventa tiesa. Aš su duonele visur užeinu ir viską girdžiu.... Nuo gerų žmonių tai girdėjau.

ONA. To dar nežinojau!....

MATEUŠAS. Sakysiu tiesą, gailą man Petro. Toks puikus vyras, teip tamstą mylėjo....

ONA. Pražuvo jau ta laimė....

MATEUŠAS. Arklys ant keturių kojų suklumpa, o žmogus ant dviejų gal labiau suklupti.... Už duonutę, dabar užmokėsit?

ONA. Neturiu Mateušai, pinigų....

MATEUŠAS. Turbut ponas užmokės. Tegul tik užmoka, nebnešiu jam daugiau duonutės; nenoriu prie tokio žmogaus vaikščioti.

ONA. *(Užsimasčiusi).* Jis tur pačią....

MATEUŠAS. Teip, teip tamstėlė.... Bėgsiu jau.... Turiu visur apeiti.... Sudie....

ONA. Sudie, Mateušai.... *(Mateušas išeina).*

VIII-ta VEIKMĖ.

Ona ir Tubanskis.

ONA. Ir jam gaila Petro.... Ir jam Petras buvo geras.... *(Įeina Tubanskis, piktas).*

TUBANSKIS. Ko sėdi susitraukusi? Kurių velnių truksta?!

ONA. Gali rėkaut paskutinę dieną.

TUBANSKIS. Gal sau turtingesnį radai?....

ONA. Nebesijuok tu iš manęs.

TUBANSKIS. Iš kur pas tave tokia energija atsirado?

ONA. Tavo darbai mane išmokino. Suvylei mane žadėdamas apsivesti, o kaip pasirodo tu turi pačią ir vaikus. Viskas liko suminta į purvą!....

TUBANSKIS. Nenori — atsiras kita. Daug tokių jieško duonos. Kita mokės gyventi nenuduodama ideališkai nekaltą mergaitę.... Žinau aš tokius paukščius! Imk ką galima nuo gyvenimo — nes kitas pasiims.

ONA. Ir imk! Suras tėvas vietą ir imk, vogk kiek tau tinka.... Meluok, apgaudinėk!....

TUBANSKIS. *(Į šalį).* Vis-gi gaila paleisti.... — daili, o pati dar užtruks. *(Balsiai, nuduodamas meiliu).* Sakai nebebusi prie manęs.

ONA. Tiesa, neturiu kur eiti, bet ir čia ilgiau nebusiu!

TUBANSKIS. Susitaikysim. Dabar visur teip: vieniem gerai, kitiem blogai. Na, kaip?....

ONA. *(Nervškai).* Ne! Gana aš kentėjau, bet dar nežinojau, dar apgaudinėjau pati save, dar turėjau viltį, o ko aš galiu laukti šiandien! Ko, žmogžudy!

TUBANSKIS. Jeigu tu nežinojai, tėvas turėjo pasakyti.

ONA. Tėvas.... tėvas. Ką tėvas galėjo sakyti, kad tu nedavei praaiškėti jo protui; girdei jį diena iš dienos.

TUBANSKIS. Bet ar tu žinai kas tavęs laukia? Badas, vargai, skurdas.

ONA. Geriau skurdas, negu tokios biaurios iškilnės. *(Įeina Vargulis).*

IX-ta VEIKMĖ.

Tie patįs ir Vargulis.

VARGULIS. Negaliu gauti kambario. *(Pamato Tubanskį).* Nelaukiau to nuo tavęs.

TUBANSKIS. Mes kitoki žmonės, dėlto ir mūsų nuomonės skiriasi. Jųs kaltinate mane, — aš jus.

VARGULIS. Kuo aš kaltas.

TUBANSKIS. Aš toks žmogus; imu viską nuo gyvenimo, ką tik galima išnaudoti.

VARGULIS. Kame sąžinė, kame žodžiai?

TUBANSKIS. *(Ironiškai).* Sąžinė, žodžiai.... Kas ant nekurio laiko paslėpė tas gėrybes, tam atsivėrė akys ir pamatė teip daug puikių daigtų, iš kurių galima pasinaudoti, apie kuriuos pirmiau mažiausio supratimo neturėjo.

VARGULIS. Klausau tave kalbant ir šiurpuliai mane krato.... Žaltys, rodos, šnibžda, o ne žmogus kalba.

TUBANSKIS. *(Piktai).* Nutilk, girtuokli!

VARGULIS. Tegul aš busiu girtuoklis, žmogus pražuvęs, bet sakysiu tau teisybę. Nieko aš nebijau; nebeilgas jau mano gyvenimas, tik man gaila mano vienatinės paguodos, Onos. Apgaudinėjai tu mane ant kiekvieno žingsnio. Tu man prižadėjai paimti Oną sau pačia tuomet, kuomet tu turi pačią ir vaikus! Viską dabar žinau tik pervėlai!.... Vagis, žmogžudys — tai tavo vardas!

TUBANSKIS. *(Karštai).* Žinok su kuo kalbi! Ne nuo tavęs man tą girdėti girtuokli! Von!!

VARGULIS. Dailiai tu kalbėjai: "Tavo dukrą apsivesiu, tau visą užlaikymą duosiu". Kame tavo žodžiai?.... Kame?....

TUBANSKIS. O iš kur tu girtuokliavai? Tie pinigai buvo mano!

VARGULIS. *(Meta pinigus į Tubanskį).* Šia, jeigu jie tavo!

TUBANSKIS. *(Piktai).* Laukan! Laukan! Kad nematyčiau daugiau tavęs mano namuose! Girdi?! Laukan! Ir pasiimk su savim šitą moterį, savo dukterį!

ONA. Tylėk!

TUBANSKIS. Neužmirškit jųs, elgėtos, jog esat mano namuose! Aš galiu paliepti išmesti jus ant gatvės, kaip šunis!

ONA. Tėvai, gauk kur nors vietą ir eisim, mes čia daugiau nebereikalingi.

VARGULIS. Tuojau bėgu pas pažįstamus, gal nors ant poros dienų gausiu....

ONA. Kur nebutų, tiktai gauk....

TUBANSKIS. Laukan, greičiau!

VARGULIS. Nelabai aš tavęs bijausi. Tu nežiurėk, kad aš senas, bet šunį užmušti dar galėčiau!

TUBANSKIS. Sakau, nešinkis!

ONA. Paskubėk, tėvai, surasti....

VARGULIS. Einu. Neužkabink Onos, nes kitaip savo rankomis nusmaugčiau! *(Vargulis išeina).*

X-ta VEIKMĖ.

Tubanskis ir Ona.

TUBANSKIS. Tegul tavo tėvas kitu sykiu buva ramesniu, nes aš galiu supykęs jį užmušti.

ONA. Tą patį gal tau tėvas padaryti.

TUBANSKIS. *(Nuduodamas meiliu).* Matai.... Man labai patinka, kada tu supykusi. Skruostai parausta, lūpelės dreba, akys žiba; labai puiku! *(Nor apkabinti).*

ONA. *(Stumia).* Šalin! Gana jau!

TUBANSKIS. Atsisveikinant, net pasibučiuoti nenori? Kodėl teip? *(Į šalį).* Daili.... *(Balsiai).* Klausyk, ką aš tau pasakysiu.

ONA. Nebnoriu nieko nuo tavęs girdėti. Tu ir temoki meluoti, veidmainiauti, prisiekti, kad tik matai tame ką nors, iš ko gali pasinaudoti!

TUBANSKIS. Kas tau prikalbėjo išeiti nuo manęs?

ONA. O ko man liko belaukti? Būt pas tave spiaudoma?.... Juk aš dar jauna.... *(Įeina Vargulis).*

XI-ta VEIKMĖ.

Tie patįs ir Vargulis.

VARGULIS. *(Linksmai).* Jau turiu vietą! Labai gerą vietą, pas pažįstamus.

ONA. Jau yra vieta, tada einame. *(Ona išbėga per šonines duris ir ten apsivelka tais pačiais rubais, kokiais buvo pirmoje veikmėje).*

VARGULIS. Ką tu su mumi padarei? Ką? Buvom mes elgėtos, bet visgi turėjom savo kertę, gerą vardą, o ką turim dabar? Kur dings dabar Ona?....

TUBANSKIS. *(Su pašaipa).* Jauna mergaitė gal visados gerai gyventi.

VARGULIS. Tu dar juokiesi.... Dar tau mažai mūsų ašarų!.... *(Įeina persivilkusi Ona).*

ONA. Dabar galim eiti.

TUBANSKIS. Keliaukit pikti nuskurėliai!

VARGULIS. Pasididžiuok dabar savo darbu, kraugery!

ONA. Einame, tėvai! Ne pirma aš ir ne paskutinė, einame.... *(Ona ir Vargulis eina per duris).*

TUBANSKIS. *(Einant jiems per duris).* Su visa savo kraite! *(Juokiasi).* Ha.... ha.... ha!.... *(Ona ir Vargulis išeina).*

Uždanga.

TREČIA DALIS.

Dekoracija pirmos dalies, tik nėra siuvamos mašinos.

I-ma VEIKMĖ.

ONA. *(Viena, sublogusi, sėdi ant lovos).* Galva sunki.... Kad butų ką išgerti.... Nepamenu kada vakar parėjau.... Negaliu priprasti prie tokio gyvenimo ir kasdien vis blogyn, vis labiau nuodijuosi šiuo pasauliu.... *(Įeina Vargulis).*

II-ta VEIKMĖ.

Ona ir Vargulis.

ONA. Kur tėvas teip ilgai buvai?

VARGULIS. Nejspėsi.... Padėjau žmogui medžius į augštą sunešti, o jis man dvi griveni ir atskaitė!

ONA. Tėvai, kas su manim darosi.... Pati savęs nejaučiu....

VARGULIS. Taigi, matai, aš niekur neužklydęs parbėgau namo su pinigais.... Sakyk, ką parnešti?

ONA. Parnešk, tėvai, biskį degtinės ir raugintų agurkų....

VARGULIS. Daugiau nieko?

ONA. Nieko. Oi, tėvai, kaip atbodo man toks gyvenimas.... Nežinau ką su savim daryti.... Ar teip reikės viską užbaigti varge?....

VARGULIS. *(Išeidamas).* Nelaimingas tu mano vaikas.... *(Vargulis išeina).*

ONA. *(Viena).* Kad bent kokio karštumėlio butų.... Ir parduoti nebturiu ką.... Sveika bučiau, viskas, rodos, kitaip eitų.... Jokios pagelbos nėra iš kur laukti, jokio artimo žmogaus; gero žodžio net neišgirsi.... *(Trumpa pauza).* Vartaisi žmogus, kaip šąšlava, užimi tik bereikalingai vietą.... Niekam tu nereikalngas, o gyveni, vargsti, skursti ir kam?.... Kas tavęs laukia? Sapnuoji tiktai, apgaudinėji pats savę, gerai žinodamas, kad tu jau niekam, niekam ant svieto nereikalingas.... *(Įeina Vargulis).*

IV-ta VEIKMĖ.

Ona ir Vargulis.

VARGULIS. *(Su degtine ir agurkais).* Ko tu teip galvą nuleidusi? Kaip išgersime, dukrele, tuoj lengviau paliks! *(Pripila ir išgeria).* Gerk ir kąsk.

ONA. *(Išgeria).* Tai tau gyvenimas!....

VARGULIS. Greičiau užsikąsk, geri agurkai. *(Išgeria).* Gerk dar vieną.

ONA. Dabar bus gana.

VARGULIS. Sušilk, gal geriau jausies!

ONA. Negaliu dieną išeiti nei darbo pajieškoti, tokiuose rubuose.... Gatve praeiti negali, spiaudo visi....

VARGULIS. Tiesa, Onute.... Aš dar vieną išgersiu. *(Išgeria).* Negerčiau, bet užkąsti gardu.... Ko-gi tu teip rupiniesi? Sakau, išgerk dar vieną — geriau bus!

ONA. Tuščios yra žmogaus svajonės.... Juokiausi aš kitą kartą iš tokių, kokia aš šiandien esu....

VARGULIS. *(Atsigula ant lovos).* Teip, žmogus vis lauki, vis vartaisi....

ONA. *(Sėdi prie stalo).* Kaip greit eina laikas....

VARGULIS. *(Žiovauja).* A.... ha.... ha! Kad gavus kur medžių praskaldyti....

ONA. Greit viskas mainosi.... Teip, rodos, nesenei siuvau, turėjau darbą, ateidavo Petras, juokėsi, kalbėjo, skaitė, pasakojo.... Puikus buvo tie laikai, bet jie jau praėjo.

VARGULIS. *(Žiovauja).* Ir už kambarį reikės jau mokėti. *(Užmiega).*

ONA. Jaučiu iki šiai dienai, jog aš jį mylėjau, bet matyt nebuvau verta jo meilės ir dėlto.... Nusileido saulutė ir viskas aptemo; visur nepermatoma tamsuma.... *(Padeda galvą ant stalo).* *(Įeina Petras).*

V-ta VEIKMĖ.

Tie patįs ir Petras.

PETRAS. *(Palengva atidaro duris ir nedrąsiai, žvalgydamos eina vidun).* Čia Vargulio kambarys.... *(Artinasi prie Onos).* Čia kniupso Ona.

ONA. *(Pakėlusi galvą žiuri į Petrą).* Petras.... Petras! Tavo šešėlis čia!....

PETRAS. Teip, Onute, aš čia, tavo Petras....

ONA. *(Atsistoja ir paduoda ranką).* Petrai, užmiršk viską, atleisk man....

PETRAS. Mano akyse tu esi teisi ir neprašyk manęs atleidimo. Tavo kalčia tame yra maža....

ONA. Norėjau dar kartą tave pamatyti ir persiprašyti....

PETRAS. Užmirškim viską.... Daug verkiau priminęs tave.... Rūpėjai tu man dieną ir naktį....

ONA. Ne linksmas buvo ir mano gyvenimas, ne! Daugiau buvo karčių valandų ir ašarų, negu laimės....

PETRAS. Aš tą žinau.

ONA. Iš kur tu tai žinai? Kaip tu mane suradai? Sėskis, papasakok!

PETRAS. Viskas dėjosi netikėtai. Atvažiavęs vėlybu vakaru, užėjau pas mano draugą. Buvo ten ir daugiau pažįstamų. Pradėjo vienas po kito anekdotus, atsitikimus, prietikius pasakoti. Kalbą visi baigė apie jauną mergaitę, apie jos visą gyvenimą ir patvirtinimui to visko, vienas iš pažįstamų parodė paveikslą, kuriame pažinau tave, Onute.... Žiurėjau ir netikėjau. Sužinojęs kame gyveni, paskubėjau ateiti, kad tavę pamatyti....

ONA. Pasiilgau ir aš tavęs, nors neturėjau ant to tiesos.

PETRAS. Kodėl tu teip kalbi? Dėlko teip nusiminusi?

ONA. Laukiau aš tos valandos, kada tave pamatyti teks, laukdamas kartu tavo atleidimo, kuris neduoda man ramumo. Nieko aš daugiau nuo gyvenimo nelaukiu; viską jau turėjau. Mylėjau ir buvau mylimą.... Vargau pusnuogė ir dėvėjau šilkus.... Išmėginau viską; vargą, iškilmes, meilę, panieką, badą. Dagyvenau net iki tam, kad mano paveikslas tesirodo slapta, girtose draugystėse.... Jau gana turiu.... Toliau nebėra kur eiti....

PETRAS. Gali dar buti laimingesnė už daugelį kitų.

ONA. Kaip tai?!

PETRAS. Ar ir dabar tu nepasakysi, kada vestuvės.... Aš jaučiu tą patį. Mylėjau tave ir myliu....

ONA. Su tavim.... apsivesti. *(Karčiai nusijuokia).* Ar tu supranti, kas tai yra pati? Ne, tu to nesupranti....

PETRAS. Nesuprantu, kas yra turėti draugę gyvenimo?.... Klysti!

ONA. Ne! Žinodamas nekalbėtum to visko man.... Brangus mano jaunikaiti! Ar ima kas tokias, kaip aš, sau viso, ilgo gyvenimo draugėmis?.... Argi aš ir man panašios gali jomis buti? Tavo draugai visi galėtų mesti baisius žodžius, spiauti į veidą ir tu tam negalėtum priešinties, nes tai butų teisybė, jie turėtų tiesa.... Atbostų tau viskas.... Esi liuosas, eik toliau nuo tokių ir kitur sau jieškok laimės....

PETRAS. Nieko aš nesibijau. Tegul visa pasaulė kalba, bet aš to viso negirdėsiu, nes perdaug tave myliu....

ONA. Atsibos klausyti, paės tau širdį tas viskas ir tu pats nejausi, kaip išsitarsi: "aš nelaimingas!" Tu pripratęs iš geros pusės į žmonės žiureti, — pripratęs jiems tikėti....

PETRAS. Prižadėk, Onute, padaryk mane laimingu....

ONA. O, kad aš galėčiau parodyti tau širdį, daug joje išskaitytum; sunku viską išpasakoti.... Tikėk, jog aš tave myliu ir tik vardan tos meilės išpildyk mano vieną prašymą....

PETRAS. Sakyk! Viską padarysiu!

ONA. Eik, ir užmiršk mane ant visados, — ant visados! Tu dar teip jaunas, gali sutverti laimę lygę sau....

PETRAS. Kur aš rasiu laimę, kada ji tavo rankose!

VARGULIS. *(Prabunda. Pakėlęs galvą žiuri į Petrą. Atsistoja ir eina arčiau. Į šalį).* Ar-gi tai jis būtų?....

ONA. Ko teip tėvas žiurai? Ar nepažįsti Petrą?

PETRAS. Nors ir išvarytas, bet sugrįžau.

VARGULIS. Petrai.... Tai tu? Nemaniau tave pamatyti.... Atleisk man, Petrai, viską....

PETRAS. Aš senęi viską užmiršau.

VARGULIS. Matai, Petrai, lig ko mudu dasigyvenova.... Tai vis Tubanskis padarė. O, kaip jis mano seną galvą apsuko!....

(Toliaus bus).

(Tęsa nuo ketvirto pusl.)

7. Įstatymai Robertso parlamentarinių taisyklių turi buti rankvedžiu kiekvienos draugijos įstaigos dalykuose, jeigu tos taisyklės nesipriešina kokiam draugijos įstatymui.

8. Jokia teisė, ar jos dalis negali buti pakeista, arba panaikinta pagal norą: kokio nors draugijos urėdninko, nario, ar kuopos manymo budą.

9. T. M. D. konstitucija, išskyrus jos pamatinius mierius ir siekius, gali buti pakeista tik ⅔ balsų visų seimo įgaliotinių.

10. T. M. D. gyvuoja kolai joj laikosi nors viena kuopa, susidedanti ne iš mažiaus kaip 5 narių.

Įstatų tvarkymo komisija:

M. J. Damijonaitis,

Vincas Ambrozevičius.

T. M. D. KONSTITUCIJOJE KLAIDŲ ATITAISYMAS.

Sk. III., pask. 2 — yra: sulaužymu; turi buti su laužymu; ten pat — neatmetant; turi buti neliečiant.

Sk. VIII, pask. 3 — aprybuotas; turi buti: neaprybuotas.

Iš Prusų rašoma man, kad Tilžėje 5 d. pereito mėnesio susitvėrė T. M. D. ir sutarė prisidėti prie T. M. D. Amerikoje, jos įstatymus priimdama; narių tuo tarpu yra 25, bet vis prisidedą jų daugiau. Valdybon yra išrinkti: p. Vydunas — pirmininku; p. Petriks, iždininku; panelė Marta Raisukytė, 20 Anger, Tilžė, raštininke, prie kurios su draugijos reikalais reikią kreiptis.

Jie klausia, ar juos musų draugija priimsianti ir ar jie gausią Kudirkos raštus? Nenorėdamas trumpą laiką gaišinti ir su valdybą rašinėtis aš jiems į abudu klausimu atsakiau: teip. Teisybė, organe valdybos buvo rašyta, kad Kudirkos raštų dalinimas naujiems nariams pasibaigia su gegužio 1 d.; bet čia turi buti padarytą išimtis iš dviejų pusių: viena, šita kuopa susitvėrė 5 d. pereito mėnesio, nors nežinodama musų draugijos tvarkos, pinigų dar neprisiuntė; antra, draugijos uždaviniu yra lietuvystę platinti; taigi šita proga labai gerai mus suveda su prusiškiais lietuviais, kuriems musų draugijos patarnavimas yra labai reikalingas. Prietam, minėtoj kuopoj yra asmenįs, tokie kaip ve p. Vydunas, apie kuriuos, galima laukti, susispies nemažas lietuvių burys ir — didžiausias musų troškimas — prusiškiai ir Didėsės Lietuvos lietuviai per T. M. D. susilies į vieną tvirtą brolybės kuną.

Taigi į šitą viską atsižiurėjus, manau, kad mano savarankybė bus atleista. *Laukis.*

Patėmijimas. Pirmoj dalij tilpusių T. M. D. įstatų įsibraukė kelios žymios zeceriškos ir taisymo klaidos; apie jas bus parašyta sekančiam numeryj, kada jau visi įstatai bus perėję per organą. Geistina, kad kuopos išreikštų savo nuomonę apie šiuos įstatus III T. M. D. seimui, kuris nuodugniai juos svarstys; jeigu yra kas kuopoms, ar nariams neaiškaus — kreipkitės į seimą, arba Centro valdybą, kuri duos paaiškinimus; rimti ir pamatuoti patarimai kaip kuopų, teip ir narių yra visados geistini tik jie privalo but išreikšti rimtoj ir švelnioj formoj, tinkamoj musų garbios organizacijos vardui. Nelemtas kai-kurių paprotys rėkauti, kolioti ir tuščias girnas malti neturi turėti čia vietos, nes tas žemina draugijos vardą ir gadina skaitytojų mandagumo ir švelnumo skonį, vietoj juos išdirbinėti. Apart iždininko sieksninės atskaitos apie stovį T. M. D. iždo, yra dar prisiųsta pluoštas naujai prisirašusių narių. Šitas viskas tilps tuojaus sekančiuose numeriuose organo, kiek tik jame galima bus atrasti liuosos vietos.

T. M. D. kuopai So. Omaha, Nebr. Jusų prisiųstos žinios bus sunaudotos, kaip tik atsiras vieta organe.

PAJUDINKIM, VYRAI, ŽEMĘ!....

Laike pirmojo T. M. D. seimo Scrantonė, Pa., 1908 metais, vienas iš delegatų, ragindamas

naikinti T. M. D., karštai išsitarė, pritaikydamas šituos garsius žodžius: "Pajudinkim, vyrai, žemę, o draugiją atgaivinkim".... Nepraėjo trejų metų, ir šiądien tie žodžiai beveik išsipildė: šituom trumpu laikų T. M. D. vardas žaibu perlėkė lietuviškąjį pasaulį, ir šiądien vargiai rastum lietuvį, *kuris tikrai yra lietuviu*, kad jis T. M. D. nepažintų. Maža to: naudingas darbas musų draugijoj ir jos kilti mieriai platinti apšvietą ir gaivinti patrijotizmą (tėvynės meilę) trankia prie jos burius lietuvių iš visų šalių.

Nauja kuopa Berlyne. Stai iš tikrų šaltinių gauta žinia, jog pradžioje šio mėnesio susitvėrusi kuopa Berlyne, sostapilyj Vokietijos. Ponas J. Gabrys, grįždamas iš Tilžės Paryžiun, sustojo Berlyne ir ten skaitė referatą susirinkime vietinės Lietuvių Draugijos. Berlyniečiai buk labai pritarę T. M. D. darbavimui ir, matomai, tas nebuvo paprastas komplimentas, bet gryna teisybė, nes tuojaus sutverta čia formališką T. M. D. kuopą iš keliolikos narių. Terp narių šios kuopos yra teipgi Dr. Gaigalaitis, garsus Prusų Lietuvos veikėjas, narys Vokiškojo Landtago.

Kuopos pirmininku išrinktas p. M. Posingas, teipgi populiariškas asmuo Berlyno lietuvių kolionijoj.

Tilžė ir apigardė. Tilžėje ir jos apigardoje T. M. D. teipgi pradeda leisti gilesnes šaknis. Čia šiuom laiku yra jau kelios dešimtis T. M. D. narių ir trumpu laiku galima tikėtis ne vienos kuopos. Vietiniai lietuviai, abelnai vadinami prusais, pradeda narsiai judėti: nors daugumas iš jų yra dar dikčiai apaugę vokiškomis samanomis, tai vienok terp jų jau nestoka energiškų tėvynainių, kurių darbas jau pradeda išdavinėti stebuklingus vaisius tautiškame prusų atgijime. T. M. D. per savo ten ėsančius narius ir kuopas, tikimės, nemažai prie to darbo prisidės. Šiądien prusai dar lyg neužsitiki T. M. D. knygoms, nes budami patįs dikčiai sugermapizuotais ir protestonais, jie dar lyg baidosi lotyniškomis raidėmis spauzdintų knygų, vadindami jas "Žemaitiškomis" ir "katalikiškomis".... Jie patįs vartoja knygas gotiškomis raidėmis spauzdintas. Kad ne ta, iš šalies žiurint, menka priežastis, T. M. D. turėtų Tilžėje kur kas daugiaus narių, negu šiądien. Dabar čia priguli tik šviesiausias elementas, geriau jau tautiškai atgijęs. Terp T. M. M. narių iš šio apskričio užtėmyjame vardus kelių plačiai žinomų musų patrijotų, o terp jų ir gerai amerikiečiams jau pažįstamą p. Vanagaitį, "Birutės" leidėją. Tikimės, kad greit ateis laikas, kada visi mes: prusai, žemaičiai, augštaičiai, dzukai ir Amerikos lietuviai — paduosime sau broliškai rankas ir dirbsime gerovei musų visų ir visų bendros motinėlės — Lietuvos. T. M. D., tikimės, panorės šiam tikslui pasidarbuoti: tegul jos kuopos padeda atsiekti musų visų bendrus tautiškus jieškinius.

K. D.

IŠ VISUR.

|| Sulyg išeinančio Philadelphijoj laikraščio "Episcopal Recorder", ant viso žemės paviršiaus krikščionių yra 477 milijonai, Konfucijaus išpažintojų 250 milijonų, hindų 190 milijonų, mahometonų 173 mil., buddistų 145 mil., taoistų 43 mil., šintoistų 24 milijonai, stabmeldžių 117 mil.

|| Anglijos sostapilin Londonan atkako garsus šiaurinio žemgalio atradėjas, amerikonas Peary. Anglijonai priėmė jį labai širdingai.

|| 4 d. gegužio, Norvegijos sostapilin, Christianion atkako buvęs Amerikos prezidentas Roosevelt. Ir čia jį, kaip ir kitur Europoj, labai širdingai priėmė ne tik valdžios, bet ir gyventojai.

|| Kova sukilusių albaniečių su turkiška kariumene traukiasi tolyn. Turkams rods pasisekė užimti Kashanik terpkalnę, bet po tuo atėmė vieną iš svarbesnių tvirkiam musiui albaniečiai nuo Albanijos miestų — miestą Diakova.

|| Maištas Chinuose, prasidėjęs provincijoj Huenan, išsiplatino jau provincijoj Kiangsi.

|| Europoj, mieste Monaco yra lošimo rumai. Kompanija užlaikanti tuos namus pereituose metuose turėjo ant 2½ milijono frankų pelno daugiau negu užpernai. Akcijonieriai užlaikanti namus, nuo akcijos vertės 500 frankų, gaus po 350 frankų dividendos.

|| Respublikoj Costa Rica, vidurinėj Amerikoj, baisus žemės drebėjimas išgriovė veik su visu miestą Cartago. Čia pražuvo mažiausiai 1000 gyventojų. Terp sugriautų triobų yra ir Carnegies teisių rumus. Skaitlių sužeistų tukstančiais skaito. Miestas Cartago buvo prie vulkano Irazu, turėjo 10000 gyventojų.

|| Dėl pasimirimo Anglijos karaliaus, buvęs Amerikos prezidentas Roosevelt bent oficijališko iškilmingo priėmimo Vokietijoj neturės. Vokietijos ciecorius pranešė Amerikos ambasadoriui, jog ne galės ant gelžkelio Rooseveltą patikti, negalės jo nei pas savę priimti. Todėl Roosevelt Vokietijoj bus trumpesnį laiką negu manė.

|| Išpanijoj atsibuvo parlamento atstovų rinkimai. Išrinko: 69 liberalus, 34 konservatyvus, 3 respublikonus, 3 karlistus ir 5 atstovus kitokių partijų.

|| Australijoj, mieste Sydnyj, policija sugriebė plėšiką. Teisme jis prmutinis jo esąs įsiveržimas. Teisėjas pažadėjo tą padaryti, jeigu nuspręsto pasakojimai pasirodys teisingais. Persitikrinimai apie teisingumą pasakojimo, nuo jo paėmė pirštų atspaudimus ir juos pasiuntė Anglijon ir Vokietijon, kur to žmogaus pirma gyventa. Ir iš tų pirštų atspaudimų pasirodė, kad Anglijos ir Vokietijos teismai už plėšimus jau septynis kartus jį turėjo.

|| 9 d. gegužio pasimirė Anglijos karalius Edvardas VII. Sostą užėmė jo sunus, kunigaikštis Valijos. Karalius Edvardas gimė 1841 metuose, sostą užėmė, pesimirus jo motinai Vitorijai 1901 m. Sosto įpėdinis Jurgis gimė 1865 m.; jis užėmė sostą kaipo Jurgis V. Prezidentas Taft, dėl pasimirimo Angljos karaliaus pasiuntė sanjausmo telegramą savo ir Amerikos tautos vardu.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

Vieša skaitykla. Pereitame numerij pranešėme, kad "Lithuania" skaitykla ir knygynas yra uždaryti kelioms sanvaitėms iš priežasties žymaus jo padidinimo. Arčiaus susipažinus su dalyku, galima dabar beveik užtikrinti, jog knygynas ir skaitykla nebus atidaryta publikai aukščiaus 20 d. gegužio. Knygyną padidinta apie keturiais šimtais naujų knygų ir brošiurų ir todėl yra reikalinga sutaisyti naujus kataliogus ir tinkamai sugrupuoti naujas knygas pirma, negu galima jas pavesti skaitančiai publikai. Atidarius šitą knygyną iš naujo, pasirodys, jog chicagiečiai galės pasigirti ne tik tuom, kad jie pirmi visose Suvienytose Valstijose turi ir užlaiko viešą, visiems prieinamą skaityklą, bet kad toji skaitykla žada buti viena iš didžiausių ir parankiausių šaltinių apšvietos. Praktiškai, po atidarymui knygyno iš naujo, jame galima bus rasti visas knygas, kokios tik iki šiam laikui išėjo lietuviškoj kalboj. Apart lietuviškų, čia galima bus rasti knygų, teipgi ir laikraščių svetimose kalbose.

Ikišiolei knygynas ir skaitykla negalėjo pasigirti savo geru stoviu. Teisybė, laikraščiais skaityklą buvo užtektinai apžiurėta, bet knygų skyrius buvo menkokas. Bet knygyno užveizda šitą teip išaiškino: "Jųs gal žinot, kad šitą skaityklą ir knygyną įsteigė ir užlaiko mažas burelis gero noro chicagiečių. Jųs teipgi be abejonės žinot ir tą, kad lietuviai iki šiolei dar nebuvo parodę didelio noro prie reguliariško skaitymo. Prie to mums visiems žinoma, kaip musų žmonės neužsitiki ir nekalčiausiame dalyke kitą kartą nori matyt — kad tai koks nors "gešeftas-biznis"....

Užlaikymas viešo knygyno, nusamdymas namo, užlaikymas prižiurėtojo ir kiti su tuom surišti dalykai, neskaitant jau pačių knygų, reikalauja išdėjimo diktokų lėšų. Tas mažas knygynėlis, kuriuom chicagiečiai naudojasi jau daugiaus negu pusę metų dykai, apsiėjo knygyno užveizdai keletą storų šimtų doliarių. Taigi knygyno užveizda, nežinodama, kaip publika šitą pirmą viešą skaityklą priims, ir teip iš pradžių daug rizikavo. Dabar, po pusei metų, matydama, jog šimtai lietuvių lankosi ir naudojasi, kad pirmutinis neužsitikėjimas pamažu pranyko, ir kad skaitykla įgijo daug sau draugų, nutarė bandymus užbaigti ir atidaryti reguliarišką knygyną ir skaityklą ant tvirtų pamatų.

Teip aiškino vienas iš knygyno ir skaityklos užveizdos. Mums tik lieka pasveikinti tokį chicagiečių sumanymą ir velyti tam naudingam darbui kuogeriausios pasekmės. Negalima nei abejoti, jog šits ant pirmos pažiuros nedidelis dalykas užsirašys auksinėmis raidėmis Chicagos lietuvių istorijoj.

a.

Moterų draugija "Apšvieta", 7 d. gegužio, Pulaskio svetainėje turėjo balių su pridėjimu Žemaitės komedijėlės "Musų Gerasis".

Komedijėlė buva lošta dviejuose aktuose ar tai veikmėse, nors iš tiesų jiedu abu vienam aktui butų pertrumpi. Sulyg veikmės, komedijėlę galima perstatyt visai be pertraukos, o sulyg trumpumo ją galima priskaityti prie vaudevilišku aktelių, koki nuolatai esti perstatomi vaudeviliniuose teatruose.

Komedijėlės turinys paimtas iš žmonių gyvenimo, nesakysiu "lietuvių gyvenimo", nes panašiai gali atsitikti kiekvienoje šalyje, terp tvairių žmonių. Veikalėlio idėja tokia pati ką ir Dėdės Atanazo apysakėlės "Kandidatas į kunigus".

Paprasčiausias nuotikis: Vėderių Zenonas, mielas, giriamas Vėderienės sunus, lankė gimnaziją ir buvo rengiamas leisti į kunigus. Jis buvo truputį "suponėjęs", nes kalbant mylėjo atkartoti žodį "pane" ir šeip, matyt, buvo nepergeriausias paukštelis, nors jį motina visada vadydavo "musų gerasis"; kartą prasitaręs, jog myliįs prisigerti, na, o tėvas jį nuzvelgęs bemerginėjantį; anot jo, "koks iš jo galįs buti do kunigas". Tiek to; bet kada kaimo berniukščiai norėjo pas juos padaryti gužynę, tai jis spyrėsi neleisiąs, nes tai esąs ištvirkėlių elgimasis. Po šito jis pastiro, buk tai nuo galvos skaudėjimo, bet kiti sakė, jog nesvietiškai nusilakęs, nors tokiam nusilakmui nebuvo matoma priežastis; gal but pirmiaus nusigėrė, o simptomai tik vėliaus apsireiškė. Tas tačiaus abejotina, nes, sulyg lošimo, jis pirmiaus neišrodė nei kiek įsigėrusiu. Dėl tokios umos jo negalės pasidarė sujudimas, na ir, žinoma, nusileido uždanga ir buvo galas pirmosios veikmės.

Antroji veikmė, tame pačiame kambaryje (bent teip buvo perstatant), perstatė Vėdariutės ir jų mergos (arba tarnaitės) besirengimą gulti. Vėdariutė eina į gužynę ir tarnaitę vadina, bet tojė "ir tingi ir nenori", todėl pasiliko namieje, prižadėdama, jeigu motina klaustų, pasakyti, jog abi bemiegančios. Vos Vėdariutei išėjus, stypt pro duris ant galų pirštų įselino į jos kambarį Vėdarienės "gerasis". Kuomet "gerojo" atsilankymo tikslas vos buvo bepradedamas atsiekti, į duris pasibarškino motina. Tarnaitė "garąjį" tuojaus įbruko kuparan ir pati, sakytum per miegus, atsako motinai, jog abi begulį. Šiam sugadinimui praėjus, po valandėlės saldaus ramumo užėjo antras, kuomet kaimo vaikėzai ėmė balzgintis į jos miegruimio duris. Kandidatui į kunigus vėla atsiėjo lysti kuparan. Vaikėzų tačiaus nepaikščių buta: jie veik pradėjo teirauties, su kuo jinai kalbėjusi ir besižvalgant, patėmiję kuparą nužvelgtinai prasivėrusį, jiedu brukšt ir susirangė abudu ant jo antvožo. Tarnaitė bijodama, kad "gerasis" neužtrokštų, vaikščiodama aplink kuparą stengėsi juodu nutraukti ir ruožjo: "Apkit jųs padlos nuo kuparo!" Bet tiedu sėdi sau ir gana. Ant jos kaskartas didesnio šauksmo, kad liptų nue kuparo, atėjo išbudę Vėdarienė ir vėliaus Vėdaris, nu ir atidengus kuparą rasta pridususį Vėdariuką. Pratarus Vėdarui: "tai tau gerasis", perstatymas užsibaigė, nors publika dar nenorėjo apleisti savo sėdynės.

Perstatymas, rodosi, nesitraukė nei pusę valandos.

Lošime, kaip buvo pagarsinta, dalyvavo vien moterys. Lošė: Katkevičienė — Vėdarį, Moskienė — Vėdarienę, Damijonaitienė — Vėdarių Zenoną, Kalvaičiutė — Vėdarių Oliuką, Montviliutė — Marytę, Miščikaitienė — tarnaitę Žilvičiutė ir Kenutienė — kaimo berniukus.

Rolių atlikimas, sulyg teisybės, buvo vidutiniškas, abelnai. Kaipkurios moters savo roles atlošė visai gerai; prie tokių priskaitysime ponias: Katkevičienę, Miščikaitienę, Moskienę, Montviliutę. Berniukai gana padoriai išrodė. Ponia Damijonaitienė išpildė užduotį neblogai, bet negana tiko savo rolei; viena, nenudovė vyriška balsą, o antra, negana buvo drąsi vyriškam apsiėjimui. Besimeilavime su tarnaite galima buvo patėmyti mažą kontrastą, butent, tarnaitės buvo vyriškesnis balsas kaip vyro. Katkevičienę negalima buvo iš pirmo pažvilgio pažinti ar ji vyras, ar moteris; tą galima buvo patėmyti tik iš figuros. Miščikaiteinė atlošė gana pavyzdingai.

Vakaro pelnas buvo skiriamas studentei Balčauskaitei. Tačiaus vargu kas begalėjo likti pelno, nes žmonių, dėl lytingos dienos, susirinko gana mažai, o išlaidos buvo pusėtinos.

Perstatymo įspudžius labai sugadino netikumas svetainės. Scenų apšvietimas buvo teip menkas, jog sunkiai galima buvo pažyti lošėjus iš veidų. Teipgi lošiančių balsas teip svetainėje išnyksta, jog jo tik labai mažas nuošimis atsimuša į publikos ausis; nors ir arti esant, bet reikėjo gerai gaudyti kalbą, kad suprasti kas kalbama. Linkėtina, kad dėl tokių priežasčių lietuviai niekada daugiaus perstatymus ten nerengtų.

Viskas.

8 d. gegužio, 8 val. vakare Chicagoj atsibuvo mitingas veikiančių komitetų rengiančių apvaikščiojimą 500 metų sukaktuvių mušio prie Žalgirio. Susirinkimas nutarė galutinai apvaikščioti tas sukaktuves. Buvo rašyta tuluose laikraščiuose, buk nekurios draugijos nedalyvaus apvaikščiojime, bet pasirodė susirinkime, kad dalyvauja visos, kaip bažnytinės teip ir tautiškos. Sekantis susirinkimas visų delegatų bus 22 d. gegužio, 8 val. vakare, Šv. Jurgio bažnytinėj svetainėj 32 Place ir Auburn ave. Nutarta nusamdyti apvaikščiojimui svetainę First Regiment Armory, kertė 16 gatvės ir Wabash ave. Nutarta pakviestil apvaikščioti draugijas aplinkinių miestelių: Grant Works, South Chicago, Kensingtono ir Northsidės.

Teiksitės visos draugijos prisiųsti savo delegatus neatbutinai ateinantin susirinkiman.

Veikiančio komiteto pirmsėdis—
P. Mažeika,
Sekretorius — *J. Jaukštis.*

— Chicago Directory kompanija pradėjo surašinėti gyventojus tikslui Surašų Knygos arba Miesto Vadovo (City Directory). Todėl minėtoji kompanija meldžia apskelbti lietuviams, kad, atėjus surašinėtojui, jie nesibijotų jam suteikti reikalingas informacijas. Surašinėtojai turi blekę su minėtos kompanijos vardu ir daugumas nešoja su savim didelį Miesto Vadovą (knygą).

Redakcijos atsakymai.

Kaz. Saimonui. Jeigu kun. Halaburdą užgavo "Katalikas", tai jam reikia ir atsakymas siųsti. Teip laikraštininkų susivažiavime nutarta. Tik svarbiuose viešuose reikaluose galima išėmimas daryti, jeigu užgavęs laikraštis atsisako pasiteisinimą užgautojo talpinti. Čia gi telpa asmeniški kun. Halaburdos reikalai. Raštelis todėl perduotas "Katalikui.

APGARSINIMAI.

PRIEŠAIS BLAIVYBĘ.

Geriausias prieš blaivybę botagas randasi žmonių rankose. Tiktai prisilaikymas ne vien nuo gėrimo, bet ir valgant, ir nuo visokių įpročių yra reikalingu. Pasilaikymas yra pamatu gerovei ir sveikatai. Vienok terp didesnės dalies žmonių kartais pasilaikymo taisyklės buva atmetamos ir neatbojimas atneša negerumus. Tokį negerumai turi buti išsyk gydomi, kad neįpulti į sunkią ligą. Tokiuose atsitikimuose mes pasiulome Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Jis greitai gydo skilvio sugedimus, teip, jog jis tuojaus gali įstengti sumalti visokį maistą. Lygiai kaip kraujo nusilpimuose jis yra neapsakomos vertės, teip jau ir vidurių, skilvio ir nervų ligose. Jis išvalys kraują ir pagelbės išnešioti maistą į visas kuno daleles. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 South Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

Lietuvių Ratelio Skaitykla

3149 So. Halsted St.
Buva atdara:
Utarninkais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Ketvergais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Subatomis nuo 7 iki 10 val. vakare.
Nedėliomis nuo 3 iki 6 po pietų.
Skaityklos Užveizda.

T. M. D. 37 kuopos susirinkimas bus 15 d. gegužio, 3 val. po pietų. Visi nariai teiksis pributi susirinkiman į J. Paugos salę, Union st., kertė 19 st. ir užsimokėti prigulintį mokestį po 60c.

NAUJŲ LIETUVIŠKŲ DRAUGIJŲ ATYDAI.

Kiekviena naujai susitvėrusi Draugija turi daug darbo su sutaisymu įstatų. Draugijų komitetai yra kviečiami, kad atsišauktų į "Lietuvos" Redystę, o mes pareikalaujantiems pasiųsime Konstitucijų "sampelius", palengvinimui sutvarkymo įstatų. Rašydami priminkite ar Dr-stė Tautiška, ar Katalikiška ir kada uždėta. Rašydami priminkite kokių sampelių norite: Konstitucijų, Mokesčių knygelių, Tikjetų, Plakatų ir tt., ir paženklinkit kiek katro darbo turi but padaryta: 100, 200, 300 ar 500 ir tt. Mes prisiuzdami sampelius paduosime kainas, kiek kas kaštuoja. Prisiuzdami mums darbą turite ir sampelius atgal mums prisiųsti. Už tai suvis nieko neskaitysime jums. Adresuokit A. Olszewski, 3252 South Halsted St., Chicago, Ill.

DIDELIS TEATRAS IR BALIUS!

Rengia Mindaugio L. D. K. Kliubas naudai Šv. Jurigio parap. Mokyklos Chicagoje *"Kova prie Žalgirio"* (Gruenwaldo). Loš *"Birutės"* draugijos artistai: 15 *d. gegužio*, 1910 m., nedėlios vakare. Pradžia 7 val. vakare, *Šv. Jurgio Salėje*, kertėj 32-ro Place ir Auburn Ave., Chicagoje ant Bridgeporto. Po teatrui dainuos "Birutės" choras, vadovystėje musų kompozitoriaus ir dainiaus M. Petrausko. Po viskam bus *Balius*. Įžanga $1.00, 50c. ir 25c.

M. D. L. Kl. Komitetas.

KONCERTAS.

Trečias didelis lietuviškas Koncertas, parengtas Chicagos Lietuvių Muzikantų draugovės, po vardu "Lietuva Band", atsibus subatoj, 21 d. gegužio, 1910, Freiheit Turner svetainėj. Svetainė atsidarys 6:30 val. vakare; Koncertas prasidės 7:30 val. vakare. Po koncertui balius. Ant minėto koncerto bus grajytos geriausių kompozitorių melodijos. Kas atsilankys, išgirs, ko da negirdėjo. Reikalaujančių muzikos, meldžiame atsišaukti pas šito bėno vadus:

Petras Budris, 917 — 33rd St.
Jonas Budris, 918 — 32nd St.
Antanas Pileckas, 1823 String St.
K. J. Filipovich, 826 W. 34th St.

Gausite teisingas kainas ir geriausią patarnavimą. Su gonone,
Komitetas.

PUIKI IR ŠĮMET NEGIRDĖTA

Lietuviškai Jaunuomenei naujiena, jog 15 d. gegužio (May) bus pirmas Piknikas, parengtas Draugystės Darbininkų Lietuvių Sąjungos, musų guodojamai visuomenei. Mes Dr-stė Darb. Liet. Sąj. kviečiame visus: be skirtumo atsilankyti ant to mųs iškilmingo pikniko, nes visi bus užganėdinti. Piknikas bus labai dailioje vietoje, vadinamoje Leapy Grove; iš Chicagos kaštuoja 15c.; iš visų pusių važiuojant, reik važiuoti iki Archer Ave. ir paimti Archer Limits karus, o paskui Chicago Joliet karus iki Leapy Grove. Vardan draugystės visus širdingai kviečiame atsilankyti
Komitetas.

DIDELIS 15os METŲ APVAIKŠČIOJIMAS.

Dr-tė Švento Petro ir Povylo įrengia didelį Apvaikščiojimą savo 15 metų gyvavimo sukaktuvių, kuris bus nedėlioje 22-rą d. Gegužio (May), 1910 m., Pulaskio salėje, 1711 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Apvaikščiojimas prasidės 4-tą val. po pietų, su prakalbomis, dainomis ir deklamacijomis. Po prakalbų bus balius ir šoklai. Įžanga 25c. poral. Visas lietuvaites ir lietuvius meilingai užkviečia atsilankyti ant tos iškilmės, pasiklausyti dainų, deklamacijų ir prakalbų, teipgi smagei pasišokti. Su guodone *Dr-stės Komitetas.*

Chicagiečių atydai.

Didžiausias Terptautiškas Piknikas. Parengtas "Suvienytų Socijalistų", Lietuvių, Latvių ir Rusų triusu. Gerai lietuviškai visuomeniai žinomam darže "Bergman's Grove", Riverside, Ill., nedėlioj, 15 d. gegužio (May), 1910 m. Prasidės 9 val ryto. Įžanga ypatai 25c. Programas bus labai įvairus. Turėsite progą išgirsti Keturių Tautų Dainuojančius Chorus. Apart dainų bus prakalbos: Anglų, Lietuvių, Latvių ir Rusų kalbose. Toliaus bus draugiški pasilinksminimai bei žaidimai. Grieš geriausia muzika Europiškus šokius. Teipgi bus puikus baras su skaniais užkandžiais.

Šis piknikas parengtas ant naudos Rusijos Kalinių. Gelstina, kad musų visuomenė nepraleistų šios progos bunant surukusiame mieste, bet skaitlingai atsilankytų ir praleistų šitą dieną ant gryno oro tarpe kvietkų ir žaliuojančių medelių.

Davažiuoti galima: Metropolitan Eliveite (Garfield linija) iki 48tai Av., nuo ten La Grange karais iki daržui. 22os gatvės karais iki 40tai Ave., nuo ten La Grange karais iki daržui. 12tos karais iki 40tai arba 48tai Ave., nuo ten La Grange karais iki daržui. Kviečia visus.
Suvien. Komitetas.

DIDELIS PIKNIKAS!

Simano Daukanto Draugystė, 22 d. Gegužio (May), nedėlioje, 1910 m., parengia didelį pikniką. Piknikas atsibus Bergmann's Grove, Riverside, Ill. Simano Daukanto Dr-stė visas lietuvaites ir lietuvius širdingai kviečia tą pikniką atlankyti, nes apart šokių ir kitų pasilinksminimų bus galima sočiai sveiku oru pakvėpuoti. Piknikas prasidės 9 val. ryte. Įžanga 25c. poral. *Komitetas.*

BALIUS!

Jaunų Vyrų Draugiškas Kliubas rengia Gegužinį Balių, 15 d. Gegužio (May), 1910 m., Freiheit Turner svetainėj, 3417 So. Halsted St., Chicago, Ill.; pradžia 6 val. vakare; muzykė bus F. E. Cansijaus. Malonei užkviečiame jaunas mergeles ir vaikinus atsilankyti į musų tą balių, ant kurio visi priimniai pasiviešėsite prie geros muzikos ir kitokių žaislių parengtų Jaunų Vaikinų Kliubo. Šis Kliubas ir jo baliai jau visiems gerai žinomi: jeigu jis parengia balių, tai jis esti didžiausiu jaunuomenės užganėdinimu. Nepamirškite tik 15 d. Gegužio. *Komitetas.*

PIRMAS DIDELIS BALIUS!

Dr-stė Meilė Lietuvių Amerikoje rengia pirmą balių, kurs bus Freiheit Turner salėj, 3417 So. Halsted St., 14 dieną Gegužio (May), 1910 m.; prasidės 6 val. vakare ir trauksis iki 3-čiai val. ryto. Įžanga porai 25c. Muzika bus pirmos kliasės, kuri grieš puikiausius šokius. Bus teipgi gerų gėrymų, kvepiančių cigarų ir gardžių užkandžių. Visus kuoskaitlingiausiai užkviečiame atsilankyti ir linksmai praleisti laiką. Su guodone
Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau Aleksandro Blusio; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., iš Kuršėnų. Trįs metai Amerikoj. Važiuodami į Ameriką susitikome Prusuose, Amburge, o potam nežinau kur jis yra. Turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu.

Jonas Drazdauskis
310 Kensnigton Ave., Kensington. Ill.

Pajieškau sau apsivedimui merginos arba našlės, tik be vaikų, senumo nuo 30 iki 35 metų. Aš esu našlys; turiu savo namą. Platesnėms žinioms meldžiu kreiptis per laišką.

Mikolas Radzevičius
Box 47, Benld, Ill.

Pajieškau keturių jaunų merginų ant kvatieros pareiti; turiu dailius ruimus; laikau dykai — bet turi darbu atidirbt vakarais.

Prof. Julius
2124 So. Halsted St., Chicago, Ill. ant 3-čių lubų.

Pajieškau tėvo Jono, brolio Antano Kleivių; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Skirsnemunės parap., Antkalniškių kaimo; 20 metų Amerikoj; dirbo mainose apie Pittsburgą, Pa. Jie patys ar kitas malonės duoti žinią adresu:

Jonas Kleiva
114 Galpin St., Naugatuck, Conn.

Pajieškau savo brolių Kostanto ir Karaliaus Gelažauckų; iš Suvalkų gub., Seinų pav., Liškavos par., Radiščiaus kaimo; turiu svarbų reikalą, meldžiu, jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Motiejus Geležauskas
P. O. Box 334, Vandergrift, Pa.

Aš Ona Mockienė, 3 nedėlios kaip atvažiavusi iš Lietuvos pajieškau savo vyro, Juozapo Mockaus, paeinančio iš Kauno gub., Raseinių pav., Sartininkų vol., Margiškių sodos. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Mrs Ona Mockienė
1624 Newberry Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo vyrą Antaną Stazsavskį; Kauno gub., Raseinių pav., Kražių vol. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Mrs Stanislava Stazsavskienė
4514 S. Paulina St., Chicago, Ill.

Aš Vincas Rinkevičius, pajieškau savo pusbrolio Jono Aleksaičio iš Baltrušių kaimo, ir draugų: Juozo Čepaičio iš Šunckų kaimo, Pijušo Galesevičiaus iš Aglinčiškės kaimo, Vinco Rynkevičiaus iš Išdegos kaimo ir Jono Gneizevičiaus, kuris yra siuvėju. Visi jie iš Suvalkų gub. Nuo jų iškeliavimo iš Lietuvos į Ameriką nežinau kur jie randasi. Jeigu kas apie kurį jų žinote, arba jie patys, meldžiu suteikti man žinią šiuomi adresu:

Vincas M. Rynkevičius
262 Hamilton st., Grand Rapids, Mich.

Pajieškau savo dėdės Andriaus Dėlkaus; paeina iš Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Janavo gm., Deivoniškių kaimo; girdėjau buk pirmiau gyveno Mahanoy City, Pa. Turiu svarbų reikalą, dėlei pasimirimo dėdės Adomo Dėlkaus. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Anna Endroll
2001 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pajieškau Matildos Kislauskienės; Kauno gub., Raseinių pav., iš Batakių miesto. Girdėjau gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

J. P. Vargdieneles
9 Monroe St., New York City, N. Y.

Pajieškau savo giminaičių ir draugų. Aš esmiu iš Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilko pav., Tuzalčių kaimo. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Antanas Bertulis
670 W. 18 St., Chicago, Ill.

Pajieškau Jono Marazo; paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Vabalninkų par., Unčiškių sod.; 18 metų kaip Amerikoje; 1909 m. gyveno Pittsburg, Pa., užsimdavo visokiais biznias. Dabar nežinau kur jis yra. Turiu pas jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

I. Gozewitz
P. O. Box 411, Raymond, Wash.

Pajieškau Mike Smith arba J. Janson, apie 6 pėdų augščio, tamsių plaukų, per vidurį šukuojamų; apie 19—20 metų senumo; kalba lietuviškai ir latviškai; Blue Sarge nešioja siutą ir kietą skrybėlę; išsižiuri kaip koks angelas; labai lėtai šneka. Prasišalino 3 gegužio, 1910 m. Jeigu kas kur tokį pastėmytų, meldžiu duoti man žinią, už ką duosiu 25 dol. nagrados ir busiu dėkingas.

Jonas Lukauskis
215 Cedar St., Aurora, Ill.

Pajieškau savo dviejų pusbrolių, Antano Milaus ir Jono Milaus; apie 8 metai Amerikoj; girdėjau gyvena kur apie Chicagą. Jiedu paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Vaiguvos parap., Meškučių sodos. Jiedu patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

K. Urbanavičia
273 Myrtle St., New Britain, Conn.

Pajieškau savo seseries Rozės Švazaitės; Kauno gub., Šiaulių pav., Veikšnų par., Padvarių sodos. Girdėjau, kad yra Amerikoje. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Miss Anna Švazaitė
in Hospital, Bryn Mawr, Pa.

Pajieškau savo draugės Barboros Švazaitės; Kauno gub., Šiaulių pav., Veikšnų par. Ji žadėjo važiuot į Lietuvą, bet girdėjau, kad dar tebėra Brooklyne, N. Y. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

P. Wolska
in Hospital, Bryn Mawr, Pa.

Pajieškau savo brolio Jurgio Ponižausko ir pusbrolio Jokubo Ponižausko; Vilniaus gub. ir pav., Gelvanų par., Pusiligiškių kaimo. Brolis 10 metų, o pusbrolis 8 metai Amerikoj; pirmiaus gyveno Baltimore, Md., o dabar nežinau kur. Jiedu patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Frank Panezevskis.
600 Madison St., Beaver Dam, Wis.

Pajieškau savo švogerio Antano Marcinkaus; paeina iš Kauno gub., ir Kauno pav., Čiakiškės par., Pabalių kaimo. Iš Lietuvos jis atvažiavo į Chicagą, 1907 m. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

A. Paskevich
309 Second Ave., So. Seattle, Wash.

Pajieškau savo drauge Povylo Jurgelionies; paeina iš Kauno gub., Ukmergės pav., Kupiškio par. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Jos Opsega
273 Botes St., Lewiston, Me.

Pajieškau Jono Riškaus; Kauno gub., Telšių pav., Alsiedų par., Dišlių sod.; 5 metai kaip iš Lietuvos; girdėjau jis esąs Kensingtone, Ill. Jis pats ar kas kitas malonės duoiti žinią adresu:

Franciškus Butkus
298 First Ave., Milwaukee, Wis.

Pajieškau savo trijų draugų, brolių, Kazimiero ir Antano ir Petro Navickų; Kauno gub. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

J. Chernauskis
Grant town, W. Va.

Ant Pardavimo.

Pardavimui. Kampinis namas ant 49th Av. ir 14th St. ant dviejų lotų, bučernė ir aptieka, ir gyvenimai ant šešių familijų. Atnėša randos $120. Savininkas nori išvažiuoti į Seną Krajų ir todėl parduoda šį namą. Atsišaukite ant šio adreso: 4845 W. 14th st., Grant Works, Ill.

Pardavimui grocernė ir bučernė, lietuvių apgyventoje vietoje vienui viena. Biznis išdirbtas. Vieta nuo seno laiko. Gera vieta ir geras biznis. Turinti gerą kapitalą malonėkite atsišaukti adresu: 11749 Michigan Ave., Chicago, Ill. Parsiduoda dėlto, jog savininkas su neatbutinais reikalais išvažiuoja į Lietuvą.

Pardavimui geras saliunas. Pigiai. Aplink apgyventa lietuvių ir lenkų. Parsiduoda už $3000 su visukuo, su didelia cigarų sankrova ir forničiais ant dviejų flatų. Laisnis užmokėtas už visą metą. Biznio darosi už $60 kasdien. Parsiduoda dėl savininko nesveikatos. Atsišaukite per laišką pas: Theodore Kendall, 6 Wabash Ave., Chicago, Ill., % Delaney & Murphy.

Parsiduoda lietuviškas saliunas ant Canal st. Gera vieta. Parsiduoda pigiai. Parsiduoda dėl to, kad savininkas eina į kitą biznį. Adresas: 1112 So. Canal St., Chicago, Ill.

Pardamimui Valgių ir Mėsos Krautuvė; pigiai; gera pramonė ir gera vieta; po nr. 3228 Fisk St. Turi buti parduota dėl to, jog nori apleisti miestą. Kviečiame ateiti peržiūrėti ir pasiulyti kainą.

Thos Boruta
3228 Fisk St., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauju gaspadinės (hausekeeper), suaugusios merginos arba našlės. Gera mokestis. Atsišaukite antrašu:

P. M. Kaitis
1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Reikalingi prasilavinę vyrai dirbti gelžkelių kieme (jarde), teipgi geras karpytojas. Nuolatai darbas ir gera mokestis geriems darbininkams. M. Cohen & Son, 39-th St. ir Ashland Ave., Chicago, Ill.

Reikalauju 4 merginų pagelbėti mokinimui jaunuomenę šokti; kurios mokate šokt, malonėkite ateiti po antrašu: 2124 So. Halsted St., Chicago, ant 3-čių lubų, pas Prof. Julius. Gera mok

Reikalingi 15 Geru Kriaucziu

prie

moteriškų drabužių siuvimo. Turi buti geral susipažinę su savo darbu. Teipgi reikalingas geras prosintojas moteriškų drabužių. Užmokestis geras. Darbas ant visada. Norinti geros vietos atsišaukite sekančiu adresu:

Mr. Louis Kasper

3129-31 Wentworth Avenue

Phone Yards 2263. Chicago, Ill.

Burtininkų Kazyros (Kortos)

Visi žinote, kad burtininkai (Amerikoje vadinami Fortune Tellers) spėja žmogui laimę ar ateitį su pagelba Kazyrų (Kortų). Ar toki burtininkų spėjimai iš nukeltų Kazyrų turi kokią vertę, mes apie tai nekalbėsime, tik pasakysime, kad yra tukstančiai žmonių, kurie pas tokius burtininkus lankosi įspėjimui savo ateities ar laimės ir moka jiems už tai po kelis ir po keliolika dolierių. Garsiausia ant svieto burtininkė bubuvo tai pone LENORMAND Paryžiuje, Francuzijoje, kuri su pagelba savo Kazyrų visiems įspėdavo ateitį. Pas ją vaikščioja kelti Kazyras viso svieto didžiunai, kunigaikščiai ir karaliai ir kiekvienam jį ateitį įspėdavo.

Po myriui virš minėtos burtininkės jos Kazyros pateko į svietą ir šiądien jomi naudojasi garsiausi svieto burtininkai, ir kiekvienas, kas jas turi, gali su joms įspėti ateitį teip gerai kaip ir burtininkai. Šios Kazyros su pilnu išaiškinimu lietuviškoje ir lenkiškoje kalbose, kaip jas vartoti ir kaip ateitį įspėti yra dabar gaunamos musų štore. Kaina jų 75c.

Šios Kazyros yra geriausia bovykla liuosame laike ir su jom, ne tik save, bet ir visus kitus geriausiai nubovysi. Šelmyniškuose ir draugiškuose susirinkimuose.

Siųsdami pinigus ant kazyrų adresuokite:

THE BRIDGEPORT CLOTHING Co.
3246 So. Halsted St., Chicago, Ill.

The Bridgeport Clothing Co.

3246 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Mokykla Šokių!

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną, jauną ir seną. Išmokys 6 rušių valcą teip, kad galėsi drąsiai eiti publikoje šokti. Teipgi išmokys ir kitokius šokius su 6 vakarais, kasvakaras nuo 8 val. iki 11. Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis, tegul ateina į svetainę po numeriu 2119 So. Halsted st. Mokinama kasdien, apart šventų dienų. Prof. Julius S. praneša visiems, norintiems išmokti šokti, kad ateitų adresu: 2124 So. Halsted st., ant 3-čių lubų, į ofisą, kuris buvo atdaras nuo 5 iki 8 val. vakare. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokti šokt kadrilių budami toli nuo Chicagos, kad atsišauktų per laišką; kadrilių galima išmokti be pagelbos kito.

Pranešu visiems, vaikinams ir merginoms, kad rašytusi į Kliubą, vadinamą "Buck 8 Wing". Dėlką (gig) išmokinu ant lengvų išmokėjimų. Kiek tai yra dailių lietuvaičių ką gali lošti teatrus, bet kas iš to, jeigu jos bus su nerangiomis kojoms ir bile kur eidamos, jeigu užmins ant bananos lupynos, parvirs, kaip ilgos, ant šaligatvio. Kada kojos išlavintos, tada drąsiai galima mint ant bile lupynos ir neparvirsi. Ateik mokintis dėlką, kurių išmokinu 50 rušių. Vieną lekciją duosiu dykai. Jeigu nepaims noras daugiaus mokintis, tai galėsi nesimokinti. Aš žinau ant pats savęs; kada pradėjau mokintis, tai noras imia daugiaus ir daugiaus lavintis teip jog ir dabar dar imu lekcijas nuo artisto. Kas mane pažystate, ateikite, o pamatysite kiek aš turiu nuo artisto užtikrinimų.

Ar gi ne butų dailu, jeigu per kokį vakarą, po dainų, pašoktum dėlką, o po paplojimui delnais vėl kitonišką ir teip toliaus? Todėl stengkimės šviesti musų tautą iš visų pusių!

Prof. Julius S., 2124 S. Halsted St.
Svetainė: 2119 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

LIETUVIŠKAS DARBO BIURAS.
Reikalingos Merginos į Hotelius, Restauracijas, į privatiškus darbus, į skalbyklas ir ynvairius Fabrikus.
Hanczuk ir Wisniewski
1719 W. 47 St., Chicago, Ill.

Mes galime išimti pasidėtus pinigus iš visų Maskolijos Bankų ir parsiųsdinti juos į keturias sanvaites laiko. Už parsiųsdinimą tokių pinigų imame po $1.00 už kiekvieną $100.00 ir po 50c. už kiekvieną $100 viršaus $500.
Mes teipgi atliekame įstatymiškus ir komercijališkus reikalus. Patafimams ir nurodymams kreipkitės prie
RUSSIAN AMERICAN BUREAU,
6 Fifth Ave., Chicago, Ill.

✝

Pranešu visiems giminėms ir pažystamiems, kad šiomis dienomis persiskyrė su šia pasaule Andrius Bagdanavičius apie 43 metų senumo, buvo nevedęs; šiam miestelyje pragyveno 15 metų; jisai turi Amerikoj tikrą brolį, vardu Antanas, gyvenantį Shenandoah'ryje, Pa. Kas norės platesnių žinių ,meldžiu kreiptis šiuomi antrašu:

A. Zelan
Box 706, Turner Falls, Mass.

LABAI GERA PROGA!
Mieste Sheboygan ,Wis., labai gera proga pirkti bučernę. Čia lietuvių gyvena apie 800. Bučernė parsiduoda su visais įrankiais: 3 vogos, stalai, malimui mėsos ir dešrų kimšimui mašinos, teipgi arklys su pleškėms ir vežimais. Labai čia butų reikalingas lietuvys bučierius. Kreipkitėsi per laišką arba ypatiškai antrašu:
C. Marcinkevičius
410 N. 8th St. Sheboygan, Wis.

TĖMYKITE LIETUVIAI!
Didžiausias išpardavimas lotų naujame miestuose ir didžiausių dirbtuvių ir kitur

apielinkėje. Miestas Gary prasidėjęs ketvirtas metas, o dabar jau turi 25.000 gyventojų, turi didžiausias ant svieto plieno dirbtuves ir daugel kitų kurios dabar jau pradėtos statyti, o neužilgio ir daugiaus dirbtuvių pradės statyti. Dabar dirba tenai daugiaus kaip dvidešimts tukstančių darbininkų, o neužilgio dar kitatiek bus reikalaujama. Jis turi geriausias ant svieto vandens nubėgimo ir traukimo prietaisas, teipgi elektrikos šviesą turi daug brukuotų gatvių, ten prieina visos didžiausios geležkelių linijos. Žodžiu sakant Gery, Ind. yra geriausiai įtaisytu miestu. Čia yra daug didelių Bankų, Hotelių, Bažnyčių ir Mokyklų. Jau ir lietuviškai bažnyčiai paimta vieta, ir ją neužilgio pradės statyti. Apart Gary turime ir kitas vietas, tokias kaip Gary on the Hill, Godar Park, So Gary ir tt. Lotus parduodame ant lengvų išmokesčių: $10.00 iš kalno ir po $5.00 į mėnesį; nereikia mokėti procentų nei taksų, nes tą viską mes patys apmokame. Laike ligos, arba bunant be darbo, nereikalauji mokėti. Čia yra geriausios vietos saliunams, nes saliunai per metą laiko buvo uždarytais, o dabar vėl atsidaro ir pigiai išsiduoda, todėl kas pirmesnis, galės geresnę vietą išsirinkti. Meldžiame pamatyti musų pardavimo vietą ir pamėginti musų pirkimą, o persitikrinsite, jos mes esame pasirengę kiekvienam patarnauti ir padėti pagal išgalę. Broliai, pasiskubinkite nelaukdami ilgai, nes svetimtaučiai pluste-plusta iš visų pusių ir perka lotus;. ilgiau palaukus, kad kas ir norėtų negalės gauti geros vietos, ypač netoli lietuviškos bažnyčios. Todėl dabar pasirupinkite, pakol dar laikas, nes pavasaris artinasi ir kainos greitai kyla augštyn. Platesnėms žinioms kreipkitėsi pas

FRANK STASIULIS
4528 So. Wood St., Chicago, Ill.
Telephonas Yards 720.
Offisas 21st St ir Broadway,
Gary, Indiana.
Telephonas 180.

Tėmykite, Lietuviai!

Pigiai parsiduoda šios knygos:

1. Mokslas, sveikata ir kultura. Proto lavinimasis ir išsivystymas žmogiško kuno kulturoje, su 19ka gimnastiškų paveikslėlių, parodančių, kaip išlavinti ir ištobulinti žmogaus kuną. Kiekvienam labai naudinga knygelė. Kaina ..... 25c.

2. Vadovas, arba mažas žodynas. Antra laida. Gerokai padidintas ir naudingesnis už pirmąjį; išmokimui teisingai angliškos kalbos. Kaina 40c.

3. Vabalnykiečių Dainos. Surinktos lietuvių senovės ir dabartinių laikų; gražiausios lietuviškos dainos. Kaina ..... 25c.

4. Pasakos, Pritikimai, Veselijos ir Giesmės. Surinktos kun. K. Olekniaviciaus. Antra laida. Pulki knyga. Kaina ..... 30c.

5. Vadas prie Moterystės. Labai žingeidi knygėlė; epigramiški, iš dalies satyriški išsireiškimai link meilės prietikių. Butinai reikalinga perskaityti kožnai merginai norinčiai priimti stoną moterystės. Kaina 15c.

6. Burtininkų Paslaptįs. Labai akyva knygelė, talpinanti savyje naudingus apskaitymus. Kaina ..... 25c.

7. Morališkas Kabalas. Paimtas iš Salemono knygų; pasakanti žmogaus laimę ir nelaimę. Kaina ..... 15c.

8. Tikrosios Dainos. Iš visur surinktos: Kariškos, Darbininkiškos ir juokingos dainos. Kaina ..... 15c.

9. Teisingos Paslaptįs. Daktariška knygelė: naudinga merginoms ir moterims; iš ko gali atrasiti didžiausią sau laimę. Kaina ..... 25c.

10. Dainos Vasaros Grožybių. Labai puiki knygelė. Kaina ..... 20c.

11. Apgailestavimo Balsai. Graži dainų knygelė. Kaina ..... 15c.

12. Šlėktų Malonės, arba Majuvka. Praščiokėlio eilės. Kaina ..... 10c.

13. Dvasiški Vadovai ir Parmazonai arba Baisumas Dievo Rustybės. Antra laida. Aprašymas, kaip kunigai mokina žmones, o jie patys kitaip daro. Naudinga perskaityti kožnam geram katalikui. Kaina ..... 15c.

Šios visos knygos yra išleistos M. G. Valasko spaustuvėje.

Perkupčiams, kas ims nemažiaus kaip už $10, nuleidžiam šešiasdešimtąpenktą procentą ($65%).

Norinti gauti šias knygas adresuokite:

M. G. VALASKAS,
345 Kensington Ave., Kensington, Ill.
Chicago.

Dykai.

Kiekvienas žmogus, jeigu gauna kokį daiktą dykai, vadina tą dovana, ir yra dėkingu. Iš visų daiktų gyvėnime žmogaus namas yra reikalingiausiu. Mes turime daug namų kurie pasilieka visai dykai po kelių metų. Tokį namai atneša didelį pelną ant įmokėtų pinigų, ir per kelis metus tas pelnas sugrąžina pirkėjui įmokėtus pinigus su procentu. Namas tada pasilieka amžina pirkėjo savasčia ir pinigai sugrįžta jam į kišenių. Tas išrodo negalimu daiktu, o vienok teip tikrai yra. Kas ateis į musų ofisą tas persitikrins kad mes sakome teisybę.

Pirkti namus dabar yra geriausias laikas, nes pavasaryj kiekvienas gali gražiai padabinti savo kiemus žolynais ir gyventi tikrai gražiai. Kiekvienas, kas turi nemažiau kaip $300 iki $3000 sučėdytų pinigų, gali pas mus nusipirkti namą. Mes turime ir pigius ir brangius, mažus ir didelius, paprastus ir naujausios mados puikiausius namus. Jeigu reikalaujate randos, tai visuprim ateikite pas mus apžiurėti musų namus ant pardavimo, o persitikrinsite, kad jums geriau užsimokės nelaukiant ilgiau nusipirkt sau namelį arba didelį namą. Mes turime pardavimui tokius namus, kad jums visiškai patiks, ir stebėsitės, kaip mes galime parduoti už teip pigias kainas.

Šitą sanvaitę mes nepaduodame kalnų jokių namų, nes turime per daug, kad visus paminėti, bet tiktai tiek pasakytį galime, kad parduosime jums gerą namą už $1000 iki $6000.

Teip pat turime labai pigių lotų geose vietose teip bizniui kaip ir pastatymui gyvenimo namų. Todėl kas nori turėti lotą už $600 iki $1500, tas jį ras pas mumis. Pas mus gali pirkti bėdnas ir bagotas, ar turi laug ar mažai pinigų. Mes duodame pagelbą kiekvienam geram žmogui. Laikas pirkti namus yra dabar. Ateikite tuojaus, o mes jums luosime visus reikalingus paaiškinimus dykai.

A. Olszewski

3252 S. Halsted St.

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street
Ant. Jankauskas, 37 Hudson ave
F. Jermalas, 215 Berry Street
J. Milewski, 124 Grand st
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 657 W. Baltimore St.

BROCKTON, MASS.
J. Pocius, 175 Ames St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1644 W. North Ave.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th St.

ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Reklaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St

New Haven, Conn.
J. J. Vaitkevičius, 227 Chapel St.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic
Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.
J. J. Kalakauskas, 55½ Green St.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsirašyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Janušas kelialaujantis Agentas po Illinois valstijį.

Brooklyn, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand St.
A. Lesniauskas, 298 South 1st St.
Jos Matulis, 262 Metropolitan Av.

Baltimore, Md.
Petras Glaveckas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. I. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley Ave.
And. Jurevičia, 3837 Auburn Av.
Vinc. Linka, 1813 String St.
Stan. Petrulis, 3312 S. Halsted St.
Geo. Pupausky, 1112 S. Leavitt St
K. Steponis, 3143 S. Halsted St.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Av. S. E.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Bartkevičius, 877 Cambridge St.
C. Kavolius, 42 Washington st.

HAMMOND, IND.
Zen. Juciavičius, 235 — 155th St.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lecevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

HAZLETON, PA.
Ant. Shukis, 103 N. Wyoming St.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador St.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 72 N. Chicago st.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 1811 Wharton St.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 28 Austin St.

Paterson N. J.
A. Varškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 310 E. State st.

SO. CHICAGO, ILL.
Pet. Ostrovskis, 8701 Commercial Av.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street
J. G. Gegužis, 28 W. Broadway.

Springfield, Ill.
G. Tachilauckas, 1217 W. Jefferson St.

Scranton, Pa.
Geo. Baltrunas, 2018 Luzerne St.
Juos. Petrikys, 1514 Ross Ave

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 38 E. Centre St.

Union City, Conn.
D. F. Eimaitis, 65 Brennan st.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 824 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Naujausios Knygos

gaunamos "Lietuvos" Redakcijoj.

APIE BALTRŲ-GIRTUOKLĮ. Vaizdelis iš gyvenimo Baltraus girtuoklio. Rygoje, 1909. Pusl. 32 ..... 10c.

ARCHAIOLOGIŠKI TYRINĖJIMAI. Gaidės apylinkėje. Kun. Juozapo Žiligo. Su 21 paveikslėliu. (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilniaus, 1909. Puslapių 23 ..... 40c.

ANTANO BARANAUSKIO, (A. a. kunigo vyskupo) laiškai į profesorių Joną Baudouin'ą de Courtenay. (Iš lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909 m. Pusl. 28 ..... 40c.

BURTAI. Zigmanto Przybylskio vienaveiksmė komedija. Išvertė ir išleido Liudas Gira. Vilnius, 1909. Pusl. 16 ..... 10c.

DŽIOVA, JOS PRIEŽASTĮS IR KOVA SU JA. Dr. K. Jokanto. (Marijampolės paskaita), Vilnius, 1909. Pusl. 38 ..... 10c.

GILSĖ. Dzukų legenda ir BOBUTĖS VARGAI. Parašė Vincas Krėvė. Vilnius, 1909. Pusl. 42 ..... 10c.

GIMDYMO SLEPINIAI. Parašė Vidunas. Labai naudinga ir verta perskaitymo kiekvienam šitą knygelę. Tilžėje, 1909 m. Pusl. 96. Kaina 45.

IŠ SEINŲ VYSKUPYSTĖS HISTORIJOS. Parengė spaudon J. Basanavičius ir K. Grinius. (Iš "Lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909. Puslapių 41. Kaina ..... 50c.

KLAIDA. Apysaka parašyta Laydynų Pelėdos. Kas šios raštininkės veizdelius skaitęs, tas žino jų vertę ir nesigailės šią knygelę perskaitęs. Ji parašyta iš lietuvių gyvenimo. Vilnius, 1910. Pusl. 520 ..... $1.00.

"LIETUVIŲ TAUTA". L. Mokslo Draugijos raštai. Knyga 1, dalis 3. Vilnius, 1909. ..... $1.25.

MUSŲ GERASIS. Dviejų veiksmių komedija. Parašė žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 26 ..... 10c.

NAŠLAITĖ. Drama keturių veikmių. Parašė M. Valinčius. Boston, Mass. 1909, pusl. 22. Kaina .. 10c.

NUO AUDROS PASISLĖPUS. Parašė žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

RASYBOS LAVINIMOSI DARBAI. Pradėdamomsioms mokyklėms. Sutaisė mokytojas S. Vaznelis su pagelba J. J. Šiauliai, 1909. Pusl. 112. Kaina ..... 20c.

Nauji Muzikališzki Veikalai.

Lietuviška muzika. ČESLOVO SOSNAUSKIO.

V. Sąsiuva. UŽMIGO ŽEMĖ. Sustatyta vienam balsui, fortepianui pritariant. žodžiai Maironio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VI. Sąsiuva. Ta pati daina UŽMIGO ŽEMĖ. Mišriems balsams a capella. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

VII. Sąsiuva. SKUBINK PRIE KRYŽIAUS. Vienam balsui, fortepianui arba vargonams ir smuikui pritariant. žodžiai kun. M. Gustaičio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VIII. Sąsiuva. SIUNTĖ MANĘ MOTINĖLĖ. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909. Kaina ..... 50c.

IX. Sąsiuva. KARVELĖLI. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909 m. .... 40c.

X. Sąsiuva. TU MANO MOTINĖLĖ. Liaudės daina. Duetas sopranui ir altui, arba dvibalsiniam moteriškam chorui. Peterburge, 1909 m. .. $1.00.

XI. Sąsiuva. LĖKK SAKALĖLI. Liaudės daina, keturiems mišriems balsams. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

GIESMĖ Į PANELĘ ŠVENČIAUSIĄ. Vienam balsui (Barytonui arba Mezzosopranui) su vargonais. Muzika Juozapo Naujalio. Op. 11. Kaunas. Kaina ..... 45c.

Vaikams gražios su paržuotais piešinėliais-paveikslais Knygelės.

I. Gražųs paveikslėliai, bet dar gražesni aprašymėliai. Vilnius, 1910. Kaina ..... 10c.

II. Kas atsitiko kiaulių namuose. Vilnius, 1910. ..... 10c.

III. Kiek daiktelių įvairių — tiek eilučių įdomių!.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

IV. Nesigailėsi, vaikeli, perskaitęs šitą knygelę! Vilnius, 1910. .... 10c.

V. Sveiki gyvi! Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

VI. Dėdės Tomo Trobelė. Vilnius, 1910 m. ..... 15c.

VII. Kiek čia įvairių žvėrių ir naminių gyvulių!.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

VIII. Pelenė. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

IX. Robinzonas. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

X. Raudonoji kepuraitė. Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 15c.

XI. Gul' šiandieną jau ant šieno.... Imant kartu visą 11 vaikų knygelių, nuleidžiama 25% arba visos už Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 20c.

Knygų Kataliogas

No. 4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 128. .... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Swett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25
Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybė. Chicago, Ill 1902, puslapių 99. .... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Velių bei Velnių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. $1.50
Aučimo apdaruose. $2.00

No. 381 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. .... 15c

No. 397 Kepios kančios. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. .... 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surankiotos iš visur 24 dainos naujos gadynės ir revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. .... 15c

No. 471 Akyvi apsireiškimai svieto, į kuriuos žmonės nuolat žiuri, bet jų geral nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griaustinai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. .... 25c
tiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238. .... 75c
Apdaryta. $1.00

No. 1209 Angliškos Kalbos Vadovėlis tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1908, pusl. 90. .... 25c

No. 1300 Rankvedys angliškos kalbos. Pagal Ollendorfą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktišklausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, pusl. 397. .... $1.25
Apdaryta. $1.50

No. 1326 žodynas lietuviškai-angliškos kalbos. (Dalis I.) Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti audimo apdaral. Chicago, Ill. 1902, pusl. 382. .... $2.00
Popieros viršais. $1.75

No. 1327 žodynas angliškai-lietuviškos kalbos. (Dalis II.) Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti. teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdaraais, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. $4.00
Ta pati knyga popieros apdar. $3.00

No. 1328 žodynas lietuviškai-angliškos ir angliška lietuviškos kalbų (abi dalys — I ir II, t.y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems geral pažinti anglišką kalbą. Formatas ir apdaral tokie pat kaip No. 1327. $6.00

No. 1329 Žodynas. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. (Čia audimo nėra nė biškio.) $7.00

No. 1457. Dangaus Augštumas ir žmogaus Senumas; Anykščių šilelis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė P. M. Pusl. 112. .... 15c

No. 1420 Tikyba ir mokslas. Tikėjimiški, mokslišką ir draugiškai-politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šliupo. Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, puslapių 211. .... 50c

No. 1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo šviesoje moksło. Pagal svetimus šaltinius lenkiškai sutaisė F. J. Lietuviškai vertė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262. ..... 50c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dalidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 93. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nusbaumą sutaisė Šernas. Mokslas, kokių budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vabalėlių, iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. .... 40c

No. 525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie įvairius musų žemės augalius, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129. .... 35c

No. 526 Kada ir kokiu budu svietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 149. .... 35c

Naujiena Kuri Nudžiugins ir Palinksmins Daugel Serganczių, Silpnu ir Nualintu Vyru Ar ši nustojęs kantrybės, nervišką, nupuoles sveikatoje? Ar persengęl tiesas sveikatos arba gamtos? Ar manai apsivesti? Ar ši tinkančiam padėjime užimti užduotis žemyniniu gyvenimo? Jeigu yra mažiausiš abejonė jog randasi užsiviliksai chronišką liga duguryje tavo klapatę, tai atsišauk ant žemiaus paduoto adreso, o sp. turėsi patarimą ir ištirinėjimą dykai! Mes ištirinėsime tavę visai dykai, ir jeigu ligydymas bus galimas, tai mes ligydysime už kožemiausią kainą. Ne užsiledi ant savęs jokių pareigų atsišaukdamas pas mus dėl bemokestinio pasiteiravimo. Mes perstatysime padėjimą viso dalyko tikroje šviesoje, o tada galėsi gydytis jeigu norėsi.

Nei Dolerio Nereiks Moketi Pakol Nebusi Užganedintas Savo Locnoj tžintyj kad Mes Esame Teisingi, Pilnai Atsakanti ir Užsitikimi. Jeigu turi kokį nors nesveikumą inkstų, puslės ar šlapumo ravelių, jeigu jauti nesmagumą ir skausmą, jeigu randasi koks padėjimas dėl kurio nesinori kreiptis prie šelmyniško gydytojaus, kaipo tai: silpnumas, nervišką negalė, silpna arba sumažinta atmintis, nemiegojimas, gedingumas, nubėgimai, nevarvėjimai, silpninanti sapnai ir išnaudota gyvybė; jeigu turi guzuotas ir susisukuses gyslas, jeigu kenti nuo užsikrečiamų ligų kokios nebut rušies kurios tamistai daro nesmagumą; jeigu turi nors vieną iš skaitlingų ligų kuriom vyrai gali but apimti; jeigu keuti nuo pertankių dasileidimų; jeigu turi votis, skaudulius burnoje ir ant liežiuvio; jeigu plaukai tavo sleika; jeigu turi slaptingą ligą; jeigu turi užnuodintą kranją arba nors vieną iš ligų kurių auka tampa vyrai—TAI MES GALIME TAVE IŠGYDYTI IR TA PADARYSIME. Ateik pasikalbėti su mumi didžiausiame privatiškume ir nekrote, o mes padėsime atsikratyti nuo visų kliučių kotrumpiausiam laike. Mes turime labai didelį patirimą gydyme tokios rušies ligų ir užtikriname ligydymą. Mes netiktai palengviname, bet ligydome tikrai ir ant visados. Ateik ir pasižiurėk ant skaitliaus lietuvių kurinos mes ligydėme. Mes ligydysime teip tikrai kaip atsišauksi pas mus. Silpni vyrai, kurie nustojote vilti pasveikimo besigydydami kur kitur, ateikit pas mus, mes atkreipsime ant jus musų specijališką atydą teip jog atgausite savo vyriškumą ir busite vadovais terp savo sandraugų.

PATARIMAS IR IŠTIRINĖJIMAS VISAI DYKAI. GYDUOLĖS DYKAI IKI IŠGYDYMUI

CHICAGO MEDICAL CLINIC

344 SO. STATE ST., arti Harrison gatves, CHICAGO, ILL.

Musų ofiso valandos yra nuo 10 valandos ryto iki 4 po piet ir nuo 6 iki 7 vakare. Jeigu negali atsišaukti terp tų valandų, tai gali atsišaukti terp 10 ir 12 Nedėliom. Atsišauk asobiškai. Mes kalbame lietuviškai.

APSKELBIMAS

APIE NAUJA MIESTA GARY INDIANA.

Mieste GARY jau yra nemažas burelis lietuvių apsigyvenę ir kasdiena dauginasi daugiau. Visi gyvena sutikime. Darbų yra iki valei visokių; iš kitų miestų pribuvusiems darbą galima gauti kasdieną. Teipo-gi jau pradeda tverti lietuvišką parapiją, NES GARY SECURITIES KOMPANIJA dovanojo lotus del lietuviškos bažnyčios statymo, delto-gi dabar yra gera proga pirkti lotus arti bažnyčios arba ir be skirtumo po visą miestą GARY, nes dabar dar parduodam žemomis prekėmis ir ant lengvų išmokesčių.

PASARGA tiems, kurie norite pirkti lotą arba namą, ateikite tiesiog prie musų, nes męs esame savininkais žemės, nes atsiranda tokių agentų, kurie pardavinėja ant musų kompanijos vardo be musų žinios, ir išsidrukavoja korteles, plenus ar kur sugriebę ir vadinasi GARY SACURITIES COMPANIJOS AGENTAIS. Bet paklauskite anų, ar jie turi paliudyjimą nuo KOMPANIJOS. Norėdami dasižinoti tikrai kur bus lietuviška bažnyčia, atsilankykite į musų offisą, o męs tikrai parodysime kur yra dovanoti lotai dėl lietuvių ant statymo bažnyčios.

MES TEIP-GI STATOME NAMUS ANT LENGVU IŠMOKESČIU. Skoliname pinigus. Teip-gi ir visus kitus propertinius reikalus atliekame kuogeriausiai ir pigiausiai.

Norėdami pirkti lotą arba namą ir pamatyti visą miestą GARY, neikit pėksti, ateikite į musų offisą ir paimkite musų AUTOMOBILIU, kuris jums nieko nekaštuos, o męs apvežiosime ir aprodysime abelnai visą jo stovį ir vertę.

GARY SECURITIES CO.

Capital stock 50.000.00

Room 6-7 First National Bank Bldg, Gary, Indiana.

Chicago office: 668

Ar moki Angliszka Kalba?
Ar Nori Ja Iszmokti?

Teip, nori, nes žinai kad žmogus Amerikoje be angliškos kalbos yra nieko nevertas ir kad mokantiejie ją visur užima pirmas vietas. Taigi ir tu nori ją išmokti ir labai geistum, kad kas tau nurodytų budą, kokiu ją galėtum greitai ir gerai išmokti. Todėl mes čia nurodysime tau budą, kokiu angliską kalbą galima išmokti labai greitai ir gerai.

Sztai musu budas:

Pirmiausiai perskaityk Knygelę "VADOVĖLIS", kurią rasi musų Katalioge po No. 1209 ir gerai įsitėmyk ką ji mokina. Paskui perskaityk Knygą "RANKVEDIS ANGLIŠKOS KALBOS", kurią rasi musų Katalioge po No. 1300, tai šita supažindys tave su angliškos kalbos pamatais ir konstituciją; o tada paimk musų vėliausiai išleistą Knygelę vadinamą

Kaip laiszkus raszyt lietuviszkjo ir angliszkoj kalboj

tai šita Knygelė su trumpu laiku išmokins tave netik angliškai kalbėti, bet ir laiškus rašyti angliškoje kalboje. Jokia gramatika, jokia kita knyga negali teip greitai ir teip gerai žmogų išmokinti angliškos kalbos, kaip kad rašymas laiškų angliškoje kolboje.

Rašydamas laiškus, žmogus turi mislyti, turi daryti pilnus sakinius, aprašyti tokius dalykus, kokių jokioje kitoje knygoje nėra, tokius, kurie jį tankiausiai ir labiausiai apeina, o to viso mokina virš paminėtoji Knygelė. Knygelėje "KAIP RAŠYTI LAIŠKUS LIETUVIŠKOJE IR ANGLIŠKOJE KALBOSE" yra daugybė yvairiausios rūšies laiškų į visokias ypatas, visokiuose atsitikimuose. Laiškai tėvų į vaikus, vaikų į tėvus, vaikinų į merginas, merginų į vaikinus, darbininku į darbdavius, darbdavių į darbininkus, pirkėjų į firmas, firmų į pirkėjus ir tt. Tie visi laiškai yra abiejose kalbose, lietuviškoje ir angliškoje žodis į žodį, teip kad žmogus perskaitęs nors vieną angliškos kalbos rankvedį, ir paskui paėmęs šią Knygelę, iš pirmos dienos galės parašyti laišką angliškoje kalboje į kur tik norės. Juk visi žinote, kad žmogus perskaitytus dalykus knygoje greitai užmirsta, bet dalykus aprašytus savo paties ranka atmena ilgai, arba ir niekad jų neužmirsta. Todėl nėra lengvesnio budo išmokimui angliškos kalbos kaip rašymas laiškų angliškoje kalboje, o rašyti tokius laiškus mokina tiktai virš minėta Knygelė "KAIP RAŠYTI LAIŠKUS".

Ši Knygelė ne vien mokina laiškus rašyti, ne vien mokina angliškos kalbos, bet ji dar mokina ir daugybės kitokių labai naudingų ir reikalingų dalykų, kokių pamokinimų jokioje knygoje nerasite. Ji mokina:

Kaip daryti kontraktus pirkimo, pardavimo, samdymo ir visokių formų biznio reikaluose; kaip daryti vekselius skolinant pinigus; kaip daryt testamentus; kaip vesti draugysčių reikalus, ir visoki kiti pamokinimai. Teipgi mokina formų kaip žmonėse apsieiti visokiuose atsitikimuose; antai kaip: svečiuose, apsilankymuose, supažindinime vieno su kitu, pakalboje vieno su kitu, kaip užsilaikyti bankietuose, vestuvėse, krikštynose, pagrabuose, atsilankant ant metinių švenčių ir tt. Toliau Knygelėje yra šimtai patarlių vartojamų angliškoje kalboje ir išverstų į lietuvišką, kokių da niekad negirdėjai, ir ant galo yra Žodynėlis svetimų žodžių, vartojamų yvairiose kalbose, išverstų į lietuvišką kalbą ką jie reiškia.

Šita Knygelė turi 293 puslapius. Jos kaina, popieros apdarais 75c., o drutais, gražiais audimo apdarais $1.00, bet pagal savo turinį ji yr verta mažiausiai $5.00.

Už pinigus mes jos neparduosime niekam nė už $10.00; bet kurie užsirašys musų laikraštį "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir užsimokės $3.00 prenumeratos, tiems šią Knygelę, popieros apdaruose, duosime dovanų, ir siusime "Lietuvą" per pusantrų metų.

Tie, kurie jau turi "Lietuvą" užsirašę ir prenumeratą užsimokėję, o norėtų šią Knygelę gauti dovanų, tai turi prisiųsti teip-pat $3.00 prenumeratos tolesniem 18 mėnesių, tada ir jiems duosime šią Knygelę, popieros apdarais, dovanų.

O tie, kurių prenumeratos laikas jau yra išsibaigęs, ir norėtų gauti šias dovanas, tai turi prisiųsti $4.00 uždengimui dviejų metų prenumeratos, tai ir jiems duosime šią Knygelę, popieros apdarais, dovanų.

Kas norėtų gauti šią Knygelę su audimo apdarais, tai turi pridėti 25c. virš minėtų prenumeratos kainų.

Už pinigus šios Knygelės niekam neparduosime nė už $10.00, tiktai dovanosime ją "Lietuvos" skaitytojams užsimokantiems prenumeratą, kaip virš minėta.

Už prsiųstus $3.00 prenumerata bus pakvituota ant 18 mėnesių, o už $4.00 ant 2 metų, kaip paprastai.

Šios dovanos bus duodamos tik iki Liepos 1, 1910 m. Todėl, kas norite gauti teip brangios vertės Knygą dovanų, kuri duoda daugiau naudos moksle negu metų mokyklos lankymas, tai pasiskubinkite su prisiuntimu prenumeratos už "Lietuvą", o minėtą Knygelę gausite tuojaus atgale pačta.

Pinigus siųsdami, laiškus adresuokite "Lietuvos" išleistojui, šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PADEKAVONES ŠIMTA TUKSTANČIU

iš gydytu pacientu darodyja kogeriausej apie didžiausias nupelnas žinamu visam pasaulyj daktaru

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

katrie jau išgydė tiek daug Lietuviu.

Kiekvienas, katras nors viena sykiu atsišaukė in šituos geriausius daktarus, palika laimingas, dekingas ir daugeli yra šeiminu, katros šitie geriausi daktarai padare laimingais, kadangi sugražina pralaimeta sveikata Tevams, Motinams ir vaikams.

Nėr visam pasaulyj ligos, katra šitie daktarai neapsiimtu pasekmingai gydyti striukam laikė, be skirtuma, ar ta liga yra viru, ar moteriu, šviežia, ar užsenejus.

Šitie garsingi daktarai gal ta darodyti tukstančiems ir tukstančiems laišku, iš gydytuju pacientu rašytu.

KITI DAKTARAI GARSINA PATYS SAVE, DAUG APIE SAVE ŠNEKA, BET NET PAPRASTA IŠGYDYMA NEGAL TINKAMAI DARODYTI.

Nereikia niekam kentėti, pamesti sava laime ir atsisakyti nuo visu linksmibiu, bet tuojaus atsišaukti in šituos mokitus daktarus.

Rašyk, arba atsišauk ypatiškai ant šituo adresa:

The Collins N. Y. Medical Institute
140 W. 34th Street, New York City.

Dr. S. E. Hyndman, viriausis daktaras.

Priima ligonius — Kasdiena nuo 10 iki 1 ir nuo 2 iki 5 val., šventadienais ir nedeliomis nuo 10 val ryta iki 1 val. po pietu, utarnikais ir petničiomis nuo 7 iki 8 vakare.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keleta markių, musų No. 3 katalioga, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suviršum 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gydūoles nandoti, kur jos prekiuoja ir kur jas gauti. Pavekslai ir prekės yvairių svyplančių ir gydančių muilų, Eterių, Elektro-gydančių aparatų, Robernių šlirbimų, Money, Pašnų, Šukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britrų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kožnam reikalingų dalykų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katalioga. John I. Bagdziunas, Propr.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
230-236 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Name _____
Address _____
Illinois _____ State _____

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesą mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI

"DAGIS"

ILIUSTRUOTAS, LITERATUROS, KRITIKOS, SATYROS IR JUOKŲ MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.

Eina iš Chicagos, antri metai, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršinliais. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa įvairus lietuvių piešti paveikslėliai iš musų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi rastis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių "Izmų" ir kitų ligų.

Siunčiant pinigus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:

"DAGIS" Publ. Co.,
812 - 33rd St., Chicago, Illinois.

Im. 23 AKMENU.

Gelžkelio Laikrodis.

Galvute užsukamas ir nustatomas Vyrų ar Moterių dydžio.

20 metų auksuotas, dvigubuose uždaromuose lukštuose, ingreveruotas. Tikrai geras laiko rodytojas geležkelio žmonems, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Gvarantuotas 20 metų. Siųsim šitą laikrodį visiems C. O. D. už $5.75 ir expreso lėšas išegzaminavimui. Jei nebus toks, kaip rakom, **Nemokėkite nei centą. ATMINKIT,** kitur užmokėsite už tokį laikrodį į 35 dol. Auksuotas retežėlis ir leketas Dykai su kožnu laikrodžiu.
EXCELSIOR WATCH CO. 900 Atheneum Bldg. CHICAGO.

Dr-as W. A. Martišus

Ofisas R. 409 Tacoma Bldg.
Madison & LaSalle Sts. Chicago.

Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi pritaikau akinius ir pataisau nesveikas akis.

Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Nedėliomis offisas atdaras tiktai pagal sutarimą.

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

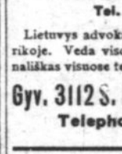

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik 60. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame svietė ir tamista turėsi tada savo ypatišką verteivystę busi savo darbdaviu. Rašyk pas:
NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Pinigu Siuntimas.

Dabartines pinigu kainos siuncziant in Lietuvą:

Už 1 rublį	52½c.
Už 10 rublių	$5.26.
Už 50 rublių	$26.26.
Už 100 rublių	$52.50.
Už 500 rublių	$261.25
Už 1000 rublių	$520.00.

Prie kiekvieno siuntinio reik dar pridėti 25c. ant pačto lėšų. Išpirk savo pačte "Money Order" ant reikalingos sumos (tik nepamiršk pridėti 25c. pačto lėšoms) ir prisiųsk jį su geru Lietuvoj gyvenančio adresu į A. OLSZEWSKIO banką, o atgal pačtu gausi kvitą ir tavo pinigai tuojaus bus pasiųsti į Lietuvą. Siųsdamas pinigus ar Money Orderį A. OLSZEWSKIO Bankon, adresuok šiteip:

Szifkorcziu kainos:

Šifkorčių kianos per vandenį tankiai mainosi, ir todėl kas nori dasižinoti, kiek šifkortė kaštuoja ir visas kelias, atvažiavimui jo pasažieriaus iš Lietuvos į Ameriką, arba, kas nori dasižinoti kiekkaštuoja šifkortė važiuoti iš Amerikos Lietuvon, tegul kreipiasi į mumis per laišką, o atgal pačta gaus tikra atsakymą, su nurodymu visų linijų, kainų, su visais reikalingais paaiškinimais kas link greitumo laivų ir reikalavimų Amerikos valdžios, apie pašportus ir teip toliaus.

Jeigu daugiau kaip vienas pasažierius važiuoja, tai reikia paminėti, kiek pasažierių ir paduoti jų metus. Tas lyčiasi ypatingai vaikus.

MES PARDUODAME ŠIFKORTES ANT 20 GERIAUSIŲ LINIJŲ.

Dabartines szifkorcziu kainos, vien perwandeni:

Atvažiuoti Amerikon: Pigiausia $36.50; brangiausia $48.00.
Važiuoti Lietuvon: Pigiausia $31.00; brangiausia $46.90.

Laivai perplaukia jures:

Greičiausieji su 4 dienoms ir 20 valandų, o kiti perplaukia su 6, iki 18 dienų.

MUSŲ CIRKULIORIAI parodo kiekvienos linijos laivų greitumą ir iš kokio porto išplaukia ir į kokį portą atplaukia; kiek kaštuoja per vandenį, U. S. Head Tax, Europos ir Amerikos geležinkeliai ir paaiškina apie visus veikalus, lyčiančius atvažiavimą Amerikon ir išvažiavimą Lietuvon.

Reikalaudami pirkti šifkortę, rašykite pas mus, o mes pasiųsime visus paaiškinimus. Adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted Street. CHICAGO, ILL.

PASARGA: Pareikalavus mes pasiunčiame kiekvienam visokių sumų rublių kainas, teipgi reikalingas blankas ir konvertus.

REIKALINGOS MERGINOS

Norinczios mokinties marszkiniu

SIUVIMA

Gera alga. Darbas visada

BROOKLYN SHIRT CO.
Cor. N. 9th & Driggs Ave BROOKLYN, N. Y.

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigyditi nuo uznuodijima kraujo arba sypilii, nubiegima sieklos, patrotitu styprybe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu styprybe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuose privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis juma kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra kruntuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo laika tyrinejma tu, speciljalisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 902 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadejima, aš noriečjau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas.....
Adresas:..... Steitas.....

Mes Išgydom Vyrus

Mes trokštam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitu pas mus ir pamėgintu musų tikrą ir ištikimą gydymą. Mes paaiškinsim tau dėlko kiti gydymai tavęs neišgydė ir kaip mes tave išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas Paėmantis nuo užsikrėtimo arba priežasčių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, rudos plėmes, lopai burnoje, skaudulai ant liežuvio, silikimas plaukų, skausmas kaulusse, sunariuose, plėmes ant kuno, jausius tokunti skaudulai. MES IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMA—MES NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tavę nubėgimai paėmantį nuo peržengimo gantos tiesą, vyriški silpnumai, nualtinimas, silpna atmintis, galvos skandėjimai, plėmai priešai akis, nervišku mas, skausmai strėnose? Ar pats ėsi apimtas nors vienu iš tų ženklų? Ateik pas mus, mes tave išgydysim nes kitaip nereikalauji mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamistą kankina deginimai, plikinantis šlapinimas, puslės nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, mes išgydom viršuj minėtus padėjimus be vartojimo peilio ir be sluntimo į ligonbutį.

Sutinimai Uždegimai, sutinę ir skausmingi sunariai, kantrybę atimančios užsisenėjusios kurios padaro gyvenimą nelaimingu, IŠGYDOMOS ANT VISADOS BE ŽUDIMO LAIKO.

Guzuotos ir Susisuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kuno, bet daugiausiai kairėj pusėj; jos padaro žmogų labai neramų; yra silpnas velkantis jautimas daugmaž nuolatai. Gyslos yra užčiuopiamos ir nurodo kaip botagas.

Atsišauk tuojaus jeigu esi klapate.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pamiršimas, negalingumas prie darbo arba linksmumu gyvenimo, nuimimas, yvairus gėdinanti silpnumai, ir tt. ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIRODAVIK SU MUMI DABAR.

Odos Nesveikumai Eczema, ibėrimai, spuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudulai, pageltonavus ir išbėrėkus oda, pajuodavę paskiai. Vyrai, yra jum nuo to visko vaistas, atsišaukiant pas mus ant gydymosi. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikumai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu neatbotas, pagimdys kitas ligas ir komplikacijas. Ar manai apsivesti? Ar esi tikrai sveikas?

ILLINOIS MEDICAL INSTITUTE AND SANITARIUM
150 SO. CLARK ST., arti Madison galves, CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligoniui atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

VYRŲ LIGAS IŠGYDAU Į 5 DIENAS

VARICOCELE
HYDROCELE
(Papurtimas gyslų)
Be peilio ar skausmo

Norėdamas išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėšimu lytiškų dalių gysų, striktura užsikrėdiamus kraujo nuodus, nervišką susigalėjimą, padėgumą lytiškų dalių ir ligas išėjusias vyrus. Šitas nuosirdus pasiūlinimas yra atviras visiems, kurie yra ėjęs dėmesį ant daktarų ir vaistų be jokios naudos ir mano noras yra parodyti visiems šitiems žmonems, kurie bevo gydomi dėsimtes ar daugiau daktarų be jokio pasiskimo, kad aš turiu vienintėlį budą kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.
Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų, net ir labai užsidėtas.

Slaptos Vyrų ligos
Išgydoma greitai, tikrai ir su pilną slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuo mas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapinimės gaištys.

Plaučių ligos.
Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

Patarimas ir ištyrimas dykai.

Išgydo kad butum sveikas.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos.
Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsidėjusios ir nervišku ligos moterų.

Užnuodijimas kraujo,
ir visos odos ligos, kaip ve pučkai pikčiai, dedervinė, šunvėrė, niežulys, hemorroidai, sutipriusimas kraujų, naikinanti nubėgimai įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

Dr. ZINS 41 SO. CLARK ST. (tarp Randolph ir Lake) **Chicago.**

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedėlioj nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

DR. A. L. GRAICZUNAS

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių.

Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

3312 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Yards 3162

AKIU LIGOS.
Ar turi galvos skausmus?
Ar akys vandeniuoja?
Ar jas niežti?
Ar teipgi ir spaudžia?
Ar daiktai išrodo dvigubi?
Ar jie buva neaiškus, migloti?
Ar turi uždegtas akis?
Ar jos greit pailsta skaitant?
Ar jas skaudina šviesa?

DAUG ZMONIU
turi akių nesveikumų, kurių visai nežino, ir sirgdami nejaučia skausmo ir nė jokio nosmagumo, bet jie turi nešioti akinius, kad išgelbėti savo regėjimą ateityj.
Mokslinio laipsnio okulistas
S. GINSBURG
138 S. Halsted St. netoli 21 g.

VYRAM TIKTAI INEJIMAS DYKAI
kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 SO. STATE ST.
CHICAGO, ILL.
near Harrison St.

Žingeidumai Patologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organu

Tirinek pradžia ir išsivystima Žmogiszkos Rasos nuo Lopszio iki Grabui. Pamatyk Keistinmus Gamtos. Žingeidumus ir Mizimiszkumus.

Tirinek intekme ligos ir paleistuvystes, perstatytias gyvo didumo figurose, sveikuose ir ligotuose padejimuose. Lavus iszrodinetojas atsakineja visokius klausymus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI
Atdaryta kasdiena nuo 8 ryto iki vidurnakcziui

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.